

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ**

ГЛОСАРІЙ

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІН ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК
НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ І
ОПОДАТКУВАННЯ
для здобувачів вищої освіти
освітнього ступеня «бакалавр»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»**

Обговорено і рекомендовано на
засіданні кафедри бухгалтерського
обліку, оподаткування та аудиту
Протокол № 11
від 16 квітня 2022 року

**ЧЕРНІГІВ
НУ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» 2022**

ГЛОСАРІЙ. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисциплін «Фінансовий облік» і «Нормативно-правове забезпечення обліку і оподаткування» та інших дисциплін циклу професійної підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр», галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» / Укладачі: Сидоренко О.О., Клименко Т.В. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2022. 116 с.

Укладачі:

Сидоренко Олександр Олександрович,
кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту НУ «Чернігівська політехніка»

Клименко Тетяна Вікторівна,
кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту НУ «Чернігівська політехніка»

Відповідальний за випуск:

Юрченко Марина Євгенівна,
кандидат фізико-математичних наук, доцент, завідувач кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту НУ «Чернігівська політехніка»

Рецензент:

Гливенко Валентина Василівна,
кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту НУ «Чернігівська політехніка»»

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Глосарій	6
Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти.....	98
Список використаних джерел	110

ВСТУП

Процес вивчення навчальних дисциплін циклу професійної підготовки «Фінансовий облік» та «Нормативно-правове забезпечення обліку і оподаткування» неухильно пов'язаний з оволодінням значної кількості навчального матеріалу, більшість якого побудована на основі норм стандартів бухгалтерського обліку, законів, кодексів та інших нормативно-правових актів, що відповідно вимагає від здобувача вищої освіти повною мірою знати та розуміти зміст економічних категорій, які використовуються під час занять, і вміти визначати сутність об'єктів обліку.

У зв'язку з цим, авторами цих методичних вказівок систематизовано найбільш вживані економічні категорії в сфері обліку та оподаткування, зокрема, наведено терміни з чітким зазначенням джерела (нормативно-правового акту), в якому він наведений, що також створює передумови для здобувачів до можливості їх більш глибокого самостійного опанування, тобто здатність до професійного самовдосконалення, здатність підтримувати належний рівень знань з обліку та оподаткування, постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Методичні вказівки містять глосарій термінів за: Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку; Кодексом законів про працю України; Митним кодексом України; Податковим кодексом України; Положенням про ведення касових операцій у національній валюті в Україні; Законами України: «Про акціонерні товариства», «Про заставу», «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», «Про іпотеку», «Про оплату праці» «Про платіжні послуги», «Про фінансовий лізинг».

На думку авторів, засвоєння, наведених в методичних вказівках термінів, сприятиме більш якісному та повному розумінню економічної сутності викладеного під час лекційних і практичних занять навчального матеріалу, досягненню програмних результатів, визначених освітньо-професійною програмою «Облік і оподаткування», зокрема: знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем (ПР01); визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності (ПР03). Окрім цього, здобувач вищої освіти зможе набути або розширити загальні (ЗК) та спеціальні (фахові) компетентності(СК), передбачені освітньою програмою: здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК01); знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК08); здатність до професійного самовдосконалення. Здатність підтримувати належний рівень

знань з обліку та оподаткування, постійно підвищувати свою професійну підготовку. Розуміння складових нормативно-правового забезпечення обліку та оподаткування, його мінливості та спроможність відстежувати його зміни та самонавчатися (СК12).

З метою спрощення процесу вивчення, сприйняття та засвоєння термінів, наведених в методичних вказівках, авторами зроблено спробу переведення цього процесу в ігрову форму, зокрема запропоновано кросворди для самостійного вирішення в рамках часу, відведеного на самостійну роботу за відповідними дисциплінами.

Крім того, здобувачам вищої освіти дозволяється, попередньо поділившись на групки (3-5 осіб), в межах 5-10 хвилин під час практичних занять проводити ігри з вирішення кросвордів на швидкість, сканвордів, чи розробки та впровадження будь-яких інших видів ігор щодо вивчення економічної сутності понять та методичних засад обліку в межах теми, передбаченою робочими програмами на відповідне практичне заняття.

На думку авторів, застосування ігрового підходу в процесі проведення практичних занять сприятиме підвищенню рівня зацікавленості до відповідних дисциплін, розвантаженню здобувачів вищої освіти при вивченні складного матеріалу, а також поглибленню соціальних навичок до роботи в команді, адаптації до колективної роботи, розвитку логічного мислення, вміння стисло та чітко викладати матеріал, вміння швидко орієнтуватися у часі та просторі, вміння працювати як індивідуально, так і в команді.

ГЛОСАРІЙ

Абсолютна (специфічна) ставка податку — ставка податку, згідно з якою розмір податкових нарахувань встановлюється як фіксована величина стосовно кожної одиниці виміру бази оподаткування (п. 28.1 ПКУ).

Аваль — вексельне поручительство, згідно з яким банк бере на себе відповідальність перед векселедержателем за виконання векселедавцем оплати податкового векселя, яке оформляється шляхом проставлення гарантійного напису банку на кожному примірнику податкового векселя (п. 14.1.1 ПКУ).

Аванси за будівельним контрактом — грошові кошти або інші активи, отримані підрядником у рахунок оплати робіт, що виконуватимуться за будівельним контрактом (п. 2 НП(с)БО 18).

Автономність підприємства — принцип бухгалтерського обліку, за яким кожне підприємство розглядається як юридична особа, що відокремлена від власників; тому особисте майно і зобов'язання власників не повинні відображатись у фінансовій звітності підприємства (п. 6 розділу III НП(с)БО 1).

Авторизований економічний оператор (АЕО) — підприємство, якому митними органами надано авторизацію АЕО згідно з МКУ (п. 4.1.1 МКУ).

Авторське право та суміжні з ним права — право на літературні, художні, музичні твори, комп'ютерні програми, програми для електронно-обчислювальних машин, компіляції даних (бази даних), виконання, фонограми, відеограми, передачі (програми) організацій мовлення тощо), крім тих, витрати на придбання яких визнаються роялті (п.5 НП(с)БО 8).

Агент з митного оформлення — це фізична особа — резидент, що перебуває в трудових відносинах з митним брокером і безпосередньо виконує в інтересах особи, яку представляє митний брокер, дії, пов'язані з пред'явленням митному органу товарів, транспортних засобів комерційного призначення, а також документів, потрібних для здійснення їх митного контролю та митного оформлення (п. 418.1 МКУ).

Адміністрування податків, зборів, митних платежів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та інших платежів відповідно до законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи — це сукупність рішень та процедур контролюючих органів і дій їх посадових осіб, що визначають інституційну структуру податкових та митних відносин, організовують ідентифікацію, облік платників податків і платників єдиного внеску та об'єктів оподаткування, забезпечують сервісне обслуговування платників податків, організацію та контроль за сплатою податків, зборів, платежів відповідно до порядку, встановленого законом (п. 14.1.1¹ ПКУ).

Актив з права користування — визнаний орендарем згідно з вимогами міжнародних стандартів фінансової звітності актив, який представляє право орендаря використовувати базовий актив протягом строку оренди (п. 14.1.1² ПКУ).

Активи — ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, призведе до отримання економічних вигод у майбутньому (п.3 розділу I НП(с)БО 1).

Активи — ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до отримання економічних вигод у майбутньому (ст. 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»).

Активи з розвідки запасів корисних копалин — витрати, пов'язані з розвідкою та визначенням обсягів і якості запасів корисних копалин, визнаних активами (п. 3 Розділу I НП(с)БО 33).

Активи програми — активи фонду і кваліфікований страховий поліс (п. 3 НП(с)БО 26).

Активи фонду — активи (окрім фінансових інструментів без права передачі, що емітовані платником внесків) юридичної особи (далі — фонд), діяльність якого спрямована на здійснення виплат його учасникам, які призначені тільки для довгострокових виплат його учасникам, на які не може бути звернене будь-яке стягнення відповідно до закону та які не повертаються платнику внесків, крім випадків, якщо залишки активів фонду перевищують зобов'язання за програмою з визначеною виплатою або повертаються платнику внесків для погашення вже здійснених ним виплат учасникам фонду (п. 3 НП(с)БО 26).

Активний ринок — ринок, якому притаманні такі умови: предмети, що продаються та купуються на цьому ринку, є однорідними; у будь-який час можна знайти зацікавлених продавців і покупців; інформація про ринкові ціни є загальнодоступною (п.4 НП(с)БО 8).

АктUARні прибутки (збитки) — прибутки (збитки), які є різницею між попередніми актуарними припущеннями і тим, що фактично відбулося, з урахуванням зміни актуарних припущень (п. 3 НП(с)БО 26).

АктUARні припущення — демографічні та фінансові припущення, що використовуються для обчислення теперішньої вартості зобов'язання за програмою з визначеною виплатою (п. 3 НП(с)БО 26).

Акцизний податок — непрямий податок на споживання окремих видів товарів (продукції), визначених ПКУ як підакцизні, що включається до ціни таких товарів (продукції) (п. 14.1.4 ПКУ).

Амортизація — систематичний розподіл вартості основних засобів, інших необоротних та нематеріальних активів, що амортизується, протягом строку їх корисного використання (експлуатації) (п. 14.1.3 ПКУ).

Амортизація — систематичний розподіл вартості, яка амортизується, необоротних активів протягом строку їх корисного використання (експлуатації) (п. 4 НП(с)БО 7).

Амортизована собівартість фінансової інвестиції — собівартість фінансової інвестиції з урахуванням часткового її списання внаслідок зменшення корисності, яка збільшена (зменшена) на суму накопиченої амортизації дисконту (премії) (п.3 НП(с)БО 12).

Антидемпінгове мито — встановлюється відповідно до Закону України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» у разі ввезення на митну територію України товарів, які є об'єктом демпінгу, що заподіює шкоду або створює загрозу заподіяння шкоди національному товаровиробнику (п. 275.4 МКУ).

Антирозбавляюча потенційна проста акція — фінансовий інструмент або інша угода, конвертація яких у прості акції приведе до збільшення чистого прибутку (зменшення чистого збитку) на одну просту акцію від звичайної діяльності в майбутньому (п.3 НП(с)БО 24).

Асоційоване підприємство — підприємство, на яке інвестор має суттєвий вплив і яке не є дочірнім або спільним підприємством інвестора (п. 4 НП(с)БО 23).

Аукціон (публічні торги) — публічний спосіб продажу активів з метою отримання максимальної виручки від продажу активів у визначений час і в установленому місці (п. 14.1.8 ПКУ).

Афілійовані особи: юридичні особи, за умови, що одна з них здійснює контроль над іншою чи обидві перебувають під контролем третьої особи; члени сім'ї фізичної особи - чоловік (дружина), а також батьки (усиновителі), опікуни (піклувальники), брати, сестри, діти та їхні чоловіки (дружини); фізична особа та члени її сім'ї і юридична особа, якщо ця фізична особа та/або члени її сім'ї здійснюють контроль над юридичною особою (ст. 2 Закону України «Про акціонерні товариства»).

База оподаткування — це фізичний, вартісний чи інший характерний вираз об'єкта оподаткування, до якого застосовується податкова ставка і який використовується для визначення розміру податкового зобов'язання (п. 23.1 ПКУ).

Базова (основна) ставка податку — ставка, що визначена такою для окремого податку відповідним розділом ПКУ (п. 26.1 ПКУ).

Базова ставка фрахту — сума фрахту, включаючи витрати з навантаження, розвантаження, перевантаження та складування (схову) товарів, збільшена на суму витрат за рейс судна або іншого транспортного засобу, сплачених (відшкодовуваних) фрахтувальником згідно з укладеним договором фрахтування (п. 14.1.12 ПКУ).

Базовий податковий (звітний) період — період, за який платник податків зобов'язаний здійснювати розрахунки податків, подавати податкові декларації (звіти, розрахунки) та сплачувати до бюджету суми податків та зборів, крім випадків, передбачених ПКУ, коли контролюючий орган зобов'язаний самостійно визначити суму податкового зобов'язання платника податку (п. 33.3 ПКУ).

Баланс (звіт про фінансовий стан) — звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал (п. 3 розділу I НП(с)БО 1).

Балансова вартість активу — вартість активу, за якою він включається до підсумку балансу (п. 4 НП(с)БО 32).

Балансова вартість валюти — вартість іноземної валюти, визначена за валютним курсом грошової одиниці України до іноземної валюти на дату здійснення господарської операції або на дату складання балансу (п. 4 НП(с)БО 15).

Балансової вартості — метод оцінки активів або зобов'язань в операціях пов'язаних осіб за яким оцінка активів або зобов'язань здійснюється за балансовою вартістю, що визначається згідно з відповідним Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку (п.10 НП(с)БО 23).

Банківські метали — золото, срібло, платина, метали платинової групи, доведені (афіновані) до найвищих проб відповідно до світових стандартів, у зливках і порошках, що мають сертифікат якості, а також монети, вироблені з дорогоцінних металів (п. 4.1.1^Г МКУ).

Бартерна (товарообмінна) операція — господарська операція, яка передбачає проведення розрахунків за товари (роботи, послуги) у негрошовій формі в рамках одного договору (п. 14.1.10 ПКУ).

Безготівкові розрахунки — перерахування коштів з рахунків платників на рахунки отримувачів, а також перерахування надавачами платіжних послуг коштів, внесених платниками готівкою, на рахунки отримувачів (ст. 1 Закону України «Про платіжні послуги»).

Безмитна торгівля — це митний режим, відповідно до якого товари, не призначені для вільного обігу на митній території України, знаходяться та реалізуються для вивезення за межі митної території України під митним контролем у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України, відкритих для міжнародного сполучення, та на повітряних, водних або залізничних транспортних засобах комерційного призначення, що виконують міжнародні рейси, з умовним звільненням від оподаткування митними платежами, установленими на імпорту та експорт таких товарів, та без застосування до них заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, а також без проведення заходів офіційного контролю (п. 140.1 МКУ).

Безнадійна дебіторська заборгованість — поточна дебіторська заборгованість, щодо якої існує впевненість про її неповернення боржником або за якою минув строк позовної давності (п. 4 НП(с)БО 10).

Безнадійна заборгованість — заборгованість, що відповідає одній з таких ознак:

а) заборгованість за зобов'язаннями, щодо яких минув строк позовної давності;

б) прострочена заборгованість померлої фізичної особи, за відсутності у неї спадкового майна, на яке може бути звернено стягнення;

в) прострочена заборгованість осіб, які у судовому порядку визнані безвісно відсутніми, оголошені померлими;

г) прострочена понад 180 днів заборгованість особи, розмір сукупних вимог кредитора за якою не перевищує мінімально встановленого законодавством розміру безспірних вимог кредитора для порушення провадження у справі про банкрутство, а для фізичних осіб - заборгованість, що не перевищує 25 відсотків мінімальної заробітної плати (у розрахунку на рік), встановленої на 1 січня звітного податкового року (у разі відсутності законодавчо затвердженої процедури банкрутства фізичних осіб);

д) актив у вигляді корпоративних прав або не боргових цінних паперів, емітента яких визнано банкрутом або припинено як юридичну особу у зв'язку з його ліквідацією;

е) сума залишкового призового фонду лотереї станом на 31 грудня кожного року; є) прострочена заборгованість фізичної або юридичної особи, не погашена внаслідок недостатності майна зазначеної особи, за умови, що дії щодо примусового стягнення майна боржника не призвели до повного погашення заборгованості;

ж) заборгованість, стягнення якої стало неможливим у зв'язку з дією обставин непереборної сили, стихійного лиха (форс-мажорних обставин), підтверджених у порядку, передбаченому законодавством;

з) заборгованість суб'єктів господарювання, визнаних банкрутами у встановленому законом порядку або припинених як юридичні особи у зв'язку з їх ліквідацією;

и) заборгованість фізичної особи, яка залишилася непогашеною перед іпотекодержателем після здійснення згідно із статтею 36 Закону України «Про іпотеку» звернення стягнення на предмет іпотеки шляхом позасудового врегулювання на підставі договору, якщо законом або договором передбачено, що після завершення такого позасудового врегулювання будь-які наступні вимоги іпотекодержателя щодо виконання боржником - фізичною особою основного зобов'язання є недійсними (п. 14.1.11 ПКУ).

Безоплатно надані товари, роботи, послуги: а) товари, що надаються згідно з договорами дарування, іншими договорами, за якими не

передбачається грошова або інша компенсація вартості таких товарів чи їх повернення, або без укладення таких договорів; б) роботи (послуги), що виконуються (надаються) без висування вимоги щодо компенсації їх вартості; в) товари, передані юридичній чи фізичній особі на відповідальне зберігання і використані нею (п. 14.1.13 ПКУ).

Безперервність діяльності — принцип бухгалтерського обліку, що передбачає оцінку активів і зобов'язань підприємства, виходячи з припущення, що його діяльність триватиме далі (п. 6 розділу III НП(с)БО 1).

Безповоротна фінансова допомога — це: сума коштів, передана платнику податків згідно з договорами дарування, іншими подібними договорами або без укладення таких договорів; сума безнадійної заборгованості, відшкодована кредитором позичальником після списання такої безнадійної заборгованості; сума заборгованості одного платника податків перед іншим платником податків, що не стягнута після закінчення строку позовної давності; основна сума кредиту або депозиту, що надані платнику податків без встановлення строків повернення такої основної суми, за винятком кредитів, наданих під безстрокові облігації, та депозитів до запитання у банківських установах, а також сума процентів, нарахованих на таку основну суму, але не сплачених (списаних) (п. 14.1.257 ПКУ).

Біологічний актив — тварина або рослина, яка в процесі біологічних перетворень здатна давати сільськогосподарську продукцію та/або додаткові біологічні активи, а також приносити в інший спосіб економічні вигоди (п. 4 НП(с)БО 30).

Біологічні перетворення — процес якісних і кількісних змін біологічних активів (п. 4 НП(с)БО 30).

Близькі члени родини — чоловік або дружина і родичі (визнані такими згідно із законодавством) фізичної особи, що є пов'язаною стороною, які можуть впливати або перебувають під впливом такої фізичної особи щодо прийняття рішень з фінансової, господарської та комерційної політики підприємства (п. 4 НП(с)БО 23).

Будівельний контракт — договір про будівництво (п. 2 НП(с)БО 18).

Будівлі — земельні поліпшення, що складаються з несучих та огорожувальних або сполучених (несуче-огорожувальних) конструкцій, які утворюють наземні або підземні приміщення, призначені для проживання або перебування людей, розміщення майна, тварин, рослин, збереження інших матеріальних цінностей, провадження економічної діяльності (п. 14.1.15 ПКУ).

Будівництво — спорудження нового об'єкта, реконструкція, розширення, добудова, реставрація і ремонт об'єктів, виконання монтажних робіт (п. 2 НП(с)БО 18).

Бухгалтерська звітність — звітність, що складається на підставі даних бухгалтерського обліку для задоволення потреб певних користувачів (п. 3 розділу I НП(с)БО 1).

Бухгалтерський облік — процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень (ст. 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»).

Бюджетне відшкодування — відшкодування від'ємного значення податку на додану вартість на підставі підтвердження правомірності сум бюджетного відшкодування податку на додану вартість за результатами перевірки платника (п. 14.1.18 ПКУ).

Бюджетний грант — цільова допомога у вигляді коштів або майна, що надаються на безоплатній і безповоротній основі за рахунок коштів державного та/або місцевих бюджетів, міжнародної технічної допомоги для реалізації проекту або програми у сферах культури, туризму та у секторі креативних індустрій, спорту та інших гуманітарних сферах у порядку, встановленому законом. Перелік надавачів бюджетних грантів визначає Кабінет Міністрів України (п. 14.1.277¹ ПКУ).

Валова заборгованість замовникам за роботи за будівельним контрактом — сума перевищення проміжних рахунків (без непрямих податків) над витратами підрядника і визнаним ним прибутком (за вирахуванням визнаних збитків) на дату балансу з початку виконання будівельного контракту (п. 2 НП(с)БО 18).

Валова заборгованість замовників за роботи за будівельним контрактом — сума перевищення витрат підрядника і визнаного ним прибутку (за вирахуванням визнаних збитків) над сумою проміжних рахунків (без непрямих податків) на дату балансу з початку виконання будівельного контракту (п. 2 НП(с)БО 18).

Валюта звітності — грошова одиниця України (п. 4 НП(с)БО 21).

Валюта України — грошові знаки у вигляді банкнотів, казначейських білетів, монет та в інших формах, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території України, а також вилучені з обігу або такі, що вилучаються з нього, але підлягають обмінові на грошові знаки, які перебувають в обігу (п. 4.1.1¹а МКУ).

Валютний курс — установлений Національним банком України курс грошової одиниці України до грошової одиниці іншої країни (п. 4 НП(с)БО 21).

Валютний ризик — імовірність того, що вартість фінансового інструмента буде змінюватися внаслідок змін валютного курсу (п. 4 НП(с)БО 13).

Валютні цінності — а) валюта України - грошові знаки у вигляді банкнотів, казначейських білетів, монет та в інших формах, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території України, а також вилучені з обігу або такі, що вилучаються з нього, але підлягають обмінові на грошові знаки, які перебувають в обігу; б) іноземна валюта - іноземні грошові знаки у вигляді банкнотів, казначейських білетів, монет, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території відповідної іноземної держави, а також вилучені з обігу або такі, що вилучаються з нього, але підлягають обмінові на грошові знаки, які перебувають в обігу; в) платіжні документи та цінні папери (акції, облигації, купони до них, векселі (тратти), боргові розписки, акредитиви, чеки, банківські накази, депозитні сертифікати, інші фінансові та банківські документи), виражені у валюті України, в іноземній валюті або банківських металах; г) банківські метали - золото, срібло, платина, метали платинової групи, доведені (афіновані) до найвищих проб відповідно до світових стандартів, у зливках і порошках, що мають сертифікат якості, а також монети, вироблені з дорогоцінних металів (п. 4.1.1¹ МКУ).

Вантаж експрес-перевізника — консолідовані за єдиним транспортним документом міжнародні експрес-відправлення чи міжнародні експрес-відправлення, що не увійшли до складу цих консолідованих міжнародних експрес-відправлень за своїм характером, розмірами або з інших причин, що переміщуються (пересилаються) експрес-перевізником через митний кордон України (п. 4.1.2 МКУ).

Вантажне відправлення — товари, що надходять в Україну на адресу осіб або відправляються ними за межі України, або переміщуються транзитом через митну територію України, крім товарів, що належать громадянам та переміщуються ними у ручній поклажі, супроводжуваному та несупроводжуваному багажі (п. 4.1.3 МКУ).

Вантажний митний комплекс — це ділянка території з комплексом будівель, споруд, інженерно-технічних засобів і комунікацій, необхідних для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України (п. 442.1 МКУ).

Вартість використання — теперішня вартість майбутніх грошових потоків, які, як очікується, виникнуть від використання активу та його ліквідації (п. 4 Розділу I НП(с)БО 27).

Вартість поточних робіт, виконаних працівником, — збільшення теперішньої вартості зобов'язання за програмою з визначеною виплатою в результаті виконання робіт працівником у звітному періоді (п. 3 НП(с)БО 26).

Вартість раніше виконаних робіт працівником — збільшення теперішньої вартості зобов'язання за програмою з визначеною виплатою щодо робіт, виконаних працівником у попередніх періодах, яке виникає у звітному

періоді в результаті запровадження виплат по закінченні трудової діяльності чи інших довгострокових виплат працівникам або в результаті їхніх змін (п. 3 НП(с)БО 26).

Вартість, яка амортизується, — первісна або переоцінена вартість необоротних активів за вирахуванням їх ліквідаційної вартості (п. 4 НП(с)БО 7).

Ввезення товарів, транспортних засобів на митну територію України, вивезення товарів, транспортних засобів за межі митної території України — сукупність дій, пов'язаних із переміщенням товарів, транспортних засобів через митний кордон України у будь-який спосіб у відповідному напрямку (п. 4.1.4 МКУ).

Ввізне мито — встановлюється на товари, що ввозяться на митну територію України (п. 272.1 МКУ).

Великий платник податків — юридична особа або постійне представництво нерезидента на території України, у якої обсяг доходу від усіх видів діяльності за останні чотири послідовні податкові (звітні) квартали перевищує еквівалент 50 мільйонів євро, визначений за середньозваженим офіційним курсом Національного банку України за той самий період, або загальна сума податків, зборів, платежів, сплачених до Державного бюджету України, контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи, крім митних платежів, за такий самий період перевищує еквівалент 1,5 мільйона євро, визначений за середньозваженим офіційним курсом Національного банку України за той самий період (п. 14.1.24 ПКУ).

Вивізне мито — встановлюється законом на українські товари, що вивозяться за межі митної території України (п. 273.1 МКУ).

Вигоди від відновлення корисності — величина, на яку сума очікуваного відшкодування активу (у межах балансової (залишкової) вартості цього активу, визначеної на дату відновлення корисності без урахування попередньої суми втрат від зменшення його корисності) перевищує його балансову (залишкову) вартість (п. 4 НП(с)БО 28).

Викуп акцій — придбання акціонерним товариством за плату розміщених ним акцій (ст. 2 Закону України «Про акціонерні товариства»).

Виноробна продукція — вина виноградні натуральні, вина натуральні кріплені, шампанські, ігристі, газовані, вермути, бренді, сусло виноградне та інші виноматеріали, коньяки, інші алкогольні напої з винограду, плодів та ягід (п. 14.1.26 ПКУ).

Виплати за невідпрацьований час, що не підлягають накопиченню, — виплати за невідпрацьований час, право на які не поширюється на майбутні періоди (п. 3 НП(с)БО 26).

Виплати за невідпрацьований час, що підлягають накопиченню, — виплати за невідпрацьований час, право на отримання яких працівником може бути використано в майбутніх періодах (п. 3 НП(с)БО 26).

Виплати інструментами власного капіталу підприємства — виплати працівнику, за якими йому надається право на отримання фінансових інструментів власного капіталу, емітованих підприємством (або його материнським підприємством), або сума зобов'язань підприємства працівнику залежить від майбутньої ціни фінансових інструментів власного капіталу, емітованих підприємством (п. 3 НП(с)БО 26).

Виплати по закінченні трудової діяльності — виплати працівнику (окрім виплат при звільненні та виплат інструментами власного капіталу підприємства), які підлягають сплаті по закінченні трудової діяльності працівника (п. 3 НП(с)БО 26).

Виплати при звільненні — виплати працівнику, які підлягають сплаті за рішенням підприємства про звільнення працівника до досягнення ним пенсійного віку або за рішенням працівника про звільнення за власним бажанням до досягнення ним пенсійного віку (п. 3 НП(с)БО 26).

Виплати, пов'язані з оплатою праці — виплати, віднесені до фонду оплати праці, а також до інших виплат, що не належать до цього фонду згідно з Інструкцією зі статистики заробітної плати, затвердженою наказом Державного комітету статистики України від 13 січня 2004 року № 5 (п. 3 Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні).

Випуск товарів — надання митним органом права на користування та/або розпорядження товарами, щодо яких здійснюється митне оформлення, відповідно до заявленої мети (п. 4.1.5 МКУ).

Вироблена продукція — загальний обсяг продукції, видобутої відповідно до угоди про розподіл продукції і доставленої в пункт виміру (п. 14.1.28 ПКУ).

Виробнича дотація з бюджету — фінансова допомога з боку держави, що надається суб'єкту господарювання на безповоротній основі з метою зміцнення його фінансово-економічного становища та/або для забезпечення виробництва товарів, виконання робіт, надання послуг (п. 14.1.16 ПКУ).

Виробничий — метод амортизації основних засобів, за яким місячна сума амортизації визначається як добуток фактичного місячного обсягу продукції (робіт, послуг) та виробничої ставки амортизації. Виробнича ставка амортизації обчислюється діленням вартості, яка амортизується, на загальний обсяг продукції (робіт, послуг), який підприємство очікує виробити (виконати) з використанням об'єкта основних засобів (п. 26 НП(с)БО 7).

Витрати — зменшення економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за

винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками) (п.3 розділу I НП(с)БО 1).

Витрати — зменшення економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками) (ст. 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»).

Витрати (дохід) з податку на прибуток — загальна сума витрат (доходу) з податку на прибуток, яка складається з поточного податку на прибуток з урахуванням відстроченого податкового зобов'язання і відстроченого податкового активу (п. 3 НП(с)БО 17).

Витрати за будівельним контрактом — собівартість робіт за будівельним контрактом (п. 2 НП(с)БО 18).

Витрати на відсотки за програмою — збільшення протягом звітного періоду теперішньої вартості зобов'язання за програмою з визначеною виплатою в результаті наближення остаточного розрахунку (п. 3 НП(с)БО 26).

Витрати на місці продажу — витрати, пов'язані з продажем біологічних активів і сільськогосподарської продукції на активному ринку, зокрема комісійні винагороди продавцям, брокерам, непрямі податки, що сплачуються при реалізації продукції (п. 4 НП(с)БО 30).

Витрати на розвідку запасів корисних копалин — витрати, що виникають у зв'язку з розвідкою та визначенням обсягів і якості запасів корисних копалин за період, після якого визначена технічна можливість та економічна доцільність їх видобутку (п. 3 Розділу I НП(с)БО 33).

Витрати плюс — метод оцінки активів або зобов'язань в операціях пов'язаних осіб за яким застосовується ціна, що складається з собівартості готової продукції (товарів, робіт, послуг), яку визначає продавець, і відповідної націнки (п. 9 НП(с)БО 23).

Відмова на користь держави — це митний режим, відповідно до якого власник відмовляється від іноземних товарів на користь держави без будь-яких умов на свою користь (п. 183.1 МКУ).

Відновлювальна вартість — сучасна собівартість придбання (п. 4 НП(с)БО 9).

Відносна (адвалорна) ставка податку — ставка податку, згідно з якою розмір податкових нарахувань встановлюється у відсотковому або кратному відношенні до одиниці вартісного виміру бази оподаткування (п. 28.2 ПКУ).

Відокремлені підрозділи — філії, представництва, відділення, що наділяються частиною майна господарських організацій, здійснюючи щодо цього майна право оперативного використання чи інше речове право, передбачене законодавством України, та інші структурні підрозділи (стаціонарні або пересувні), де реалізуються товари, надаються послуги та

здійснюються розрахункові операції (п. 3 Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні).

Відповідальне зберігання — господарська операція, що здійснюється платником податків і передбачає передачу згідно з договорами схову матеріальних цінностей на зберігання іншій фізичній чи юридичній особі без права використання у господарському обороті такої особи з подальшим поверненням таких матеріальних цінностей платнику податків без зміни якісних або кількісних характеристик (п. 14.1.32 ПКУ).

Відсотковий ризик — імовірність того, що вартість фінансового інструмента буде змінюватися внаслідок змін відсоткових ставок (п. 4 НП(с)БО 13).

Відстрочене податкове зобов'язання — сума податку на прибуток, який сплачуватиметься в наступних періодах з тимчасових податкових різниць, що підлягають оподаткуванню (п.3 НП(с)БО 17).

Відстрочений податковий актив — сума податку на прибуток, що підлягає відшкодуванню у наступних періодах унаслідок: тимчасової податкової різниці, що підлягає вирахуванню; перенесення податкового збитку, не включеного до розрахунку зменшення податку на прибуток у звітному періоді; перенесення на майбутні періоди податкових пільг, якими скористатися у звітному періоді неможливо (п.3 НП(с)БО 17).

Відстрочений податок на прибуток — сума податку на прибуток, що визнана відстроченим податковим зобов'язанням і відстроченим податковим активом (п.3 НП(с)БО 17).

Відступлення права вимоги — операція з переуступки кредитором прав вимоги боргу третьої особи новому кредитору з попередньою або наступною компенсацією вартості такого боргу кредитору або без такої компенсації (п. 14.1.255 ПКУ).

Відхилення від ціни за будівельним контрактом — зміна ціни будівельного контракту внаслідок змін попередньо погодженого обсягу робіт, конструктивно-якісних характеристик і строків виконання будівельного контракту (п. 2 НП(с)БО 18).

Відчуження майна — будь-які дії платника податків, унаслідок вчинення яких такий платник податків у порядку, передбаченому законом, втрачає право власності на майно, що належить такому платнику податків, або право користування, зокрема, природними ресурсами, що у визначеному законодавством порядку надані йому в користування (п. 14.1.31 ПКУ).

Візуальне інспектування — дії посадової особи митних органів, що передбачають зняття засобів забезпечення ідентифікації, накладених на транспортний засіб комерційного призначення, без вивантаження товарів та без їх розпакування, з метою виявлення ознак псування цих товарів (п. 4.1.5¹ МКУ).

Вільна митна зона — це відповідним чином облаштована територія або склад, що призначені для зберігання товарів під митним контролем, їх переробки та/або виробництва нових товарів (п. 430.1 МКУ).

Вільна митна зона — це митний режим, відповідно до якого іноземні товари ввозяться на територію вільної митної зони та вивозяться з цієї території за межі митної території України із звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, а українські товари ввозяться на територію вільної митної зони із оподаткуванням митними платежами та застосуванням заходів нетарифного регулювання (п. 130.1 МКУ).

Вільний обіг — обіг товарів, який здійснюється без обмежень з боку митних органів України (п. 4.1.6 МКУ).

Вкладний (депозитний) рахунок — рахунок, що відкривається банком клієнту на договірній основі для зберігання коштів, що передаються клієнтом банку на встановлений строк та під визначений процент (дохід) відповідно до умов договору (ст. 63 Закону України «Про платіжні послуги»).

Владні повноваження — повноваження, обсяг яких надає можливість підприємству-інвестору, як правило, одноосібно управляти найбільш значущими видами діяльності, які суттєво впливають на формування фінансового результату підприємства, яке є об'єктом інвестицій, зокрема через формування уповноваженого органу управління, визначення фінансової, інвестиційної і комерційної політики, та контроль за їх реалізацією (п. 4 розділу I НП(с)БО 2);

1. Приклади владних повноважень:

- 1) право голосу (або потенційне право голосу) в дочірньому підприємстві;
- 2) право призначати, переводити на іншу посаду або звільняти провідний управлінський персонал дочірнього підприємства, який може керувати найбільш значущими видами діяльності;
- 3) право обирати або відсторонювати інше підприємство, що може керувати найбільш значущими видами діяльності;
- 4) право вимагати здійснення певних операцій або накладати вето на здійснення операцій на користь материнського підприємства;
- 5) інші права, які надають утримувачеві здатність керувати найбільш значущими видами діяльності(Додаток до НП(с)БО 2).

2. Приклади ознак наявності владних повноважень у підприємства-інвестора:

- 1) підприємство-інвестор може призначати або затверджувати провідний управлінський персонал підприємства, яке є об'єктом інвестицій, який має можливість керувати найбільш значущими видами діяльності;

2) підприємство-інвестор може вимагати від підприємства, яке є об'єктом інвестицій, здійснення певних операцій або може накласти вето на здійснення таких операцій;

3) підприємство-інвестор може відігравати вирішальну роль у процесі висунення кандидатур виборних членів керівного органу підприємства, яке є об'єктом інвестицій, або в процесі отримання довіреності на голосування від інших утримувачів права голосу;

4) провідний управлінський персонал підприємства, яке є об'єктом інвестицій, є пов'язаною стороною підприємства-інвестора;

5) більшість членів керівного органу підприємства, яке є об'єктом інвестицій, є пов'язаними сторонами підприємства-інвестора;

6) провідний управлінський персонал підприємства, яке є об'єктом інвестицій, який має можливість керувати найбільш значущими видами діяльності, представлений теперішніми або колишніми працівниками підприємства-інвестора;

7) діяльність підприємства, яке є об'єктом інвестицій, залежить від підприємства-інвестора, наприклад, у питаннях: фінансування значної частини діяльності; гарантування значної частини зобов'язань; надання важливих послуг, технологій, матеріалів чи сировини; контролю над активами, такими як ліцензії або торгові марки, які є необхідними для провадження діяльності; кадрового забезпечення персоналом, який володіє спеціалізованими знаннями, необхідними для провадження діяльності;

8) значна частина діяльності підприємства, яке є об'єктом інвестицій, провадиться або за участю підприємства-інвестора, або від його імені;

9) ризики або вигоди підприємства-інвестора щодо результатів діяльності об'єкта інвестування непропорційно більші, ніж його право голосу або інші подібні права (Додаток до НП(с)БО 2).

3. Приклади найбільш значущих видів діяльності:

1) придбання та продаж товарів, надання послуг, виконання робіт;

2) управління фінансовими активами;

3) відбір постачальника активів та їх асортименту, придбання або продаж активів;

4) дослідження та розробка нових продуктів, матеріалів, приладів, продукції, процесів, систем або послуг;

5) визначення структури фінансування господарської діяльності або окремих проектів та/або залучення кредитів (позик), емісії інструментів власного капіталу, боргових цінних паперів (Додаток до НП(с)БО 2).

Власний капітал — різниця між активами і зобов'язаннями підприємства (п.3 розділу I НП(с)БО 1).

Власний капітал — різниця між активами і зобов'язаннями підприємства (ст. 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»).

Внутрішньогосподарський (управлінський) облік — система збору, обробки та підготовки інформації про діяльність підприємства для внутрішніх користувачів у процесі управління підприємством (ст. 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»).

Внутрішньогосподарські розрахунки — розрахунки, що виникають у результаті господарських операцій між структурними підрозділами підприємства, виділеними як сегменти з метою розкриття їх доходів, витрат, фінансових результатів, активів та зобов'язань (п. 4 НП(с)БО 29).

Внутрішньогрупове сальдо — сальдо дебіторської заборгованості та зобов'язань на дату балансу, яке утворилося внаслідок внутрішньогрупових операцій (п. 4 розділу I НП(с)БО 2).

Внутрішньогрупові операції — операції між материнським та дочірніми підприємствами або між дочірніми підприємствами однієї групи (п. 4 розділу I НП(с)БО 2).

Внутрішня вартість — різниця між справедливою вартістю акцій, на які постачальник товарів (робіт, послуг) має за договором про платіж на основі акцій право підписатися або отримати, та вартістю, яку йому має бути сплачено за ці акції (п. 1.4 Розділу I НП(с)БО 34).

Втрати від зменшення корисності — сума, на яку балансова (залишкова) вартість активу перевищує суму його очікуваного відшкодування (п. 4 НП(с)БО 28).

Гарантована ліквідаційна вартість: 1) для орендаря — частина ліквідаційної вартості, яка гарантується до сплати орендарем або пов'язаною з ним стороною; 2) для орендодавця — частина ліквідаційної вартості, яка гарантується до сплати орендарем або незалежною третьою стороною, здатною за своїм фінансовим станом відповідати за гарантією (п. 4 НП(с)БО 14).

Гарантовані виплати працівнику — виплати працівнику, які не залежать від майбутньої трудової діяльності (п. 3 НП(с)БО 26).

Географічний сегмент — відокремлювана частина діяльності підприємства з виробництва та/або продажу певного виду (або групи) продукції (товарів, робіт, послуг) у конкретному економічному середовищі, яка відрізняється від інших: економічними і політичними умовами географічного регіону; взаємозв'язком між діяльністю в різних географічних регіонах; територіальним розташуванням виробництва продукції (робіт, послуг) або покупців продукції (товарів, робіт, послуг); характерними для географічного регіону ризиками діяльності; правилами валютного контролю і валютними ризиками в таких регіонах (п. 4 НП(с)БО 29).

Гнучкий режим робочого часу — це форма організації праці, за якою допускається встановлення іншого режиму роботи, ніж визначений правилами внутрішнього трудового розпорядку, за умови дотримання встановленої денної, тижневої чи іншої, встановленої на певний обліковий період (тиждень, місяць, квартал, рік тощо), норми тривалості робочого часу (ст. 60 Кодексу законів про працю України).

Голосуюча акція — будь-яка проста або привілейована акція, що надає своєму власнику право голосувати на загальних зборах акціонерів, крім акції, за якою законом або у встановленому законодавством порядку встановлено заборону користування таким правом голосу (ст. 2 Закону України «Про акціонерні товариства»).

Господарська діяльність — діяльність особи, що пов'язана з виробництвом (виготовленням) та/або реалізацією товарів, виконанням робіт, наданням послуг, спрямована на отримання доходу і проводиться такою особою самостійно та/або через свої відокремлені підрозділи, а також через будь-яку іншу особу, що діє на користь першої особи, зокрема за договорами комісії, доручення та агентськими договорами (п. 14.1.36 ПКУ).

Господарська одиниця за межами України — дочірнє, асоційоване, спільне підприємство, філія, представництво або інший підрозділ підприємства, які перебувають або ведуть господарську діяльність за межами України (п. 4 НП(с)БО 21).

Господарська операція — дія або подія, яка викликає зміни в структурі активів та зобов'язань, власному капіталі підприємства (ст. 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»).

Господарський сегмент — відокремлювана частина діяльності підприємства з виробництва та/або продажу певного виду (або групи) продукції (товарів, робіт, послуг), яка відрізняється від інших: видом продукції (товарів, робіт, послуг); способом отримання доходу (способом розповсюдження продукції, товарів, робіт, послуг); характером виробничого процесу; характерними для цієї діяльності ризиками; категорією покупців (п. 4 НП(с)БО 29).

Готівка — грошові знаки національної валюти України (банкноти і монети, у тому числі розмінні, обігові, пам'ятні банкноти та монети, які є платіжними засобами) (п. 3 Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні).

Готівкова виручка (готівка) — сума фактично одержаної готівки від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), а також від операцій, що безпосередньо не пов'язані з реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг) та іншого майна (п. 3 Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні).

Готівкові розрахунки/розрахунки готівкою — платежі готівкою суб'єктів господарювання і фізичних осіб за реалізовану продукцію (товари, виконані роботи, надані послуги), а також за операціями, які безпосередньо не пов'язані з реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг) та іншого майна (п. 3 Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні).

Гранична ставка податку — максимальний або мінімальний розмір ставки за певним податком, встановлений ПКУ (п. 27.1 ПКУ).

Громадяни — фізичні особи: громадяни України, іноземці, особи без громадянства (п. 4.1.7 МКУ).

Грошове зобов'язання платника податків — сума коштів, яку платник податків повинен сплатити до відповідного бюджету або на єдиний рахунок як податкове зобов'язання та/або інше зобов'язання, контроль за сплатою якого покладено на контролюючі органи, та/або штрафну (фінансову) санкцію, що справляється з платника податків у зв'язку з порушенням ним вимог податкового законодавства та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, а також санкції за порушення законодавства у сфері зовнішньоекономічної діяльності та пеня (п. 14.1.39 ПКУ).

Грошові кошти (гроші) — готівка, кошти на рахунках у банках та депозити до запитання (п.3 розділу I НП(с)БО 1).

Група — материнське (холдингове) підприємство та його дочірні підприємства (п. 4 розділу I НП(с)БО 2).

Група активів, яка генерує грошові потоки — мінімальна група активів, використання якої приводить до збільшення грошових коштів окремо від інших активів (груп активів) (п. 4 НП(с)БО 28).

Група біологічних активів — сукупність подібних за характеристиками, призначенням та умовами вирощування тварин або рослин (п. 4 НП(с)БО 30).

Група вибуття — сукупність активів, які плануються до продажу або відчуження в інший спосіб однією операцією, та зобов'язання, які прямо пов'язані з такими активами, що будуть передані (погашені) в результаті такої операції (п. 4 Розділу I НП(с)БО 27).

Група нематеріальних активів — сукупність однотипних за призначенням та умовами використання нематеріальних активів (п.4 НП(с)БО 8).

Група основних засобів — сукупність однотипних за технічними характеристиками, призначенням та умовами використання необоротних матеріальних активів (п. 4 НП(с)БО 7).

Гудвіл — перевищення вартості придбання над часткою покупця у справедливій вартості придбаних ідентифікованих активів, зобов'язань і непередбачених зобов'язань на дату придбання (п. 4. НП(с)БО 19).

Гудвіл (вартість ділової репутації) — нематеріальний актив, вартість якого визначається як різниця між ринковою ціною та балансовою вартістю активів підприємства як цілісного майнового комплексу, що виникає в результаті використання кращих управлінських якостей, домінуючої позиції на ринку товарів, послуг, нових технологій тощо. Вартість гудвілу не підлягає амортизації і не враховується під час визначення витрат платника податку, щодо активів якого виник такий гудвіл (п. 14.1.40 ПКУ).

Давальницька сировина — сировина, матеріали, напівфабрикати, комплектуючі вироби, енергоносії, що є власністю одного суб'єкта господарювання (замовника) і передаються іншому суб'єкту господарювання (виробнику) для виробництва готової продукції, з подальшим переданням або поверненням такої продукції або її частини їх власникові або за його дорученням іншій особі (п. 14.1.41 ПКУ).

Дата балансу — дата, на яку складений баланс підприємства. Звичайно датою балансу є кінець останнього дня звітного періоду (п.3 НП(с)БО 6).

Дата валютування — зазначена платником у платіжній інструкції дата, починаючи з якої кошти, що становлять суму платіжної операції і переказані платником отримувачу, переходять у власність отримувача. Порядок застосування дати валютування надавачами платіжних послуг визначається Національним банком України. Порядок застосування дати валютування у платіжній системі визначається правилами платіжної системи відповідно до вимог Закону України «Про платіжні послуги» (ст. 1 Закону України «Про платіжні послуги»).

Дата обміну — дата придбання, якщо об'єднання підприємств та/або видів їх господарської діяльності досягається в одній операції обміну. Якщо таке об'єднання здійснюється більш ніж за однією операцією обміну (зокрема, коли об'єднання здійснюється поетапно шляхом послідовного придбання пакетів акцій), датою обміну вважається дата, на яку кожна окрема фінансова інвестиція відображена покупцем у бухгалтерському обліку (п. 4. НП(с)БО 19).

Дата придбання — дата, на яку контроль за чистими активами і діяльністю підприємства, що купується, переходить до покупця (п. 4. НП(с)БО 19).

Дата угоди — дата досягнення домовленості між учасниками про об'єднання підприємств та/або видів їх господарської діяльності (п. 4. НП(с)БО 19).

Дебетовий переказ — платіжна операція, що здійснюється з рахунку платника на підставі наданої отримувачем платіжної інструкції, за умови отримання згоди платника на виконання платіжної операції, наданої ним отримувачу, надавачу платіжних послуг отримувача або платника, або на підставі платіжної інструкції стягувача без отримання згоди платника (ст. 1 Закону України «Про платіжні послуги»).

Дебітор — особа, у якої внаслідок минулих подій утворилася заборгованість перед іншою особою у формі певної суми коштів, їх еквіваленту або інших активів (п. 14.1.43 ПКУ).

Дебітори — юридичні та фізичні особи, які внаслідок минулих подій заборгували підприємству певні суми грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів (п. 4 НП(с)БО 10).

Дебіторська заборгованість — сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату (п. 4 НП(с)БО 10).

Дебіторська заборгованість, не призначена для перепродажу — дебіторська заборгованість, що виникає внаслідок надання коштів, продажу інших активів, робіт, послуг безпосередньо боржникові та не є фінансовим активом, призначеним для перепродажу (п. 4 НП(с)БО 13).

Декларант — особа, яка самостійно здійснює декларування або від імені якої здійснюється декларування (п. 4.1.8 МКУ).

Декларація митної вартості — документ встановленої форми, що подається декларантом і містить відомості щодо митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України чи стосовно яких змінюється митний режим (п. 4.1.9 МКУ).

Депозит (вклад) — кошти, які надаються фізичними чи юридичними особами в управління резиденту, визначеному фінансовою організацією згідно із законодавством України, або нерезиденту на строк або на вимогу та під процент на умовах видачі на першу вимогу або повернення зі спливом встановленого договором строку. Залучення депозитів може здійснюватися у формі випуску (емісії) ощадних (депозитних) сертифікатів. Правила здійснення депозитних операцій встановлюються: для банківських депозитів - Національним банком України відповідно до законодавства; для депозитів (внесків) до інших фінансових установ - державним органом, визначеним законом (п. 14.1.44 ПКУ).

Депонована заробітна плата — готівка, одержана суб'єктами господарювання для виплат, пов'язаних з оплатою праці, та не виплачена в установленій строк окремим фізичним особам (п. 3 Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні).

Державна митна політика — це система принципів та напрямів діяльності держави у сфері захисту митних інтересів та забезпечення митної безпеки України, регулювання зовнішньої торгівлі, захисту внутрішнього ринку, розвитку економіки України та її інтеграції до світової економіки (п. 5.1 МКУ).

Державні міжгалузеві та галузеві нормативні акти про охорону праці — це правила, стандарти, норми, положення, інструкції та інші документи, яким надано чинність правових норм, обов'язкових для виконання (ст. 157 Кодексу законів про працю України).

Державні податкові інспекції — структурні підрозділи територіальних органів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, та діють на підставі положень про такі територіальні органи, затверджених центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, в межах функцій, визначених ст. 19-3 ПКУ (п. 41.3 ПКУ).

Державні цінні папери — облигації внутрішніх і зовнішніх державних позик та казначейські зобов'язання України, розміщені центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику та/або реалізує державну бюджетну політику у сфері управління державним боргом та гарантованим державою боргом (п. 14.1.44¹ ПКУ).

Дериватив — документ, що засвідчує право та/або зобов'язання придбати чи продати у майбутньому цінні папери, матеріальні або нематеріальні активи, а також кошти на визначених ним умовах. Порядок випуску та обігу деривативів устанавлюється законодавством (п. 14.1.45 ПКУ).

Дивіденди — платіж, що здійснюється юридичною особою, в тому числі емітентом корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів чи інших цінних паперів, на користь власника таких корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів та інших цінних паперів, що засвідчують право власності інвестора на частку (пай) у майні (активах) емітента, у зв'язку з розподілом частини його прибутку, розрахованого за правилами бухгалтерського обліку.

Для цілей оподаткування до дивідендів прирівнюються також: платіж у грошовій чи негрошовій формі, що здійснюється юридичною особою на користь її засновника та/або учасника (учасників) у зв'язку з розподілом чистого прибутку (його частини); суми доходів у вигляді платежів за цінні папери (корпоративні права), що виплачуються на користь нерезидента, зазначеного в підпунктах «а», «в», «г» підпункту 39.2.1.1 підпункту 39.2.1 пункту 39.2 статті 39 ПКУ, у контрольованих операціях понад суму, яка відповідає принципу «вितягнутої руки»; вартість товарів (робіт, послуг), крім цінних паперів та деривативів), що придбаваються у нерезидента, зазначеного в підпунктах «а», «в», «г» підпункту 39.2.1.1 підпункту 39.2.1 пункту 39.2 статті 39 ПКУ, у контрольованих операціях понад суму, яка відповідає принципу «вितягнутої руки»; сума заниження вартості товарів (робіт, послуг), які продаються нерезиденту, зазначеному в підпунктах «а», «в», «г» підпункту 39.2.1.1 підпункту 39.2.1 пункту 39.2 статті 39 ПКУ, у контрольованих операціях порівняно із сумою, яка відповідає принципу «витягнутої руки»; виплата в грошовій або негрошовій формі, що здійснюється юридичною особою на користь її засновника та/або учасника - нерезидента України у зв'язку зі зменшенням статутного капіталу, викупом юридичною особою корпоративних прав у власному статутному капіталі, виходом учасника зі складу господарського товариства або іншої аналогічної операції між

юридичною особою та її учасником, у розмірі, що призводить до зменшення нерозподіленого прибутку юридичної особи» (п. 14.1.49 ПКУ).

Дивіденди — частина чистого прибутку, розподілена між учасниками (власниками) відповідно до частки їх участі у власному капіталі підприємства (п. 4 НП(с)БО 15).

Дистанційна платіжна операція — платіжна операція, що здійснюється із застосуванням засобів дистанційної комунікації (ст. 1 Закону України «Про платіжні послуги»).

Дистанційна робота — це форма організації праці, за якої робота виконується працівником поза робочими приміщеннями чи територією власника або уповноваженого ним органу, в будь-якому місці за вибором працівника та з використанням інформаційно-комунікаційних технологій (ст. 60² Кодексу законів про працю України).

Ділова репутація — відомості, зібрані Національним банком України, про відповідність діяльності юридичної або фізичної особи, у тому числі керівників юридичної особи та власників істотної участі у юридичній особі, вимогам закону, діловій практиці та професійній етиці, а також відомості про порядність, професійні та управлінські здібності фізичної особи (ст. 1 Закону України «Про платіжні послуги»).

Діяльність у сфері розваг — господарська діяльність юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців, що полягає у проведенні лотерей, а також розважальних ігор, участь в яких не передбачає одержання її учасниками грошових або майнових призів (виграшів), зокрема більярд, кегельбан, боулінг, настільні ігри, дитячі відеоігри тощо (п. 14.1.46 ПКУ).

Довгострокова дебіторська заборгованість — сума дебіторської заборгованості, яка не виникає в ході нормального операційного циклу та буде погашена після дванадцяти місяців з дати балансу (п. 4 НП(с)БО 10).

Довгострокові біологічні активи — усі біологічні активи, які не є поточними біологічними активами (п. 4 НП(с)БО 30).

Довгострокові зобов'язання — всі зобов'язання, які не є поточними зобов'язаннями (п. 4 НП(с)БО 11).

Договір добровільного медичного страхування — договір страхування, який передбачає страхову виплату, що здійснюється закладам охорони здоров'я у разі настання страхового випадку, пов'язаного із хворобою застрахованої особи або нещасним випадком. Такий договір має також передбачати мінімальний строк його дії один рік та повернення страхових платежів виключно страхувальнику при достроковому розірванні договору (п. 14.1.52¹ ПКУ).

Договір довгострокового страхування життя — договір страхування життя строком на п'ять і більше років, який передбачає страхову виплату одноразово або у вигляді анuitету, якщо застрахована особа дожила до

закінчення терміну дії договору страхування чи події, передбаченої у договорі страхування, або досягла віку, визначеного договором. Такий договір не може передбачати часткових виплат протягом перших п'яти років його дії, крім тих, що здійснюються у разі настання страхових випадків, пов'язаних із смертю чи хворобою застрахованої особи або нещасним випадком, що призвело до встановлення застрахованій особі інвалідності I або II групи чи встановлення інвалідності особі, яка не досягла вісімнадцятирічного віку. При цьому платник податку - роботодавець не може бути вигодонабувачем за такими договорами страхування життя (п. 14.1.52 ПКУ).

Договір про платіж на основі акцій — договір між підприємством та іншою стороною (включаючи працівника) про поставки товарів (робіт, послуг) з розрахунками на основі акцій, за яким після виконання визначених цим договором умов підприємство має погасити зобов'язання коштами (іншими активами) в сумі, яка визначається на основі вартості акцій (інших інструментів власного капіталу), або передати інструменти власного капіталу (п. 1.4 Розділу I НП(с)БО 34).

Договір страхування додаткової пенсії — це договір страхування, який передбачає обов'язок страховика щодо здійснення страхової виплати (виплат) та/або виплат у вигляді ануїтету в разі досягнення застрахованою особою пенсійного віку, визначеного за заявою застрахованої особи у договорі страхування відповідно до законодавства з урахуванням того, що такий пенсійний вік не може бути меншим більше ніж на 10 років від пенсійного віку, який надає право на пенсію за загальнообов'язковим державним пенсійним страхуванням. Дострокове припинення договору до досягнення застрахованою особою зазначеного в договорі пенсійного віку неможливе, крім випадків: наявності медично підтвердженого критичного стану здоров'я (онкозахворювання, інсульт тощо) або встановлення застрахованій особі інвалідності I або II групи; виїзду страхувальника та/або застрахованої особи на постійне проживання за межі України; смерті застрахованої особи. Вигодонабувачем за таким договором може бути лише застрахована особа або спадкоємці відповідно до законодавства. Особливості зміни страховика за договором страхування додаткової пенсії встановлюються відповідно до закону (п. 14.1.52-2 ПКУ).

Договір фінансового лізингу — договір, за яким надаються послуги з фінансового лізингу (ст.1 Закону України «Про фінансовий лізинг»).

Додаткова заробітна плата — винагорода за працю понад установлені норми, за трудові успіхи та винахідливість і за особливі умови праці. Вона включає доплати, надбавки, гарантійні і компенсаційні виплати, передбачені чинним законодавством; премії, пов'язані з виконанням виробничих завдань і функцій (ст. 2 Закону України «Про оплату праці»).

Додатковий імпорتنний збір — встановлюється законом відповідно до статті XII Генеральної угоди з тарифів і торгівлі 1994 року (далі — ГАТТ-1994) та Домовленості про положення ГАТТ-1994 щодо платіжного балансу у разі значного погіршення стану платіжного балансу або істотного скорочення золотовалютних резервів, або досягнення ними мінімального розміру з метою забезпечення рівноваги платіжного балансу та збільшення розміру золотовалютних резервів (п. 275.6 МКУ).

Додаткові біологічні активи — біологічні активи, одержані в процесі біологічних перетворень (п. 4 НП(с)БО 30).

Додаткові блага — кошти, матеріальні чи нематеріальні цінності, послуги, інші види доходу, що виплачуються (надаються) платнику податку податковим агентом, якщо такий дохід не є заробітною платою та не пов'язаний з виконанням обов'язків трудового найму або не є винагородою за цивільно-правовими договорами (угодами), укладеними з таким платником податку (крім випадків, прямо передбачених нормами розділу IV ПКУ) (п. 14.1.47 ПКУ).

Дозвіл митного органу — надання особі митним органом усно, письмово (паперовим або електронним документом) чи шляхом проставлення відбитка особистої номерної печатки на супровідних документах (деклараціях, відомостях) права на вчинення певних дій (п. 4.1.10 МКУ).

Документальна перевірка — перевірка, предметом якої є своєчасність, достовірність, повнота нарахування та сплати усіх передбачених ПКУ податків та зборів, а також дотримання валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, дотримання роботодавцем законодавства щодо укладення трудового договору, оформлення трудових відносин з працівниками (найманими особами) та яка проводиться на підставі податкових декларацій (розрахунків), фінансової, статистичної та іншої звітності, реєстрів податкового та бухгалтерського обліку, ведення яких передбачено законом, первинних документів, які використовуються в бухгалтерському та податковому обліку і пов'язані з нарахуванням і сплатою податків та зборів, виконанням вимог іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, а також отриманих в установленому законодавством порядку контролюючим органом документів та податкової інформації, у тому числі за результатами перевірок інших платників податків (п. 75.1.2 ПКУ).

Домінуючий контрольний пакет акцій — пакет у розмірі 95 і більше відсотків простих акцій акціонерного товариства (ст. 2 Закону України «Про акціонерні товариства»).

Дослідження — заплановані підприємствами дослідження, які проводяться ними уперше з метою отримання і розуміння нових наукових та технічних знань (п. 4 НП(с)БО 8).

Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) — загальний дохід (виручка) від реалізації продукції, товарів, робіт або послуг без вирахування наданих знижок, повернення раніше проданих товарів та непрямих податків і зборів (податку на додану вартість, акцизного податку тощо) (п. 7 НП(с)БО 15).

Дохід з джерелом їх походження з України — будь-який дохід, отриманий резидентами або нерезидентами, у тому числі від будь-яких видів їх діяльності на території України (включаючи виплату (нарахування) винагороди іноземними роботодавцями), її континентальному шельфі, у виключній (морській) економічній зоні, у тому числі, але не виключно, доходи у вигляді:

а) процентів, дивідендів, роялті та будь-яких інших пасивних (інвестиційних) доходів, сплачених резидентами України або постійними представництвами нерезидентів в Україні;

б) доходів від надання резидентам або нерезидентам в оренду (користування) майна, розташованого в Україні, включаючи рухомий склад транспорту, приписаного до розташованих в Україні портів;

в) доходів від продажу рухомого та нерухомого майна, доходів від відчуження корпоративних прав, цінних паперів, у тому числі акцій українських емітентів;

г) доходів, отриманих у вигляді внесків та премій на страхування і перестраховування ризиків на території України;

ґ) доходів страховиків - резидентів від страхування ризиків страхувальників - резидентів за межами України;

д) інших доходів від діяльності, у тому числі пов'язаних з повною або частковою переуступкою прав та обов'язків за угодами про розподіл продукції на митній території України або на територіях, що перебувають під контролем контролюючих органів (у зонах митного контролю, на спеціалізованих ліцензійних митних складах тощо);

е) спадщини, подарунків, виграшів, призів;

є) заробітної плати, інших виплат та винагород, виплачених відповідно до умов трудового та цивільно-правового договору;

ж) доходів від зайняття підприємницькою та незалежною професійною діяльністю;

з) доходів від відчуження прав на видобуток та розробку родовищ корисних копалин, мінеральних джерел та інших природних ресурсів;

и) прибутків від відчуження акцій, часток, корпоративних або інших аналогічних прав в іноземних компаніях, організаціях, утворених відповідно до законодавства інших держав (іноземні юридичні особи), які відповідають таким умовам: 1) у будь-який момент часу впродовж 365 днів, що передують продажу або іншому відчуженню, вартість акцій, часток, корпоративних або інших аналогічних прав іноземної юридичної особи на 50 і більше відсотків

утворюється за рахунок акцій, часток в українській юридичній особі, які належать зазначеній іноземній юридичній особі прямо або опосередковано, та 2) у будь-який момент часу впродовж 365 днів, що передують продажу або іншому відчуженню, вартість акцій, часток в українській юридичній особі на 50 і більше відсотків утворюється за рахунок нерухомого майна, яке розташовано в Україні та належить такій українській юридичній особі або використовується такою українською юридичною особою на підставі договору операційної або фінансової оренди (лізінгу) чи аналогічного договору, і таке використання має відображатися в обліку такої юридичної особи як актив, у тому числі актив з права користування, згідно з вимогами національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;

і) прибутків нерезидентів від відчуження акцій, корпоративних прав у статутному капіталі юридичної особи - резидента України, за умови що у будь-який час впродовж 365 днів, що передують продажу або іншому відчуженню, вартість таких акцій, корпоративних прав на 50 і більше відсотків утворювалася за рахунок нерухомого майна, що розташовано в Україні та належить такій юридичній особі - резиденту України або використовується такою юридичною особою - резидентом України на підставі договору операційної або фінансової оренди (лізінгу) чи аналогічного договору, і таке використання має відображатися в обліку такої юридичної особи як актив, у тому числі актив з права користування, згідно з вимогами національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності (п. 14.1.54 ПКУ).

Дохід, отриманий з джерел за межами України, — будь-який дохід, отриманий резидентами, у тому числі від будь-яких видів їх діяльності за межами митної території України, включаючи проценти, дивіденди, роялті та будь-які інші види пасивних доходів, спадщину, подарунки, виграші, призи, доходи від виконання робіт (надання послуг) за цивільно-правовими та трудовими договорами, від надання резидентам в оренду (користування) майна, розташованого за межами України, включаючи рухомий склад транспорту, приписаного до розташованих за межами України портів, доходи від продажу майна, розташованого за межами України, дохід від відчуження інвестиційних активів, у тому числі корпоративних прав, цінних паперів тощо; інші доходи від будь-яких видів діяльності за межами митної території України або території, непідконтрольних контролюючим органам (п. 14.1.55 ПКУ).

Доходи — збільшення економічних вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань, яке призводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників) (п. 3 розділу I НП(с)БО 1).

Доходи — збільшення економічних вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань, яке призводить до зростання власного капіталу (за

винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників) (ст. 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»).

Дочірнє підприємство — підприємство, яке перебуває під контролем материнського (холдингового) підприємства (п. 4. НП(с)БО 19).

Еквіваленти грошових коштів (грошей) — короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються у певні суми грошей і які характеризуються незначним ризиком зміни вартості (п.3 розділу I НП(с)БО 1).

Екологічний податок — загальнодержавний обов'язковий платіж, що справляється з фактичних обсягів викидів у атмосферне повітря, скидів у водні об'єкти забруднюючих речовин, розміщення відходів, фактичного обсягу радіоактивних відходів, що тимчасово зберігаються їх виробниками, фактичного обсягу утворених радіоактивних відходів та з фактичного обсягу радіоактивних відходів, накопичених до 1 квітня 2009 року (п. 14.1.57 ПКУ).

Економічна вигода — потенційна можливість отримання підприємством грошових коштів від використання активів (ст. 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»).

Економічність оподаткування — принцип податкового законодавства, згідно якого передбачається установа податків та зборів, обсяг надходжень від сплати яких до бюджету значно перевищує витрати на їх адміністрування (п. 4.1.7 ПКУ).

Експорт (остаточне вивезення) — це митний режим, відповідно до якого українські товари випускаються для вільного обігу за межами митної території України без зобов'язань щодо їх зворотного ввезення (п. 82.1 МКУ).

Експрес-перевізник — перевізник, який з використанням будь-якого виду транспорту здійснює прискорене перевезення міжнародних експрес-відправлень за єдиним транспортним документом (загальні авіанакладні (AWB - airwaybill, MAWB - master airwaybill), CMR, bill of lading (коносамент) тощо), а також забезпечує приймання, обробку, пред'явлення таких відправлень митним органам для митного контролю та митного оформлення в місцях їх митного оформлення та видачу одержувачам (повернення відправникам) (п. 4.1.12 МКУ).

Електронний гаманець — обліковий запис для обліку, зберігання електронних грошей та здійснення операцій з ними (ст. 1 Закону України «Про платіжні послуги»).

Електронний платіжний засіб — платіжний інструмент, реалізований на будь-якому носії, що містить в електронній формі дані, необхідні для ініціювання платіжної операції та/або здійснення інших операцій, визначених договором з емітентом (ст. 1 Закону України «Про платіжні послуги»).

Електронний реєстр листків непрацездатності — система накопичення, зберігання та використання інформації про видані, продовжені та

обліковані листки непрацездатності, що створюється як складова частина реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування (ст.1 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»).

Електронні гроші — одиниці вартості, що зберігаються в електронному вигляді, випущені емітентом електронних грошей для виконання платіжних операцій (у тому числі з використанням наперед оплачених платіжних карток багатоцільового використання), які приймаються як засіб платежу іншими особами, ніж їх емітент, та є грошовим зобов'язанням такого емітента електронних грошей (ст. 1 Закону України «Про платіжні послуги»).

Елемент витрат — сукупність економічно однорідних витрат (п. 4 НП(с)БО 16).

Емісійний дохід — сума перевищення надходжень, отриманих емітентом від емісії (випуску) власних акцій (інших корпоративних прав) та інвестиційних сертифікатів, над номінальною вартістю таких акцій (інших корпоративних прав) та інвестиційних сертифікатів (під час їх первинного розміщення), або над ціною зворотного викупу під час наступних розміщень інвестиційних сертифікатів та акцій інвестиційних фондів (п. 14.1.58 ПКУ).

Ефективна ставка відсотка — ставка відсотка, що визначається діленням суми річного відсотка та дисконту (або різниці річного відсотка та премії) на середню величину собівартості інвестиції (або зобов'язання) та вартості її погашення (п.3 НП(с)БО 12).

Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (єдиний внесок) — консолідований страховий внесок, збір якого здійснюється до системи загальнообов'язкового державного соціального страхування в обов'язковому порядку та на регулярній основі з метою забезпечення захисту у випадках, передбачених законодавством, прав застрахованих осіб на отримання страхових виплат (послуг) за діючими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування (ст. 1 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»).

Єдиний підхід до встановлення податків та зборів — принцип податкового законодавства, згідно якого передбачається визначення на законодавчому рівні усіх обов'язкових елементів податку (п. 4.1.11 ПКУ).

Єдиний рахунок — це рахунок, відкритий у центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, для центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, який може використовуватися платником податків для сплати грошових зобов'язань та/або податкового боргу з податків та зборів, передбачених ПКУ, єдиного внеску та інших платежів,

контроль за справами яких покладено на контролюючі органи (п. 35¹.1 ПКУ).

Єдиний реєстр акцизних накладних — реєстр відомостей щодо акцизних накладних, який ведеться центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, в електронному вигляді згідно з наданими платниками акцизного податку електронними документами (п. 14.1.60¹ ПКУ).

Єдиний реєстр податкових накладних — реєстр відомостей щодо податкових накладних та розрахунків коригування, який ведеться центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, в електронному вигляді згідно з наданими платниками податку на додану вартість електронними документами (п. 14.1.60 ПКУ).

Єдиного грошового вимірника — принцип бухгалтерського обліку, який передбачає вимірювання та узагальнення всіх операцій підприємства у його фінансовій звітності в єдиній грошовій одиниці (п.6 розділу III НП(с)БО 1).

Житлово-комунальні підприємства — суб'єкти господарювання, які безпосередньо виробляють, створюють та/або надають житлово-комунальні послуги (застосовується до розділу IX цього Кодексу) (п. 14.1.59 ПКУ).

Журнал реєстрації прибуткових і видаткових касових документів — документ, що застосовується для реєстрації прибуткових та видаткових касових ордерів та інших касових документів (п. 3 Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні).

Забезпечення — зобов'язання з невизначеними сумою або часом погашення на дату балансу (п. 4 НП(с)БО 11).

Загальна декларація прибуття — повідомлення митного органу про товари, призначені для ввезення на митну територію України, у тому числі з метою транзиту, що містить відомості, необхідні для проведення аналізу ризиків з метою безпеки та надійності (п. 4.1.12¹ МКУ).

Загальність оподаткування — принцип податкового законодавства, згідно якого кожна особа зобов'язана сплачувати встановлені ПКУ, законами з питань митної справи податки та збори, платником яких вона є згідно з положеннями ПКУ (п. 4.1.1 ПКУ).

Загальнодержавні податки та збори — податки та збори, що встановлені ПКУ і є обов'язковими до сплати на усій території України, крім випадків, передбачених ПКУ (п. 8.2 ПКУ).

Залишкова вартість — різниця між первісною (переоціненою) вартістю необоротного активу і сумою його накопиченої амортизації (зносу) (п. 4 НП(с)БО 7).

Залишкова вартість основних засобів, інших необоротних та нематеріальних активів для цілей розділу III ПКУ — сума залишкової

вартості таких засобів та активів, яка визначається як різниця між первісною вартістю і сумою розрахованої амортизації відповідно до положень розділу III ПКУ (п. 14.1.9 ПКУ).

Заохочувальні виплати за будівельним контрактом — додаткові суми, що сплачуються підряднику за виконання (перевиконання) умов контракту (п. 2 НП(с)БО 18).

Запаси — активи до яких включають: сировину, основні й допоміжні матеріали, комплектуючі вироби та інші матеріальні цінності, що призначені для виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, розподілу, передачі, обслуговування виробництва й адміністративних потреб; незавершене виробництво у вигляді не закінчених обробкою і складанням деталей, вузлів, виробів та незакінчених технологічних процесів. Незавершене виробництво на підприємствах, що виконують роботи та надають послуги, складається з витрат на виконання незакінчених робіт (послуг), щодо яких підприємством ще не визнано доходу; готову продукцію, що виготовлена на підприємстві, призначена для продажу і відповідає технічним та якісним характеристикам, передбаченим договором або іншим нормативно-правовим актом; товари у вигляді матеріальних цінностей, що придбані (отримані) та утримуються підприємством з метою подальшого продажу; малоцінні та швидкозношувані предмети, що використовуються протягом не більше одного року або нормального операційного циклу, якщо він більше одного року; поточні біологічні активи, якщо вони оцінюються за НП(с)БО 9, а також сільськогосподарська продукція і продукція лісового господарства після її первісного визнання (п. 6 НП(с)БО 9).

Запаси — активи, які: утримуються для подальшого продажу (розподілу, передачі) за умов звичайної господарської діяльності; перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва; утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством (п. 4 НП(с)БО 9).

Запозичення — позики, векселі, облігації, а також інші види короткострокових і довгострокових зобов'язань, на які нараховуються відсотки (п. 3 НП(с)БО 31).

Заробітна плата — це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку власник або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану ним роботу (ст. 94 Кодексу законів про працю України).

Заробітна плата — це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором роботодавець виплачує працівникові за виконану ним роботу (ст.1 Закону України «Про оплату праці»).

Заробітна плата для цілей розділу IV ПКУ — основна та додаткова заробітна плата, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, які

виплачуються (надаються) платнику податку у зв'язку з відносинами трудового найму згідно із законом (п. 14.1.48 ПКУ).

Застава — це спосіб забезпечення зобов'язань, якщо інше не встановлено законом (ст. 1 Закону України «Про заставу»).

Заходи нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності — не пов'язані із застосуванням мита до товарів, що переміщуються через митний кордон України, встановлені відповідно до закону заборони та/або обмеження, спрямовані на захист внутрішнього ринку, громадського порядку та безпеки, суспільної моралі, на охорону здоров'я та життя людей і тварин, охорону навколишнього природного середовища, захист прав споживачів товарів, що ввозяться в Україну, а також на охорону національної культурної та історичної спадщини (п. 4.1.13 МКУ).

Заходи офіційного контролю — фітосанітарний контроль, ветеринарно-санітарний контроль, державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин, що проводяться згідно із законодавством України (п. 4.1.13¹ МКУ).

Збиток — перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати (п.3 розділу I НП(с)БО 1).

Збір (плата, внесок) — обов'язковий платіж до відповідного бюджету або на єдиний рахунок, що справляється з платників зборів, з умовою отримання ними спеціальної вигоди, у тому числі внаслідок вчинення на користь таких осіб державними органами, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами та особами юридично значимих дій (п. 6.2 ПКУ).

Звичайна діяльність — будь-яка основна діяльність підприємства, а також операції, що її забезпечують або виникають внаслідок її проведення (п. 3 розділу I НП(с)БО 1).

Звичайна ціна — ціна товарів (робіт, послуг), визначена сторонами договору, якщо інше не встановлено цим Кодексом. Якщо не доведено зворотне, вважається, що така звичайна ціна відповідає рівню ринкових цін. Це визначення не поширюється на операції, що визнаються контрольованими відповідно до статті 39 ПКУ (п. 14.1.71 ПКУ). У разі якщо ціни (націнки) на товари (роботи, послуги) підлягають державному регулюванню згідно із законодавством, звичайною вважається ціна, встановлена відповідно до правил такого регулювання. Це положення не поширюється на випадки, коли встановлюється мінімальна ціна продажу або індикативна ціна. У такому разі звичайною ціною вважається ціна, визначена сторонами договору, але не нижче за мінімальну або індикативну ціну. Якщо під час здійснення операції обов'язковим є проведення оцінки, вартість об'єкта оцінки є підставою для визначення звичайної ціни для цілей оподаткування.

Під час проведення аукціону (публічних торгів) звичайною вважається ціна, яка склалася за результатами такого аукціону (публічних торгів), обов'язковість проведення якого передбачено законом. Якщо постачання товарів (робіт, послуг) здійснюється на підставі форвардного або ф'ючерсного контракту, звичайною ціною є ціна, яка відповідає форвардній або ф'ючерській ціні на дату укладення такого контракту. Якщо продаж (відчуження) товарів, у тому числі майна, переданого у заставу позичальником з метою забезпечення вимог кредитора, здійснюється у примусовому порядку згідно із законодавством, звичайною ціною є ціна, сформована під час такого продажу.

Звіт про власний капітал — звіт, який відображає зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду (п. 3 розділу I НП(с)БО 1).

Звіт про платежі на користь держави — документ, що містить узагальнену інформацію про діяльність суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях або заготівлю деревини, а також деталізовану інформацію про податки і збори, інші платежі, що були сплачені або належні до сплати на користь держави відповідно до закону. Звіт про платежі на користь держави подається суб'єктами господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях, відповідно до Закону України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях», а також підприємствами, що здійснюють заготівлю деревини і при цьому становлять суспільний інтерес (ст. 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»).

Звіт про рух грошових коштів — звіт, який відображає надходження і вибуття грошових коштів (грошей) протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності (п. 3 розділу I НП(с)БО 1).

Звіт про управління — документ, що містить фінансову та нефінансову інформацію, яка характеризує стан і перспективи розвитку підприємства та розкриває основні ризики і невизначеності його діяльності (ст. 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»).

Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) — звіт про доходи, витрати, фінансові результати та сукупний дохід (п. 3 розділу I НП(с)БО 1).

Звітний сегмент — господарський або географічний сегмент, який визначений підприємством за критеріями, наведеними у пунктах 6-9 Національного положення (стандарту) 29, щодо якого має розкриватися у річній фінансовій звітності інформація (п. 4 НП(с)БО 29).

Зворотний лізинг — операція, що здійснюється фізичною чи юридичною особою і передбачає продаж основних засобів фінансовій установі (лізингодавцю) з одночасним зворотним отриманням таких основних засобів

такою фізичною чи юридичною особою (лізингоодержувачем) в оперативний лізинг (оренду) або фінансовий лізинг (п. 14.1.97 ПКУ).

Земельна ділянка — частина земної поверхні з установленими межами, певним місцем розташування, цільовим (господарським) призначенням та з визначеними щодо неї правами (п. 14.1.74 ПКУ).

Земельне поліпшення — результати будь-яких заходів, що призводять до зміни якісних характеристик земельної ділянки та її вартості. До земельних поліпшень належать матеріальні об'єкти, розташовані у межах земельної ділянки, переміщення яких є неможливим без їх знецінення та зміни призначення, а також результати господарської діяльності або проведення певного виду робіт (зміна рельєфу, поліпшення ґрунтів, розміщення посівів, багаторічних насаджень, інженерної інфраструктури тощо) (п. 14.1.75 ПКУ).

Земельний податок — обов'язковий платіж, що справляється з власників земельних ділянок та земельних часток (паїв), а також постійних землекористувачів (далі - податок для цілей розділу XII ПКУ) (п. 14.1.72 ПКУ).

Землі сільськогосподарського призначення — землі, надані для виробництва сільськогосподарської продукції, здійснення сільськогосподарської науково-дослідної та навчальної діяльності, розміщення відповідної виробничої інфраструктури, у тому числі інфраструктури оптових ринків сільськогосподарської продукції, або призначені для цих цілей (п. 14.1.76 ПКУ).

Землі сільськогосподарського призначення для цілей глави 1 розділу XIV ПКУ — землі, надані для виробництва сільськогосподарської продукції (п. 14.1.77 ПКУ).

Зменшення залишкової вартості — метод амортизації основних засобів, за яким річна сума амортизації визначається як добуток залишкової вартості об'єкта на початок звітного року або первісної вартості на дату початку нарахування амортизації та річної норми амортизації. Річна норма амортизації (у відсотках) обчислюється як різниця між одиницею та результатом кореня ступеня кількості років корисного використання об'єкта з результату від ділення ліквідаційної вартості об'єкта на його первісну вартість (п.26 НП(с)БО 7).

Зменшення корисності — втрата економічної вигоди в сумі перевищення залишкової вартості активу над сумою очікуваного відшкодування (п. 4 НП(с)БО 7).

Значний контрольний пакет акцій — пакет у розмірі 75 і більше відсотків простих акцій публічного акціонерного товариства (ст. 2 Закону України «Про акціонерні товариства»).

Знищення або руйнування — це митний режим, відповідно до якого іноземні товари під митним контролем знищуються або приводяться у стан, який виключає можливість їх використання, з умовним повним звільненням від

оподаткування митними платежами, установленими на імпорту цих товарів, та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності (п. 175.1 МКУ).

Знос основних засобів — сума амортизації об'єкта основних засобів з початку його корисного використання (п.4 НП(с)БО 7).

Зобов'язання — заборгованість підприємства, що виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, приведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди (ст. 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»).

Зобов'язання — заборгованість підприємства, яка виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, приведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди (п. 3 розділу I НП(с)БО 1).

Зона митного контролю — місце, визначене митними органами в пунктах пропуску через державний кордон України або в інших місцях митної території України, в межах якого митні органи здійснюють митні формальності (п. 4.1.14 МКУ).

Ідентифіковані активи та зобов'язання — придбані активи та зобов'язання, які на дату придбання відповідають критеріям визнання статей балансу (п. 4. НП(с)БО 19).

Ідентичні товари (роботи, послуги) — товари (роботи, послуги), що мають однакові характерні для них основні ознаки. При цьому під ідентичними розуміються товари, що мають однакові ознаки з оцінюваними товарами, у тому числі такі, як: фізичні характеристики; якість та репутація на ринку; країна виробництва (походження); виробник (п. 14.1.80 ПКУ).

Імпорт (випуск для вільного обігу) — це митний режим, відповідно до якого іноземні товари після сплати всіх митних платежів, встановлених законами України на імпорту цих товарів, та виконання усіх необхідних митних формальностей випускаються для вільного обігу на митній території України (п. 74.1 МКУ).

Інвестиції — господарські операції, які передбачають придбання основних засобів, нематеріальних активів, корпоративних прав та/або цінних паперів в обмін на кошти або майно. Інвестиції поділяються на:

а) капітальні інвестиції — господарські операції, що передбачають придбання будинків, споруд, інших об'єктів нерухомої власності, інших основних засобів і нематеріальних активів, що підлягають амортизації відповідно до норм ПКУ;

б) фінансові інвестиції - господарські операції, що передбачають придбання корпоративних прав, цінних паперів, деривативів та/або інших фінансових інструментів. Фінансові інвестиції поділяються на: прямі інвестиції - господарські операції, що передбачають внесення коштів або майна в обмін на

корпоративні права, емітовані юридичною особою при їх розміщенні такою особою; портфельні інвестиції - господарські операції, що передбачають купівлю цінних паперів, деривативів та інших фінансових активів за кошти на фондовому ринку або біржовому товарному ринку;

в) реінвестиції - господарські операції, що передбачають здійснення капітальних або фінансових інвестицій за рахунок прибутку, отриманого від інвестиційних операцій (п. 14.1.81 ПКУ).

Інвестиційна діяльність — придбання та реалізація тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів (грошей) (п.3 розділу I НП(с)БО 1).

Інвестиційна нерухомість — власні або орендовані на умовах фінансової оренди земельні ділянки, будівлі, споруди, які розташовуються на землі, утримувані з метою отримання орендних платежів та/або збільшення власного капіталу, а не для виробництва та постачання товарів, надання послуг, адміністративної мети або продажу в процесі звичайної діяльності (п. 4 НП(с)БО 32).

Інвестиційне золото для цілей розділу V ПКУ — золото у вигляді: а) зливків або пластин масою, прийнятою на ринках зливкового золота 995-ї або вищої проби, незалежно від того, чи воно представлене в цінних паперах; б) золотих монет 900-ї або вищої проби, викарбуваних після 1800 року, які є або були законним платіжним засобом у країні походження та продаються за ціною, яка не перевищує ринкову вартість золота, що міститься в монетах, більше ніж на 80 відсотків (п. 14.1.279 ПКУ).

Індекс інфляції — індекс інфляції, оприлюднений центральним органом виконавчої влади у галузі статистики (п. 3 НП(с)БО 22).

Інжиніринг — надання послуг (виконання робіт) із складення технічних завдань, проектних пропозицій, проведення наукових досліджень і техніко-економічних обстежень, виконання інженерно-розвідувальних робіт з будівництва об'єктів, розроблення технічної документації, проектування та конструкторського опрацювання об'єктів техніки і технології, надання консультації та авторського нагляду під час монтажних та пусконаладжувальних робіт, а також надання консультацій, пов'язаних із такими послугами (роботами) (п. 14.1.85 ПКУ).

Іноземна валюта — валюта інша, ніж валюта звітності (п. 4 НП(с)БО 21).

Іноземна валюта — іноземні грошові знаки у вигляді банкнотів, казначейських білетів, монет, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території відповідної іноземної держави, а також вилучені з обігу або такі, що вилучаються з нього, але підлягають обмінові на грошові знаки, які перебувають в обігу (п. 4.1.1^б МКУ).

Іноземні товари — товари, що не є українськими відповідно до пункту 61 цієї статті, а також товари, що втратили митний статус українських товарів відповідно до МКУ (п. 4.1.15 МКУ).

Інститути спільного інвестування (далі - ІСІ) — інвестиційні фонди та взаємні фонди інвестиційних компаній, корпоративні інвестиційні фонди та пайові інвестиційні фонди, створені відповідно до законодавства (п. 14.1.86 ПКУ).

Інструмент власного капіталу — контракт, який підтверджує право на частину в активах підприємства, що залишається після вирахування сум за всіма його зобов'язаннями (п.4 НП(с)БО 13).

Інструмент хеджування — похідний фінансовий інструмент, фінансовий актив або фінансове зобов'язання, справедлива вартість яких і грошові потоки від яких, як очікується, компенсуватимуть зміни справедливої вартості або потоку грошових коштів об'єкта хеджування (п.4 НП(с)БО 13).

Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності контролюючих органів — комплекс заходів, що координується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, щодо збору, опрацювання та використання інформації, необхідної для виконання покладених на контролюючі органи функцій (п. 71.1 ПКУ).

Інший сукупний дохід — доходи і витрати, які не включені до фінансових результатів підприємства (п.3 розділу I НП(с)БО 1).

Інші довгострокові виплати працівнику — виплати працівнику (окрім виплат по закінченні трудової діяльності, виплат при звільненні та виплат інструментами власного капіталу підприємства), які не підлягають сплаті в повному обсязі протягом дванадцяти місяців по закінченні місяця, у якому працівник виконував відповідну роботу (п. 3 НП(с)БО 26).

Інші заохочувальні та компенсаційні виплати — виплати у формі винагород за підсумками роботи за рік, премії за спеціальними системами і положеннями, виплати в рамках грантів, компенсаційні та інші грошові і матеріальні виплати, які не передбачені актами чинного законодавства або які провадяться понад встановлені зазначеними актами норми (ст.2 Закону України «Про оплату праці»).

Інші нематеріальні активи — право на провадження діяльності, використання економічних та інших привілеїв тощо (п. 5 НП(с)БО 8).

Іпотека — вид забезпечення виконання зобов'язання нерухомим майном, що залишається у володінні і користуванні іпотекодавця, згідно з яким іпотекодержатель має право в разі невиконання боржником забезпеченого іпотекою зобов'язання одержати задоволення своїх вимог за рахунок предмета іпотеки переважно перед іншими кредиторами цього боржника у порядку, встановленому Законом (ст. 1 Закону України «Про іпотеку»).

Іпотечний житловий кредит — фінансовий кредит, що надається фізичній особі банківською чи іншою фінансовою установою відповідно до закону строком не менш як на п'ять повних календарних років для фінансування витрат, пов'язаних з придбанням квартири (кімнати) чи житлового будинку (його частини) або будівництвом житлового будинку (його частини), що надаються у власність позичальника, з прийняттям кредитором такого житла (землі, що знаходиться під таким житловим будинком, у тому числі присадибної ділянки) у заставу (п. 14.1.87 ПКУ).

Іпотечний сертифікат (у тому числі іпотечний сертифікат участі та іпотечний сертифікат з фіксованою дохідністю) — іпотечний цінний папір, забезпечений іпотечними активами або іпотеками відповідно до закону (п. 14.1.88 ПКУ).

Історичної (фактичної) собівартості — принцип бухгалтерського обліку, що визначає пріоритет оцінки активів, виходячи з витрат на їх виробництво та придбання (п.6 розділу III НП(с)БО 1).

Істотна участь — пряме та/або опосередковане володіння однією особою самостійно чи спільно з іншими особами 10 і більше відсотками статутного капіталу та/або права голосу, часток, акцій, паїв юридичної особи або незалежна від формального володіння можливість значного впливу та/або вирішального впливу (контролю) на управління чи діяльність юридичної особи (ст. 1 Закону України «Про платіжні послуги»).

Каботаж — перевезення українських та іноземних товарів шляхом завантаження їх на морське (річкове) судно в одному пункті на митній території України і транспортування в інший пункт території України, де здійснюватиметься їх вивантаження (п. 97.1 МКУ).

Камеральна перевірка — перевірка, яка проводиться у приміщенні контролюючого органу виключно на підставі даних, зазначених у податкових деклараціях (розрахунках) платника податків та даних системи електронного адміністрування податку на додану вартість (даних центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, в якому відкриваються рахунки платників у системі електронного адміністрування податку на додану вартість, даних Єдиного реєстру податкових накладних та даних митних декларацій), а також даних Єдиного реєстру акцизних накладних та даних системи електронного адміністрування реалізації пального та спирту етилового, даних СОД РРО (п. 75.1.1 ПКУ).

Капіталізація фінансових витрат — включення фінансових витрат до собівартості кваліфікаційного активу (п. 3 НП(с)БО 31).

Капітальні інвестиції в необоротні матеріальні активи — витрати на будівництво, реконструкцію, модернізацію (інші поліпшення, що збільшують первісну (переоцінену) вартість), виготовлення, придбання об'єктів

матеріальних необоротних активів (у тому числі необоротних матеріальних активів, призначених для заміни діючих, і устаткування для монтажу), що здійснюються підприємством (п.4 НП(с)БО 7).

Каса — приміщення або місце здійснення готівкових розрахунків, а також приймання, видачі, зберігання готівки, інших цінностей, касових документів (п. 3 Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні).

Касова книга — документ установленої форми, що застосовується для здійснення первинного обліку готівки в касі (п. 3 Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні).

Касовий метод для цілей оподаткування згідно з розділом V ПКУ — метод податкового обліку, за яким дата виникнення податкових зобов'язань визначається як дата зарахування (отримання) коштів на рахунки платника податку, відкриті в установах банків та/або в органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, у касу платника податків або дата отримання інших видів компенсацій вартості поставлених (або тих, що підлягають поставці) ним товарів (послуг), а дата віднесення сум податку до податкового кредиту визначається як дата списання коштів з рахунків платника податку, відкритих в установах банків, та/або в органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, дата видачі з каси платника податків або дата надання інших видів компенсацій вартості поставлених (або тих, що підлягають поставці) йому товарів (послуг) (п. 14.1.266 ПКУ).

Касовий ордер — первинний документ (прибутковий або видатковий касовий ордер), що застосовується для оформлення надходжень (видачі) готівки з каси (п. 3 Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні).

Касові документи — документи (касові ордери та відомості на виплату готівки, розрахункові документи, електронні розрахункові документи, квитанції програмно-технічних комплексів самообслуговування, відомості закупівлі сільськогосподарської продукції, інші прибуткові та видаткові касові документи), за допомогою яких відповідно до законодавства України оформляються касові операції, звіти про використання коштів, а також відповідні журнали встановленої форми для реєстрації цих документів та книги обліку (п. 3 Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні).

Касові операції — операції суб'єктів господарювання між собою та з фізичними особами, пов'язані з прийманням і видачею готівки під час проведення розрахунків через касу з відображенням цих операцій у відповідних книгах обліку (п. 3 Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні).

Кваліфікаційний актив — актив, який обов'язково потребує суттєвого часу для його створення (п. 3 НП(с)БО 31).

Кваліфікований страховий поліс — виданий страховиком, який не є пов'язаною стороною страхувальника, страховий поліс, на який не може бути звернене будь-яке стягнення відповідно до закону, страхові виплати (надходження) за яким (полісом) використовуються для виплати працівникам страхувальника за програмами з визначеною виплатою та не повертаються страхувальнику, крім випадків, якщо такі виплати (надходження) перевищують зобов'язання працівникам за умовами полісу або повертаються страхувальнику для погашення вже здійснених ним виплат працівникам (п. 3 НП(с)БО 26).

Книга обліку — касова книга, книга обліку виданої та прийнятої старшим касиром готівки, книга обліку розрахункових операцій (у разі її використання), книга обліку доходів і витрат (п. 3 Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні).

Книга обліку доходів і витрат — документ установленної форми, що застосовується відповідно до законодавства України для відображення руху готівки. Форма відповідної книги обліку доходів і витрат затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики, відповідно до вимог Податкового кодексу України (п. 3 Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні).

Коефіцієнт ефективності хеджування — частка від ділення відповідно зміни справедливої вартості або грошових потоків об'єкта хеджування на зміну справедливої вартості або грошового потоку від інструмента хеджування (п. 4 НП(с)БО 13).

Коефіцієнт коригування — відношення індексу інфляції на дату балансу (кінець звітного року) та індексу інфляції на дату визнання (переоцінки) відповідної статті звітності (п. 3 НП(с)БО 22).

Компенсаційне мито — встановлюється відповідно до Закону України «Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту» у разі ввезення на митну територію України товарів, які є об'єктом субсидованого імпорту, що заподіює шкоду або створює загрозу заподіяння шкоди національному товаровиробнику (п. 275.5 МКУ).

Компонент підприємства — одиниця (група одиниць), що генерує грошові кошти та може бути відділена операційно і забезпечує діяльність з виробництва та/або продажу продукції (робіт, послуг) (п.4 Розділу I НП(с)БО 27).

Консолідована фінансова звітність — фінансова звітність підприємства, яке здійснює контроль, та підприємств, які ним контролюються, як єдиної економічної одиниці (п.3 розділу I НП(с)БО 1).

Консолідована фінансова звітність — фінансова звітність підприємства, яке здійснює контроль, та підприємств, які ним контролюються, як єдиної

економічної одиниці (ст. 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»).

Контейнер — транспортне обладнання (клітка, знімна цистерна або подібний засіб), що: а) являє собою повністю або частково закриту ємність, призначену для поміщення в неї вантажів; б) має постійний характер і завдяки цьому є достатньо міцним, щоб слугувати для багаторазового використання; в) спеціально сконструйоване для полегшення перевезення вантажів одним або кількома видами транспорту без проміжного перевантаження; г) сконструйоване таким чином, щоб полегшити його перевантаження, зокрема з одного виду транспорту на інший; ґ) сконструйоване таким чином, щоб його можна було легко завантажувати та розвантажувати; д) що має внутрішній об'єм не менше одного метра кубічного (п. 4.1.16 МКУ).

Контракт з фіксованою ціною — договір про будівництво, який передбачає фіксовану (тверду) ціну всього обсягу робіт за будівельним контрактом або фіксовану ставку за одиницю кінцевої продукції будівництва (кв.м, кількість місць тощо) (п. 2 НП(с)БО 18).

Контракт за ціною «витрати плюс» — договір про будівництво, який передбачає ціну як суму фактичних витрат підрядника на виконання будівельного контракту та погодженого прибутку (у вигляді процента від витрат або фіксованої величини) (п. 2 НП(с)БО 18).

Контрафактні товари — це: а) товари, що є предметами порушення прав інтелектуальної власності на торговельну марку в Україні, на яких без дозволу міститься позначення, тотожне із охоронюваною в Україні торговельною маркою стосовно одного й того самого виду товарів, або яке є схожим настільки, що його можна сплутати з такою торговельною маркою; б) товари, що є предметами порушення прав інтелектуальної власності на географічне зазначення в Україні й містять назву чи термін або описуються за допомогою назви чи терміна, які захищені таким географічним зазначенням; в) будь-яка упаковка, етикетка, наліпка, брошура, інструкція з експлуатації, гарантія чи інший документ такого типу, навіть якщо вони представлені окремо, які є предметами порушення прав інтелектуальної власності на торговельну марку або географічне зазначення, які містять позначення, назву або термін, тотожні із охоронюваною в Україні торговельною маркою чи географічним зазначенням, або які є схожими настільки, що їх можна сплутати з такою торговельною маркою чи географічним зазначенням, та які можуть використовуватися стосовно одного й того самого виду товарів, щодо якого охороняється торговельна марка в Україні чи географічне зазначення (п. 4.1.17 МКУ).

Контроль — вирішальний вплив на фінансову, господарську і комерційну політику підприємства або підприємництва з метою одержання вигод від його діяльності (п. 4. НП(с)БО 19).

Контрольний пакет акцій — пакет у розмірі 50 і більше відсотків простих акцій акціонерного товариства (ст.2 Закону України «Про акціонерні товариства»).

Контрольні учасники — учасники спільної діяльності зі створенням юридичної особи (спільного підприємства), які здійснюють контроль за її діяльністю (п.3 НП(с)БО 12).

Контрольована іноземна компанія — будь-яка юридична особа, зареєстрована в іноземній державі або території, яка визнається такою, що знаходиться під контролем фізичної особи - резидента України або юридичної особи - резидента України відповідно до правил, визначених ПКУ (п. 39-2.1.1 ПКУ).

Контролюючі органи — 1) податкові органи (центральный орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, його територіальні органи) - щодо дотримання законодавства з питань оподаткування (крім випадків, визначених п.41.1.2ПКУ), законодавства з питань сплати єдиного внеску, а також щодо дотримання іншого законодавства, контроль за виконанням якого покладено на центральный орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, чи його територіальні органи; 2) митні органи (центральный орган виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, його територіальні органи) - щодо дотримання законодавства з питань митної справи та оподаткування митом, акцизним податком, податком на додану вартість, іншими податками та зборами, які відповідно до податкового, митного та іншого законодавства справляються у зв'язку із ввезенням (пересиланням) товарів на митну територію України або територію вільної митної зони або вивезенням (пересиланням) товарів з митної території України або території вільної митної зони (п. 41.1 ПКУ).

Конфіскація як адміністративне стягнення за порушення митних правил — примусове вилучення товарів, транспортних засобів, зазначених у п. 461.3 МКУ, і безоплатна передача їх у власність держави (п. 465.1 МКУ).

Корисні копалини — природні мінеральні утворення органічного і неорганічного походження у надрах, у тому числі будь-які підземні води, а також техногенні мінеральні утворення в місцях видалення відходів виробництва та втрат продуктів переробки мінеральної сировини, які можуть бути використані у сфері матеріального виробництва і споживання безпосередньо або після первинної переробки (п. 14.1.91 ПКУ).

Користувачі звітності — фізичні та юридичні особи, що потребують інформації про діяльність підприємства для прийняття рішень (п. 3 розділу I НП(с)БО 1).

Користувачі фінансової звітності (далі - користувачі) — фізичні або юридичні особи, які потребують інформації про діяльність підприємства для

прийняття рішень (ст. 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»).

Корпоративні права — права особи, частка якої визначається у статутному капіталі (майні) господарської організації, що включають правомочності на участь цієї особи в управлінні господарською організацією, отримання певної частки прибутку (дивідендів) даної організації та активів у разі ліквідації останньої відповідно до закону, а також інші правомочності, передбачені законом та статутними документами (п. 14.1.90 ПКУ).

Корпоративні права — сукупність майнових і немайнових прав акціонера - власника акцій товариства, які випливають з права власності на акції, що включають право на участь в управлінні акціонерним товариством, отримання дивідендів та активів акціонерного товариства у разі його ліквідації відповідно до закону, а також інші права та правомочності, передбачені законом чи статутними документами (ст.2 Закону України «Про акціонерні товариства»).

Кошти — гривня або іноземна валюта (п. 14.1.93 ПКУ).

Країна походження товару — країна, в якій товар був повністю вироблений або підданий достатній переробці відповідно до критеріїв, встановлених МКУ (п. 36.2 МКУ).

Кредитний ризик — імовірність втрат однієї зі сторін-укладачів контракту про придбання фінансового інструмента внаслідок невиконання зобов'язання іншою стороною (п.4 НП(с)БО 13).

Культурні цінності — об'єкти матеріальної та духовної культури, що мають художнє, історичне, етнографічне та наукове значення і підлягають збереженню, відтворенню та охороні відповідно до законодавства України (п. 4.1.18 МКУ).

Кумулятивне голосування — голосування під час обрання осіб до складу органів товариства, коли загальна кількість голосів акціонера помножується на кількість членів органу акціонерного товариства, що обираються, а акціонер має право віддати всі підраховані таким чином голоси за одного кандидата або розподілити їх між кількома кандидатами (ст. 2 Закону України «Про акціонерні товариства»).

Кумулятивний — метод амортизації основних засобів, за яким річна сума амортизації визначається як добуток вартості, яка амортизується, та кумулятивного коефіцієнта. Кумулятивний коефіцієнт розраховується діленням кількості років, що залишаються до кінця строку корисного використання об'єкта основних засобів, на суму числа років його корисного використання (п.26 НП(с)БО 7).

Кумулятивний приріст інфляції — добуток індексів інфляції за період, що складається з трьох останніх років, включаючи звітний (п. 3 НП(с)БО 22).

Курсова різниця — різниця між оцінками однакової кількості одиниць іноземної валюти при різних валютних курсах (п. 4 НП(с)БО 21).

Лізингова операція (крім операцій з фрахтування (чартеру) морських суден та інших транспортних засобів) — передача основних засобів у володіння та користування фізичним та/або юридичним особам (лізингоодержувачам) за плату та на визначений строк. Лізингові операції здійснюються у вигляді оперативного лізингу (оренди), фінансового лізингу, операцій із зворотного лізингу (п. 14.1.97 ПКУ).

Лізингодавець — юридична особа, яка набула у встановленому законом порядку право надавати послуги з фінансового лізингу і на підставі договору фінансового лізингу передає лізингоодержувачу у володіння та користування об'єкт фінансового лізингу (ст.1 Закону України «Про фінансовий лізинг»).

Лізингоодержувач — фізична особа, фізична особа - підприємець або юридична особа, яка відповідно до договору фінансового лізингу отримує від лізингодавця об'єкт фінансового лізингу у володіння та користування (ст. 1 Закону України «Про фінансовий лізинг»).

Ліквідаційна вартість — сума коштів або вартість інших активів, яку підприємство очікує отримати від реалізації (ліквідації) необоротних активів після закінчення строку їх корисного використання (експлуатації), за вирахуванням витрат, пов'язаних з продажем (ліквідацією) (п. 4 НП(с)БО 7).

Ліквідаційна вартість привілейованої акції певного класу — сума коштів, яка належатиме власнику такої акції під час ліквідації акціонерного товариства (ст.2 Закону України «Про акціонерні товариства»).

Ліміт залишку готівки в касі (ліміт каси) — граничний розмір суми готівки, що може залишатися в касі в позаробочий час та забезпечити роботу на початку наступного робочого дня (п. 3 Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні).

Магазин безмитної торгівлі — заклад торгівлі товарами, що знаходяться в митному режимі безмитної торгівлі відповідно до глав 22 та 60 Митного кодексу України (п. 14.1.102 ПКУ).

Магазин безмитної торгівлі — це спеціалізований торговельний заклад, розташований у пункті пропуску через державний кордон України, відкритому для міжнародного сполучення, а також на повітряному або водному транспортному засобі комерційного призначення, що виконує міжнародні рейси, та призначений для реалізації товарів, поміщених у митний режим безмитної торгівлі (п. 420.1 МКУ).

Максимальна величина бази нарахування єдиного внеску — максимальна сума доходу застрахованої особи на місяць, що дорівнює п'ятнадцяти розмірам мінімальної заробітної плати, встановленої законом, на яку нараховується єдиний внесок (ст. 1 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»).

Максимальні роздрібні ціни — ціни, встановлені на підакцизні товари (продукцію з урахуванням усіх видів податків (зборів). Акцизний податок з реалізованих суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів не включається до максимальної роздрібною ціни (п. 14.1.106 ПКУ). Максимальні роздрібні ціни на підакцизні товари (продукцію) встановлюються для тютюнових виробів, тютюну, промислових замінників тютюну та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, виробниками або імпортерами товарів (продукції) шляхом декларування таких цін у порядку, встановленому цим Кодексом. Продаж суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів, на які встановлюються максимальні роздрібні ціни, не може здійснюватися за цінами, вищими за максимальні роздрібні ціни, збільшені на суму акцизного податку з роздрібною торгівлі підакцизних товарів.

Маркетингові послуги (маркетинг) — послуги, що забезпечують функціонування діяльності платника податків у сфері вивчення ринку, стимулювання збуту продукції (робіт, послуг), політики цін, організації та управлінні руху продукції (робіт, послуг) до споживача та післяпродажного обслуговування споживача в межах господарської діяльності такого платника податків. До маркетингових послуг належать, у тому числі: послуги з розміщення продукції платника податку в місцях продажу, послуги з вивчення, дослідження та аналізу споживчого попиту, внесення продукції (робіт, послуг) платника податку до інформаційних баз продажу, послуги зі збору та розповсюдження інформації про продукцію (роботи, послуги) (п. 14.1.108 ПКУ).

Материнська компанія міжнародної групи компаній (для цілей статті 39 цього Кодексу) — юридична особа, яка входить до складу міжнародної групи компаній та одночасно відповідає таким вимогам: безпосередньо чи опосередковано володіє корпоративними правами інших компаній (або фактично контролює такі компанії) у складі міжнародної групи і частка такого володіння є достатньою для включення фінансової звітності інших компаній у складі міжнародної групи до консолідованої фінансової звітності такої юридичної особи; фінансова звітність такої юридичної особи не підлягає включенню до консолідованої звітності жодної іншої юридичної особи у складі міжнародної групи згідно з міжнародними стандартами фінансової звітності (п. 14.1.103¹ ПКУ).

Материнське (холдингове) підприємство — підприємство, яке здійснює контроль дочірніх підприємств (п. 4. НП(с)БО 19).

Материнські компанії — юридичні особи, які є власниками інших юридичних осіб або здійснюють контроль над такими юридичними особами, як пов'язані особи (п. 14.1.103 ПКУ).

Мета складання фінансової звітності — надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про

фінансовий стан та результати діяльності підприємства (п. 4 розділу I НП(с)БО 1).

Метод 100 відсотків — метод амортизації малоцінних необоротних матеріальних активів і бібліотечних фондів, за яким сума амортизації в першому місяці використання об'єкта нараховується у розмірі 100 відсотків його вартості (п. 27 НП(с)БО 7).

Метод 50 на 50 — метод амортизації малоцінних необоротних матеріальних активів і бібліотечних фондів, за яким сума амортизації може нараховуватися у першому місяці використання об'єкта в розмірі 50 відсотків його вартості, яка амортизується, та решта 50 відсотків вартості, яка амортизується, у місяці їх вилучення з активів (списання з балансу) внаслідок невідповідності критеріям визнання активом (п. 27 НП(с)БО 7).

Метод абсолютної суми сумнівної заборгованості — метод визначення величини резерву сумнівних боргів, за яким величина резерву визначається на підставі аналізу платоспроможності окремих дебіторів (п. 8 НП(с)БО 10).

Метод амортизації нематеріального активу — обирається підприємством самостійно, виходячи з умов отримання майбутніх економічних вигод. Якщо такі умови визначити неможливо, то амортизація нараховується із застосуванням прямолінійного методу. Розрахунок амортизації при застосуванні відповідних методів нарахування здійснюється згідно з Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» (п. 27 НП(с)БО 8).

Метод ефективної ставки відсотка — метод нарахування амортизації дисконту або премії, за яким сума амортизації визначається як різниця між доходом за фіксованою ставкою відсотка і добутком ефективної ставки та амортизованої вартості на початок періоду, за який нараховується відсоток (п. 3 НП(с)БО 12).

Метод ідентифікованої собівартості — метод оцінки запасів при вибутті, які не замінюють одне одного та запасів, які відпускаються, та послуг, що виконуються для спеціальних замовлень та проектів (п. 17 НП(с)БО 9).

Метод коефіцієнта сумнівності — метод визначення величини резерву сумнівних боргів, за яким величина резерву розраховується множенням суми залишку дебіторської заборгованості на початок періоду на коефіцієнт сумнівності. Коефіцієнт сумнівності може розраховуватися такими способами: визначення питомої ваги безнадійних боргів у чистому доході; класифікації дебіторської заборгованості за строками непогашення; визначення середньої питомої ваги списаної протягом періоду дебіторської заборгованості у сумі дебіторської заборгованості на початок відповідного періоду за попередні 3-5 років (п. 8 НП(с)БО 10).

Метод нормативних затрат — метод оцінки запасів при вибутті який полягає у застосуванні норм витрат на одиницю продукції (робіт, послуг), які

встановлені підприємством з урахуванням нормальних рівнів використання запасів, праці, виробничих потужностей і діючих цін. Для забезпечення максимального наближення нормативних затрат до фактичних норми затрат і ціни повинні регулярно у нормативній базі перевірятися і переглядатися. Оцінка продукції за нормативними затратами коригується до фактичної виробничої собівартості (п. 21 НП(с)БО 9).

Метод середньозваженої собівартості — метод оцінки запасів при вибутті, за яким, оцінка за середньозваженою собівартістю проводиться щодо кожної одиниці запасів діленням сумарної вартості залишку таких запасів на початок звітного місяця і вартості одержаних у звітному місяці запасів на сумарну кількість запасів на початок звітного місяця і одержаних у звітному місяці запасів. Оцінка кожної операції з вибуття запасів може здійснюватися за середньозваженою собівартістю діленням сумарної вартості таких запасів на дату операції на сумарну кількість запасів на дату операції (п. 18-19 НП(с)БО 9).

Метод участі в капіталі — метод обліку інвестицій, згідно з яким балансова вартість інвестицій відповідно збільшується або зменшується на суму збільшення або зменшення частки інвестора у власному капіталі об'єкта інвестування (п. 3 НП(с)БО 12).

Метод ціни продажу — метод оцінки запасів при вибутті який заснований на застосуванні підприємствами роздрібною торгівлі середнього проценту торговельної націнки товарів. Цей метод можуть застосовувати (якщо інші методи оцінки вибуття запасів не виправдані) підприємства, що мають значну і змінну номенклатуру товарів з приблизно однаковим рівнем торговельної націнки. Собівартість реалізованих товарів визначається як різниця між продажною (роздрібною) вартістю реалізованих товарів і сумою торговельної націнки на ці товари. Сума торговельної націнки на реалізовані товари визначається як добуток продажною (роздрібною) вартості реалізованих товарів і середнього відсотку торговельної націнки. Середній відсоток торговельної націнки визначається діленням суми залишку торговельних націнок на початок звітного місяця і торговельних націнок у продажній вартості одержаних у звітному місяці товарів на суму продажною (роздрібною) вартості залишку товарів на початок звітного місяця та продажною (роздрібною) вартості одержаних у звітному місяці товарів (п. 22 НП(с)БО 9).

Механізм «єдиного вікна» — механізм взаємодії декларантів, їх представників та інших заінтересованих осіб з митними органами, іншими державними органами, установами та організаціями, уповноваженими на здійснення дозвільних або контрольних функцій щодо переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, який забезпечує можливість одноразового подання в електронному вигляді через єдиний державний інформаційний веб-портал «Єдине вікно для

міжнародної торгівлі» документів та/або відомостей з метою дотримання вимог щодо переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, передбачених МКУ, іншими законами України, міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також нормативно-правовими актами, виданими на основі та на виконання МКУ та інших законів України (п. 4.1.19¹ МКУ).

Митна безпека — це стан захищеності митних інтересів України (п. 6.2 МКУ).

Митна вартість товарів, які переміщуються через митний кордон України, — вартість товарів, що використовується для митних цілей, яка базується на ціні, що фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари (п. 49.1 МКУ).

Митна декларація — заява встановленої форми, в якій особою зазначено митну процедуру, що підлягає застосуванню до товарів, та передбачені законодавством відомості про товари, умови і способи їх переміщення через митний кордон України та щодо нарахування митних платежів, необхідних для застосування цієї процедури (п. 4.1.20 МКУ).

Митна процедура — зумовлені метою переміщення товарів через митний кордон України сукупність митних формальностей та порядок їх виконання (п. 4.1.21 МКУ).

Митна справа — встановлені порядок і умови переміщення товарів через митний кордон України, їх митний контроль та митне оформлення, застосування механізмів тарифного і нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, справляння митних платежів, ведення митної статистики, обмін митною інформацією, ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, здійснення відповідно до закону державного контролю нехарчової продукції при її ввезенні на митну територію України, запобігання та протидія контрабанді, боротьба з порушеннями митних правил, організація і забезпечення діяльності митних органів та інші заходи, спрямовані на реалізацію державної митної політики (п. 7.1 МКУ).

Митна територія України — територія України, зайнята сушею, територіальне море, внутрішні води і повітряний простір, а також території вільних митних зон, штучні острови, установки і споруди, створені у виключній (морській) економічній зоні України, на які поширюється виключна юрисдикція України (п. 9.1 МКУ).

Митне забезпечення — одноразові номерні запірно-пломбові пристрої, печатки, штампи, голографічні мітки, засоби електронного цифрового підпису та інші засоби ідентифікації, що використовуються митними органами для відображення та закріплення результатів митного контролю та митного оформлення (п. 4.1.22 МКУ).

Митне оформлення — виконання митних формальностей, необхідних для випуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення (п. 4.1.23 МКУ).

Митний брокер — це підприємство, що надає послуги з декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення, які переміщуються через митний кордон України (п. 416.1 МКУ).

Митний контроль — сукупність заходів, що здійснюються з метою забезпечення додержання норм МКУ, законів та інших нормативно-правових актів з питань митної справи, міжнародних договорів України, укладених у встановленому законом порядку (п. 4.1.24 МКУ).

Митний кордон України — межі митної території України (п. 10.1 МКУ).

Митний пост — митний орган, який входить до складу митниці як структурний підрозділ і в зоні своєї діяльності забезпечує виконання завдань, покладених на митні органи (п. 547.1 МКУ).

Митний режим — комплекс взаємопов'язаних правових норм, що відповідно до заявленої мети переміщення товарів через митний кордон України визначають митну процедуру щодо цих товарів, їх правовий статус, умови оподаткування і обумовлюють їх використання після митного оформлення (п. 4.1.25 МКУ).

Митний склад — це відповідним чином облаштовані складське приміщення, резервуар, холодильна чи морозильна камера, критий чи відкритий майданчик, призначені для зберігання товарів під митним контролем (п. 424.1 МКУ).

Митний склад — це митний режим, відповідно до якого іноземні або українські товари зберігаються під митним контролем із умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності (п. 121.1 МКУ).

Митний статус товарів — належність товарів до українських або іноземних (п. 4.1.26 МКУ).

Митниця — територіальний орган центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, має окремий баланс, рахунки в органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, печатку та бланк із зображенням Державного Герба України та із своїм найменуванням і діє відповідно до Конституції України, МКУ, інших нормативно-правових актів та на підставі положення, яке затверджується наказом центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну митну політику (п. 546.2 МКУ).

Митні інтереси України — це національні інтереси України, забезпечення та реалізація яких досягається шляхом здійснення митної справи (п. 6.1 МКУ).

Митні органи — центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, митниці та митні пости (п. 4.1.34¹ МКУ).

Митні платежі — а) мито; б) акцизний податок із ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції); в) податок на додану вартість із ввезених на митну територію України товарів (продукції) (п. 4.1.27 МКУ).

Митні платежі — податки, що відповідно до ПКУ або митного законодавства справляються під час переміщення або у зв'язку з переміщенням товарів через митний кордон України та контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи (п. 14.1.113 ПКУ).

Митні правила — встановлений МКУ та іншими актами законодавства України порядок переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, пред'явлення їх митним органам для проведення митного контролю та митного оформлення, а також здійснення операцій з товарами, що перебувають під митним контролем, або контроль за якими покладено на митні органи МКУ та іншими законами України (п. 4.1.28 МКУ).

Митні формальності — сукупність дій, що підлягають виконанню відповідними особами і митними органами, а також автоматизованою системою митного оформлення з метою дотримання вимог законодавства України з питань митної справи (п. 4.1.29 МКУ).

Мито — це загальнодержавний податок, встановлений ПКУ та МКУ, який нараховується та сплачується відповідно до МКУ, законів України та міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України (п. 271.1 МКУ).

Міжнародна група компаній (для цілей статті 39 ПКУ) — дві або більше юридичні особи або утворення без статусу юридичної особи, які є податковими резидентами різних країн та пов'язані між собою за критеріями володіння або контролю таким чином, що згідно з міжнародними стандартами фінансової звітності або іншими міжнародно визнаними стандартами фінансової звітності обов'язковою є підготовка консолідованої фінансової звітності або підготовка консолідованої фінансової звітності була б обов'язковою у разі, якщо акції (корпоративні права) однієї з таких юридичних осіб перебували б в обігу на фондовій біржі (п. 14.1.113-3 ПКУ).

Міжнародний транспортний документ — номерний товаросупровідний документ, який є договором на перевезення кожного окремого міжнародного експрес-відправлення (п. 4.1.30 МКУ).

Міжнародні експрес-відправлення — належним чином упаковані міжнародні відправлення з документами чи товарним вкладенням, які приймаються, обробляються, перевозяться будь-яким видом транспорту за

міжнародним транспортним документом з метою доставки одержувачу прискореним способом у визначений строк (п. 4.1.32 МКУ).

Міжнародні поштові відправлення — упаковані та оформлені відповідно до вимог актів Всесвітнього поштового союзу та Правил надання послуг поштового зв'язку листи, поштові картки, бандеролі, спеціальні мішки з позначкою «М», дрібні пакети, відправлення з оголошеною цінністю, поштові посилки, згруповані поштові відправлення з позначкою «Консигнація», відправлення міжнародної прискореної пошти «EMS», які приймаються для пересилання за межі України, доставляються в Україну або переміщуються через територію України транзитом операторами поштового зв'язку;

Міжнародні стандарти фінансової звітності — прийняті Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку документи, якими визначено порядок складання фінансової звітності (п.3 розділу I НП(с)БО 1).

Міжнародні стандарти фінансової звітності (далі - міжнародні стандарти) — прийняті Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку документи, якими визначено порядок складання фінансової звітності (ст. 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»).

Мінімальна заробітна плата — це встановлений законом мінімальний розмір оплати праці за виконану працівником місячну (годинну) норму праці (ст. 95 Кодексу законів про працю України).

Мінімальне акцизне податкове зобов'язання — мінімальна величина податкового зобов'язання зі сплати акцизного податку з сигарет та цигарок, сигарил, виражена у твердій сумі за 1000 штук сигарет одного найменування, реалізованих на митній території України чи ввезених на митну територію України (п. 14.1.114 ПКУ).

Мінімальне податкове зобов'язання — мінімальна величина податкового зобов'язання із сплати податків, зборів, платежів, контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи, пов'язаних з виробництвом та реалізацією власної сільськогосподарської продукції та/або з власністю та/або користуванням (орендою, суборендою, емфітевзисом, постійним користуванням) земельними ділянками, віднесеними до сільськогосподарських угідь, розрахована відповідно до цього Кодексу. Сума мінімальних податкових зобов'язань, визначених щодо кожної із земельних ділянок, право користування якими належить одній юридичній або фізичній особі, у тому числі фізичній особі — підприємцю, є загальним мінімальним податковим зобов'язанням (п. 14.1.114-2 ПКУ).

Мінімальний страховий внесок — сума єдиного внеску, що визначається розрахунково як добуток мінімального розміру заробітної плати на розмір внеску, встановлений законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід), та підлягає сплаті щомісяця (ст.1 Закону України «Про

збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»).

Мінімальні орендні платежі — платежі, що підлягають сплаті орендарем протягом строку оренди (за вирахуванням вартості послуг та податків, що підлягають сплаті орендодавцю, і непередбаченої орендної плати), збільшені: 1) для орендаря — на суму його гарантованої ліквідаційної вартості; 2) для орендодавця — на суму його гарантованої ліквідаційної вартості. У разі можливості та наміру орендаря придбати об'єкт оренди за ціною, нижчою за його справедливую вартість на дату придбання, мінімальні орендні платежі складаються з мінімальної орендної плати за весь строк оренди та суми, яку слід сплатити згідно з угодою на придбання об'єкта оренди (п.4 НП(с)БО 14).

Місцеві податки та збори — податки та збори, що встановлені відповідно до переліку і в межах граничних розмірів ставок, визначених ПКУ, рішеннями сільських, селищних, міських рад та рад об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, у межах їх повноважень і є обов'язковими до сплати на території відповідних територіальних громад (п. 8.3 ПКУ).

Монетарні статті — статті балансу про грошові кошти, а також про такі активи й зобов'язання, які будуть отримані або сплачені у фіксованій (або визначеній) сумі грошей або їх еквівалентів (п. 4 НП(с)БО 21).

Моторні транспортні засоби — транспортні засоби, що рухаються за допомогою встановленого на них двигуна (п. 4.1.19 МКУ).

Надомна робота — це форма організації праці, за якої робота виконується працівником за місцем його проживання або в інших визначених ним приміщеннях, що характеризуються наявністю закріпленої зони, технічних засобів (основних виробничих і невиробничих фондів, інструменту, приладів, інвентарю) або їх сукупності, необхідних для виробництва продукції, надання послуг, виконання робіт або функцій, передбачених установчими документами, але поза виробничими чи робочими приміщеннями власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу (ст. 60¹ Кодексу законів про працю України).

Накопичена амортизація нематеріальних активів — сума амортизації об'єкта нематеріальних активів з початку його корисного використання (п. 4 НП(с)БО 8).

Нарахування — принцип бухгалтерського обліку, згідно з яким доходи і витрати відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності в момент їх виникнення незалежно від часу надходження або сплати грошових коштів (грошей) (п. 6 розділу III НП(с)БО 1).

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку — нормативно-правовий акт, яким визначаються принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності підприємствами (крім

підприємств, які відповідно до законодавства складають фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності та національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку в державному секторі), розроблений на основі міжнародних стандартів фінансової звітності і законодавства Європейського Союзу у сфері бухгалтерського обліку та затверджений центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку (п. 3 розділу I НП(с)БО 1).

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі — нормативно-правовий акт, яким визначаються принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності для розпорядників бюджетних коштів, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, та фондів загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування, розроблений на основі міжнародних стандартів бухгалтерського обліку для державного сектору та затверджений центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку (ст. 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»).

Невідворотність настання визначеної законом відповідальності у разі порушення податкового законодавства — принцип податкового законодавства (п. 4.1.3 ПКУ).

Невідмовна орендна угода — орендна угода, за якою орендарем на початок строку оренди сплачено таку суму орендної плати, яка дає змогу орендодавцю бути впевненим у продовженні строку оренди, або яка може бути розірвана тільки: 1) з дозволу орендодавця; 2) якщо відбулася певна непередбачена подія; 3) у разі укладання орендарем нової угоди про оренду цього самого активу або замість нього іншого аналогічного за призначенням активу з тим самим орендодавцем (п. 4 НП(с)БО 14).

Негарантована ліквідаційна вартість — частина ліквідаційної вартості об'єкта оренди, отримання якої орендодавцем не забезпечується або гарантується лише пов'язаною з ним стороною (п. 4 НП(с)БО 14).

Негрошові операції — операції, які не потребують використання грошей та їх еквівалентів (п. 3 розділу I НП(с)БО 1).

Недержавне пенсійне забезпечення — пенсійне забезпечення, яке здійснюється недержавними пенсійними фондами, страховими організаціями та банками відповідно до Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення» та/або страховими організаціями за договорами страхування довічної пенсії відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове

державне пенсійне страхування» та/або страховиками за договорами страхування додаткової пенсії (п. 14.1.116 ПКУ).

Незавершені капітальні інвестиції в нематеріальні активи — капітальні інвестиції у придбання, створення і модернізацію нематеріальних активів, використання яких за призначенням на дату балансу не відбулося (п. 4 НП(с)БО 8).

Нейтральність оподаткування — принцип податкового законодавства, згідно якого передбачається установа податків та зборів у спосіб, який не впливає на збільшення або зменшення конкурентоздатності платника податків (п. 4.1.8 ПКУ).

Неконтрольована частка — частина чистого прибутку (збитку), сукупного доходу та чистих активів дочірнього підприємства, яка не належить материнському підприємству (прямо або через інші дочірні підприємства) (п. 4 розділу I НП(с)БО 2).

Нематеріальний актив — немонетарний актив, який не має матеріальної форми та може бути ідентифікований (п.4 НП(с)БО 8).

Немонетарні активи — всі активи, крім грошових коштів, їх еквівалентів та дебіторської заборгованості у фіксованій (або визначеній) сумі грошей (п. 4. НП(с)БО 19).

Немонетарні активи — усі активи, крім грошових коштів, їх еквівалентів та дебіторської заборгованості у фіксованій (або визначеній) сумі грошей (п. 4 НП(с)БО 8).

Немонетарні статті — статті інші, ніж монетарні статті балансу (п. 4 НП(с)БО 21).

Неналежний отримувач — особа, на рахунок якої без законних підстав зарахована сума платіжної операції або яка отримала суму платіжної операції в готівковій формі (ст. 1 Закону України «Про платіжні послуги»).

Неналежний платник — особа, з рахунку якої списано кошти без законних підстав (помилково або неправомірно) (ст. 1 Закону України «Про платіжні послуги»).

Неналежний стягувач — особа, яка не має визначених законом підстав на ініціювання платіжної операції з рахунку платника (ст. 1 Закону України «Про платіжні послуги»).

Необоротні активи — всі активи, що не є оборотними (п. 3 розділу I НП(с)БО 1).

Непередбачена орендна плата — частина орендної плати, яка не зафіксована конкретною сумою та розраховується із застосуванням показників інших, ніж строк оренди (обсяг продажу, рівень використання, індекс інфляції та цін, ринкові ставки відсотка тощо) (п.4 НП(с)БО 14).

Непередбачене зобов'язання — це: 1) зобов'язання, що може виникнути внаслідок минулих подій та існування якого буде підтверджено лише тоді, коли

відбудеться або не відбудеться одна чи більше невизначених майбутніх подій, над якими підприємство не має повного контролю; або 2) теперішнє зобов'язання, що виникає внаслідок минулих подій, але не визнається, оскільки малоймовірно, що для врегулювання зобов'язання потрібно буде використати ресурси, які втілюють у собі економічні вигоди, або оскільки суму зобов'язання не можна достовірно визначити (п. 4 НП(с)БО 11).

Неприбуткові підприємства, установи та організації — неприбуткові підприємства, установи та організації, які не є платниками податку на прибуток підприємств відповідно до пункту 133.4 статті 133 цього Кодексу (п. 14.1.121 ПКУ).

Нереалізовані прибутки та збитки від внутрішньогрупових операцій — прибутки та збитки, які виникають внаслідок внутрішньогрупових операцій (продажу товарів, продукції, виконання робіт, послуг тощо) і включаються до балансової вартості активів підприємства (п. 4 розділу I НП(с)БО 2).

Нерезиденти — це: а) іноземні компанії, організації, утворені відповідно до законодавства інших держав, їх зареєстровані (акредитовані або легалізовані) відповідно до законодавства України філії, представництва та інші відокремлені підрозділи з місцезнаходженням на території України; б) дипломатичні представництва, консульські установи та інші офіційні представництва інших держав і міжнародних організацій в Україні; в) фізичні особи, які не є резидентами України (п. 14.1.122 ПКУ).

Нерезиденти — це: а) юридичні особи, утворені відповідно до законодавства інших держав, які здійснюють свою діяльність за межами України, а також їх відокремлені підрозділи з місцезнаходженням на території України, які не здійснюють господарську діяльність відповідно до законодавства України; б) розташовані на території України дипломатичні представництва, консульські установи, інші офіційні представництва іноземних держав та міжнародних організацій, які мають дипломатичні привілеї та імунітет; в) фізичні особи: іноземці та особи без громадянства, громадяни України, які мають постійне місце проживання за межами України, у тому числі ті, які тимчасово перебувають на території України (п. 4.1.33 МКУ).

Нерезиденти, що мають офшорний статус, — нерезиденти, розташовані на території офшорних зон, крім нерезидентів, які надали платнику податку виписку з правоустановчих документів, легалізовану у встановленому законодавством порядку, що свідчить про звичайний (неофшорний) статус такого нерезидента (п. 14.1.122¹ ПКУ).

Несупроводжуваний багаж — товари, що відправляються їх власниками - громадянами з оформленням багажних або інших перевізних документів та переміщуються через митний кордон України окремо від цих громадян (п. 4.1.34 МКУ)

Новий транспортний засіб — транспортний засіб, що не має актів державної реєстрації уповноважених органів, у тому числі іноземних, які дають право на його експлуатацію (п. 14.1.124 ПКУ).

Норма капіталізації фінансових витрат — частка від ділення середньозваженої величини фінансових витрат та суми всіх непогашених запозичень (крім тих, що безпосередньо пов'язані з кваліфікаційним активом або мають цільове призначення) підприємства протягом звітного періоду (п. 3 НП(с)БО 31).

Нормальна потужність — очікуваний середній обсяг діяльності, що може бути досягнутий за умов звичайної діяльності підприємства протягом кількох років або операційних циклів з урахуванням запланованого обслуговування виробництва (п.4 НП(с)БО 16).

Нормативна грошова оцінка земельних ділянок для цілей розділу XII, глави 1 розділу XIV ПКУ — капіталізований рентний дохід із земельної ділянки, визначений відповідно до законодавства центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин (п. 14.1.125 ПКУ).

Об'єкти права інтелектуальної власності — об'єкти авторського права і суміжних прав, винаходи, промислові зразки, торговельні марки, географічні зазначення, сорти рослин, компонування напівпровідникових виробів (п. 4.1.46 МКУ).

Обачність — принцип бухгалтерського обліку, згідно з яким методи оцінки, що застосовуються в бухгалтерському обліку, повинні запобігати заниженню оцінки зобов'язань та витрат і завищенню оцінки активів і доходів підприємства (п.6 розділу III НП(с)БО 1).

Об'єднання підприємств та/або видів їх господарської діяльності — поєднання окремих підприємств та/або видів їх діяльності в одне підприємство з метою одержання доходів, зниження витрат або отримання економічних вигод у інший спосіб. Поєднання може відбуватися шляхом приєднання одного підприємства (його компонента) до іншого, придбання всіх чистих активів (деяких чистих активів), прийняття зобов'язань або придбання капіталу іншого підприємства з метою одержання контролю одним підприємством над чистими активами та діяльністю іншого підприємства. Якщо об'єднання підприємств та/або видів їх господарської діяльності контролюється тією самою стороною (сторонами) до і після поєднання і цей контроль не є тимчасовим, то це не є об'єднанням підприємств та/або видів їх господарської діяльності (п. 4. НП(с)БО 19).

Об'єкт будівництва — сукупність будівель і споруд або окремі будівлі і споруди, будівництво яких здійснюється за єдиним проектом (п. 2 НП(с)БО 18).

Об'єкт витрат — продукція, роботи, послуги або вид діяльності підприємства, які потребують визначення пов'язаних з їх виробництвом (виконанням) витрат (п.4 НП(с)БО 16).

Об'єкт оподаткування — майно, товари, дохід (прибуток) або його частина, обороти з реалізації товарів (робіт, послуг), операції з постачання товарів (робіт, послуг) та інші об'єкти, визначені податковим законодавством, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку (п. 22.1 ПКУ).

Об'єкт основних засобів — це: закінчений пристрій з усіма пристосуваннями і приладдям до нього; конструктивно відокремлений предмет, призначений для виконання певних самостійних функцій; відокремлений комплекс конструктивно з'єднаних предметів однакового або різного призначення, що мають для їх обслуговування загальні пристосування, приладдя, керування та єдиний фундамент, унаслідок чого кожен предмет може виконувати свої функції, а комплекс - певну роботу тільки в складі комплексу, а не самостійно; інший актив, що відповідає визначенню основних засобів, або частина такого активу, що контролюється підприємством (п. 4 НП(с)БО 7).

Якщо один об'єкт основних засобів складається з частин, які мають різний строк корисного використання (експлуатації), то кожна з цих частин може визнаватися в бухгалтерському обліку як окремий об'єкт основних засобів (п. 4 НП(с)БО 7).

Об'єкт хеджування — актив, зобов'язання або майбутня операція, що створюють для підприємства ризик зміни справедливої вартості цих активів і зобов'язань або зміни грошових потоків, пов'язаних з майбутньою операцією (п. 4 НП(с)БО 13).

Облікова оцінка — попередня оцінка, яка використовується підприємством з метою розподілу витрат і доходів між відповідними звітними періодами (п. 3 НП(с)БО 6).

Облікова політика — сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності (ст. 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»).

Облікова політика — сукупність принципів, методів і процедур, які використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності (п.3 розділу I НП(с)БО 1).

Обліковий прибуток (збиток) — сума прибутку (збитку) до оподаткування, визначена в бухгалтерському обліку і відображена у звіті про фінансові результати за звітний період (п.3 НП(с)БО 17).

Обов'язковий викуп акцій — обов'язкове придбання за плату та на вимогу акціонера розміщених товариством акцій (ст. 2 Закону України «Про акціонерні товариства»).

Оборотні активи — гроші та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи використання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу (п. 3 розділу I НП(с)БО 1).

Обтяжливий контракт — контракт, витрати (яких не можна уникнути) на виконання якого перевищують очікувані економічні вигоди від цього контракту (п. 4 НП(с)БО 11).

Одиниця виміру бази оподаткування — конкретна вартісна, фізична або інша характеристика бази оподаткування або її частини, щодо якої застосовується ставка податку (п. 24.1 ПКУ).

Оперативний лізинг (оренда) — операція юридичної чи фізичної особи (лізингодавця/орендодавця), за якою лізингодавець/орендодавця передає іншій особі (лізингоодержувачу/орендарю) основні засоби, придбані або виготовлені лізингодавцем/орендодавцем, на умовах інших, ніж ті, що передбачаються фінансовим лізингом (п. 14.1.97 ПКУ).

Оператор спільної діяльності — учасник спільної діяльності без створення юридичної особи, якому згідно з договором доручено вести справи спільної діяльності, зокрема її бухгалтерський облік (п.3 НП(с)БО 12).

Операції пов'язаних сторін — передача активів або зобов'язань однією пов'язаною стороною іншим пов'язаним сторонам (п.4 НП(с)БО 23).

Операційна діяльність — основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю (п.3 розділу I НП(с)БО 1).

Операційна нерухомість — власні або орендовані на умовах фінансової оренди земельні ділянки, будівлі, споруди, які розташовуються на землі, утримувані з метою використання для виробництва, або постачання товарів чи надання послуг, або ж в адміністративних цілях (п. 4 НП(с)БО 32).

Операційна оренда — оренда інша, ніж фінансова (п.4 НП(с)БО 14).

Операційний день — день, протягом якого надавач платіжних послуг платника або надавач платіжних послуг отримувача, залучений до виконання платіжної операції, здійснює свою діяльність, необхідну для виконання платіжних операцій (ст. 1. Закону України «Про платіжні послуги»).

Операційний цикл — проміжок часу між придбанням запасів для провадження діяльності і отриманням грошей та їх еквівалентів від реалізації виробленої з них продукції або товарів і послуг (п.3 розділу I НП(с)БО 1).

Операційний час — частина операційного дня банку або іншої установи - учасника платіжних систем, протягом якої приймаються документи на переказ і документи на відкликання, що мають бути оброблені, передані та виконані цим банком протягом цього самого робочого дня. Тривалість операційного часу встановлюється банком або іншою установою - учасником платіжних систем

самостійно та закріплюється в його внутрішніх актах (п. 3 Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні).

Операційний час — частина операційного дня надавача платіжних послуг, протягом якої приймаються платіжні інструкції та інструкції на відкликання. Тривалість операційного часу встановлюється надавачем платіжних послуг самостійно та закріплюється його внутрішніми документами (ст. 1 Закону України «Про платіжні послуги»).

Операція в іноземній валюті — господарська операція, вартість якої визначена в іноземній валюті або яка потребує розрахунків в іноземній валюті (п. 4 НП(с)БО 21).

Операція з давальницькою сировиною — операція з переробки (обробки, збагачення чи використання) давальницької сировини (незалежно від кількості замовників і виконавців, а також етапів (операцій)) з метою одержання готової продукції за відповідну плату. До операцій з давальницькою сировиною належать операції, в яких сировина замовника на конкретному етапі її переробки становить не менш як 20 відсотків загальної вартості готової продукції (п. 14.1.134 ПКУ).

Операція РЕПО — операція купівлі (продажу) цінних паперів із зобов'язанням зворотного їх продажу (купівлі) через визначений строк за заздалегідь обумовленою ціною, що здійснюється на основі єдиного договору РЕПО. В цілях ПКУ строк між датами виконання першої та другої частин операції РЕПО (строк РЕПО) не може перевищувати одного року (п. 14.1.167 ПКУ).

Операція, платіж за якою здійснюється на основі акцій, — операція, за якою заборгованість за придбані (отримані) товари (роботи, послуги) підприємство погашає інструментами власного капіталу (в тому числі акціями або опціонами на акції) та/або коштами (іншими активами) в сумі, яка визначається на основі вартості акцій або інших інструментів власного капіталу (п. 1.4 Розділу I НП(с)БО 34).

Опосередковане набуття права власності — набуття права власності, що настає, якщо особа самостійно або спільно з іншими особами, зокрема здійснює контроль прямого власника акцій акціонерного товариства та/або здійснює контроль групи прямих власників акцій акціонерного товариства, та/або здійснює контроль особи, яка здійснює контроль зазначених вище осіб, та/або набуває права голосу значним пакетом акцій акціонерного товариства на загальних зборах акціонерів акціонерного товариства за дорученням акціонерів акціонерного товариства, та/або має незалежну від формального володіння можливість вирішального впливу на керівництво чи діяльність акціонерного товариства чи будь-якої зазначеної вище юридичної особи, та/або здійснює контроль групи осіб, яка здійснює контроль зазначених вище осіб (п. 2.11¹ Закону України «Про акціонерні товариства»).

Оприбуткування готівки — проведення суб'єктами господарювання обліку готівки в касі на повну суму її фактичних надходжень у касовій книзі/книзі обліку доходів і витрат/фіскальному звітному чеку/електронному фіскальному звітному чеку/розрахунковій квитанції (п. 3 Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні).

Опціон — цивільно-правовий договір, згідно з яким одна сторона контракту одержує право на придбання (продаж) базового активу, а інша сторона бере на себе безумовне зобов'язання продати (придбати) базовий актив у майбутньому протягом строку дії опціону чи на встановлену дату (дату виконання) за визначеною під час укладання такого контракту ціною базового активу. За умовами опціону покупець виплачує продавцю премію опціону (п. 14.1.45.2 ПКУ).

Опціон на акції — договір, який надає утримувачеві право (але не зобов'язує) підписатися на акції підприємства з фіксованою ціною або ціною, яку можна визначити на конкретний період (п. 1.4 Розділу I НП(с)БО 34).

Опціон оновлений — опціон на нові акції, який укладається, якщо акції використовують для забезпечення відповідності ціні здійснення попереднього опціону на акції (п. 1.4 Розділу I НП(с)БО 34).

Органи стягнення — виключно контролюючі органи, визначені п. 41.1.1 ПКУ, уповноважені здійснювати заходи щодо забезпечення погашення податкового боргу та недоїмки зі сплати єдиного внеску у межах повноважень, а також державні виконавці в межах своїх повноважень (п. 41.4 ПКУ).

Оренда — угода, за якою орендар набуває права користування необоротним активом за плату протягом погодженого з орендодавцем строку (п. 4 НП(с)БО 14).

Орендна ставка відсотка — ставка відсотка, за якою теперішня вартість суми мінімальних орендних платежів та негарантованої ліквідаційної вартості дорівнює справедливій вартості об'єкта фінансової оренди на початок строку оренди (п. 4 НП(с)БО 14).

Основна діяльність — операції, пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), що є головною метою створення підприємства і забезпечують основну частку його доходу (п. 3 розділу I НП(с)БО 1).

Основна заробітна плата — винагорода за виконану роботу відповідно до встановлених норм праці (норми часу, виробітку, обслуговування, посадові обов'язки). Вона встановлюється у вигляді тарифних ставок (окладів) і відрядних розцінок для робітників та посадових окладів для службовців (ст. 2 Закону України «Про оплату праці»).

Основне місце роботи — місце роботи, де працівник працює на підставі укладеного трудового договору, та визначене ним як основне згідно з поданою заявою (до відкликання) та відомостями, що обліковуються в реєстрі

застрахованих осіб Державного реєстру на її підставі (ст. 1 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»).

Основні засоби — матеріальні активи, у тому числі запаси корисних копалин наданих у користування ділянок надр (крім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, автомобільних доріг загального користування, бібліотечних і архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 20000 гривень, невиробничих основних засобів і нематеріальних активів), що призначаються платником податку для використання у господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 20000 гривень і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік) (п. 14.1.138 ПКУ).

Основні засоби — матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік) (п. 4 НП(с)БО 7).

Особи — юридичні та фізичні особи (п. 4.1.35 МКУ).

Особисті речі — товари, нові і такі, що були у вжитку, призначені для забезпечення звичайних повсякденних потреб фізичної особи, які відповідають меті перебування зазначеної особи відповідно в Україні або за кордоном, переміщуються через митний кордон України у ручній поклажі, супроводжуваному та несупроводжуваному багажі і не призначені для підприємницької діяльності, відчуження або передачі іншим особам (п. 4.1.36 МКУ).

Остаточний розрахунок за програмою з визначеною виплатою — дія підприємства, якою анулюються всі подальші зобов'язання щодо частини або повного обсягу виплат за програмою з визначеною виплатою, зокрема одноразова сплата грошовими коштами учасникам програми (п. 3 НП(с)БО 26).

Отримувач — особа, на рахунок якої зараховується сума платіжної операції або яка отримує суму платіжної операції в готівковій формі (ст. 1 Закону України «Про платіжні послуги»).

Офіційний валютний курс (валютний курс) — у значенні, наведеному в Законі України «Про Національний банк України» (п. 14.1.140 ПКУ).

Пальне — нафтопродукти, скраплений газ, паливо моторне альтернативне, паливо моторне сумішеве, речовини, що використовуються як компоненти моторних палив, інші товари, зазначені у підпункті 215.3.4 пункту 215.3 статті 215 ПКУ (п. 14.1.141¹ ПКУ).

Пасивні доходи — доходи, отримані у вигляді: процентів на поточний або депозитний (вкладний) банківський рахунок, на вклад (депозит) у кредитних спілках, інших процентів (у тому числі дисконтних доходів); процентного або дисконтного доходу за іменним ощадним (депозитним) сертифікатом; плати (відсотків), що розподіляється відповідно до пайових членських внесків членів кредитної спілки; доходу, який виплачується компанією, що управляє активами інституту спільного інвестування, на розміщені активи відповідно до закону, включаючи дохід, що виплачується (нараховується) емітентом у результаті викупу (погашення) цінних паперів інституту спільного інвестування, який визначається як різниця між сумою, отриманою від викупу, та сумою коштів або вартістю майна, сплаченою платником податку продавцю (у тому числі емітенту) у зв'язку з придбанням таких цінних паперів, як компенсація їх вартості; доходу за іпотечними цінними паперами (іпотечними облігаціями та сертифікатами) відповідно до закону; відсотків (дисконту), отриманих власником облігації від їх емітента відповідно до закону; доходу за сертифікатом фонду операцій з нерухомістю та доходу, отриманого платником податку в результаті викупу (погашення) управителем сертифікатів фонду операцій з нерухомістю в порядку, визначеному проспектом емісії сертифікатів; інвестиційного прибутку, включаючи прибуток від операцій з державними цінними паперами та з борговими зобов'язаннями Національного банку України з урахуванням курсової різниці; роялті; дивідендів; страхових виплат і відшкодувань (п. 14.1.268 ПКУ).

Пенсійний вклад — кошти, внесені на пенсійний депозитний рахунок, відкритий у банківській установі згідно з договором пенсійного вкладу відповідно до закону (п. 14.1.161 ПКУ).

Пенсійний внесок — кошти, внесені до недержавного пенсійного фонду, страхової організації або на пенсійний депозитний рахунок до банківської установи у межах недержавного пенсійного забезпечення чи сплачені до Накопичувального пенсійного фонду загальнообов'язкового державного пенсійного страхування (далі - Накопичувальний фонд) відповідно до закону. Для цілей оподаткування пенсійний внесок не є єдиним внеском на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (п. 14.1.160 ПКУ).

Пеня — сума коштів у вигляді відсотків, нарахована на суми податкових зобов'язань та/або на суми штрафних (фінансових) санкцій, не сплачених у встановлені законодавством строки, а також нарахована в інших випадках та порядку, передбачених ПКУ або іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи (п. 14.1.162 ПКУ).

Первинний документ — документ, який містить відомості про господарську операцію (ст. 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»).

Первісна вартість — історична (фактична) собівартість необоротних активів у сумі грошових коштів або справедливої вартості інших активів,

сплачених (переданих), витрачених для придбання (створення) необоротних активів (п. 4 НП(с)БО 7).

Перевізник — особа, яка здійснює перевезення товарів через митний кордон України та/або між митними органами на території України або є відповідальною за такі перевезення (п. 4.1.37 МКУ).

Передавальні пристрої — земельні поліпшення, створені для виконання спеціальних функцій з передачі енергії, речовини, сигналу, інформації тощо будь-якого походження та виду на відстань (лінії електропередачі, трубопроводи, водопроводи, теплові та газові мережі, лінії зв'язку тощо) (п. 14.1.143 ПКУ).

Переоцінена вартість — вартість необоротних активів після їх переоцінки (п. 4 НП(с)БО 7).

Переробка за межами митної території — це митний режим, відповідно до якого українські товари піддаються у встановленому законодавством порядку переробці за межами митної території України без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, за умови повернення цих товарів або продуктів їх переробки на митну територію України у митному режимі імпорту (п. 162.1 МКУ).

Переробка на митній території — це митний режим, відповідно до якого іноземні товари піддаються у встановленому законодавством порядку переробці без застосування до них заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, за умови подальшого реекспорту продуктів переробки (п. 147.1 МКУ).

Періодичність — принцип бухгалтерського обліку, що припускає розподіл діяльності підприємства на певні періоди з метою складання фінансової звітності (п.6 розділу III НП(с)БО 1).

Підприємства, що становлять суспільний інтерес, — підприємства - емітенти цінних паперів, цінні папери яких допущені до торгів на регульованому ринку капіталу або щодо цінних паперів яких здійснено публічну пропозицію, банки, страховики, недержавні пенсійні фонди, інші фінансові установи (крім інших фінансових установ та недержавних пенсійних фондів, що належать до мікропідприємств та малих підприємств) та підприємства, які відповідно до цього Закону належать до великих підприємств (ст. 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»).

Підприємство — будь-яка юридична особа, а також громадянин-підприємець (п. 4.1.38 МКУ).

Підрядник — юридична особа, яка укладає будівельний контракт, виконує передбачені будівельним контрактом роботи і передає їх замовникові (п. 2 НП(с)БО 18).

Піратські товари — товари, що є предметами порушення авторського права та/або суміжних прав або права інтелектуальної власності на зареєстрований промисловий зразок в Україні та які являють собою або містять копії, зроблені без згоди правовласника авторського права і суміжних прав або права інтелектуальної власності на промисловий зразок чи особи, уповноваженої таким правовласником у країні виробництва (п. 4.1.38¹ МКУ).

Платіжна інструкція — розпорядження ініціатора надавачу платіжних послуг щодо виконання платіжної операції (ст. 1 Закону України «Про платіжні послуги»).

Платіжна інфраструктура — надавачі платіжних послуг, платіжні системи, технологічні оператори платіжних послуг та відносини між ними під час виконання платіжних операцій (ст. 1 Закону України «Про платіжні послуги»).

Платіжна картка — електронний платіжний засіб у вигляді пластикової чи іншого виду картки (ст. 1 Закону України «Про платіжні послуги»).

Платіжна операція — будь-яке внесення, переказ або зняття коштів незалежно від правовідносин між платником і отримувачем, які є підставою для цього (ст. 1 Закону України «Про платіжні послуги»).

Платіжна послуга — передбачена цим Законом діяльність надавача платіжних послуг з виконання та/або супроводження платіжних операцій (ст. 1 Закону України «Про платіжні послуги»).

Платіжна система — система для виконання платіжних операцій із формальними та стандартизованими домовленостями і загальними правилами щодо процесингу, клірингу та/або виконання розрахунків між учасниками платіжної системи (ст. 1 Закону України «Про платіжні послуги»).

Платіжна установа — юридична особа (крім банку, фінансової установи, що має право на надання платіжних послуг, оператора поштового зв'язку, органу державної влади, органу місцевого самоврядування), яка в установленому порядку отримала право на надання всіх або окремих фінансових платіжних послуг (крім платіжної послуги з випуску та виконання платіжних операцій з електронними грошима) (ст. 1 Закону України «Про платіжні послуги»).

Платіжний додаток — програмний засіб, розміщений в апаратно-програмному середовищі електронного платіжного засобу, за допомогою якого здійснюються платіжні та інші операції, передбачені договором (ст. 1 Закону України «Про платіжні послуги»).

Платіжний застосунок — програмне забезпечення, що дає змогу користувачу ініціювати платіжну операцію з рахунку платника (у тому числі за допомогою платіжних інструментів) та/або здійснювати інші операції, передбачені договором з надавачем платіжних послуг (ст. 1 Закону України «Про платіжні послуги»).

Платіжний інструмент — персоналізований засіб, пристрій та/або набір процедур, що відповідають вимогам законодавства та погоджені користувачем і надавачем платіжних послуг для надання платіжної інструкції (ст. 1 Закону України «Про платіжні послуги»).

Платіжний моніторинг — обов'язкова діяльність надавачів фінансових платіжних послуг з контролю платіжних операцій з метою виявлення та запобігання неналежним платіжним операціям (ст. 1 Закону України «Про платіжні послуги»).

Платіжний пристрій — технічний пристрій (банківський автомат, платіжний термінал, програмно-технічний комплекс самообслуговування, програмно-апаратне середовище мобільного телефону, інший пристрій), що дає змогу користувачу ініціювати платіжну операцію, а також виконати інші операції згідно з функціональними можливостями цього пристрою (ст. 1 Закону України «Про платіжні послуги»).

Платіжний рахунок — рахунок, що відкривається небанківським надавачем платіжних послуг користувачу на договірній основі виключно для цілей виконання платіжних операцій відповідно до умов договору та вимог законодавства (ст. 1 Закону України «Про платіжні послуги»).

Платіжний ринок — сукупність учасників платіжного ринку та правовідносин між ними щодо надання платіжних послуг (ст. 1 Закону України «Про платіжні послуги»).

Платник податків — особа, на яку відповідно до МКУ, ПКУ та інших законів України покладено обов'язок зі сплати митних платежів (п. 4.1.39 МКУ).

Платники податків — фізичні особи (резиденти і нерезиденти України), юридичні особи (резиденти і нерезиденти України) та їх відокремлені підрозділи, які мають, одержують (передають) об'єкти оподаткування або провадять діяльність (операції), що є об'єктом оподаткування згідно з ПКУ або податковими законами, і на яких покладено обов'язок із сплати податків та зборів згідно з ПКУ (п. 15.1 ПКУ).

Плодоносні рослини — довгострокові біологічні активи, які використовуються в процесі виробництва сільськогосподарської продукції та систематично надають сільськогосподарську продукцію та/або додаткові біологічні активи (п. 4 НП(с)БО 30).

Пов'язані особи — юридичні та/або фізичні особи, та/або утворення без статусу юридичної особи, відносини між якими можуть впливати на умови або економічні результати їх діяльності чи діяльності осіб, яких вони представляють, з урахуванням таких критеріїв:

а) для юридичних осіб:

одна юридична особа безпосередньо та/або опосередковано (через пов'язаних осіб) володіє корпоративними правами іншої юридичної особи у

розмірі 25 і більше відсотків (крім міжнародних фінансових організацій, які відповідно до міжнародних договорів України наділені привілеями та імунитетами, та суб'єктів господарювання, власником істотної участі у розмірі 75 і більше відсотків у яких є такі міжнародні фінансові організації);

одна і та сама юридична або фізична особа безпосередньо та/або опосередковано володіє корпоративними правами у кожній такій юридичній особі у розмірі 25 і більше відсотків; одна і та сама юридична або фізична особа приймає рішення щодо призначення (обрання) одноособових виконавчих органів кожної такої юридичної особи;

одна і та сама юридична або фізична особа приймає рішення щодо призначення (обрання) 50 і більше відсотків складу колегіального виконавчого органу або наглядової ради кожної такої юридичної особи;

принаймні 50 відсотків складу колегіального виконавчого органу та/або наглядової ради кожної такої юридичної особи складають одні і ті самі фізичні особи; одноособові виконавчі органи таких юридичних осіб призначені (обрані) за рішенням однієї і тієї самої особи (власника або уповноваженого ним органу);

юридична особа має повноваження на призначення (обрання) одноособового виконавчого органу такої юридичної особи або на призначення (обрання) 50 і більше відсотків складу її колегіального виконавчого органу або наглядової ради; кінцевим бенефіціарним власником (контролером) таких юридичних осіб є одна і та сама фізична особа;

повноваження одноособового виконавчого органу таких юридичних осіб здійснює одна і та сама особа;

сума всіх кредитів (позик), поворотної фінансової допомоги від однієї юридичної особи (крім банків та міжнародних фінансових організацій, які відповідно до міжнародних договорів України наділені привілеями та імунитетами, та суб'єктів господарювання, власником істотної участі у розмірі 75 і більше відсотків у яких є такі міжнародні фінансові організації) та/або кредитів (позик), поворотної фінансової допомоги від інших юридичних осіб, гарантованих однією юридичною особою (крім банків та міжнародних фінансових організацій, які відповідно до міжнародних договорів України наділені привілеями та імунитетами, та суб'єктів господарювання, власником істотної участі у розмірі 75 і більше відсотків у яких є такі міжнародні фінансові організації), стосовно іншої юридичної особи, перевищує суму власного капіталу більше ніж у 3,5 раза (для фінансових установ та компаній, що провадять виключно лізингову діяльність, - більше ніж у 10 разів). При цьому сума таких кредитів (позик), поворотної фінансової допомоги та власного капіталу визначається як середнє арифметичне значення (на початок та кінець звітного періоду). Положення цього абзацу не поширюються на суму кредитів (позик), залучених під державні гарантії;

б) для фізичної особи та юридичної особи:

фізична особа безпосередньо та/або опосередковано (через пов'язаних осіб) володіє корпоративними правами юридичної особи у розмірі 25 і більше відсотків;

фізична особа має право призначати (обирати) одноособовий виконавчий орган такої юридичної особи або призначати (обирати) не менш як 50 відсотків складу її колегіального виконавчого органу або наглядової ради;

фізична особа здійснює повноваження одноособового виконавчого органу в такій юридичній особі;

фізична особа має повноваження на призначення (обрання) одноособового виконавчого органу такої юридичної особи або на призначення (обрання) 50 і більше відсотків складу її колегіального виконавчого органу або наглядової ради;

фізична особа є кінцевим бенефіціарним власником (контролером) юридичної особи; сума всіх кредитів (позик), поворотної фінансової допомоги від фізичної особи, наданих юридичній особі, та/або будь-яких кредитів (позик), поворотної фінансової допомоги від інших фізичних осіб, наданих юридичній особі, які надаються під гарантії цієї фізичної особи, перевищують суму власного капіталу більше ніж у 3,5 раза (для фінансових установ та компаній, що провадять виключно лізингову діяльність, - більше ніж у 10 разів). При цьому сума таких кредитів (позик), поворотної фінансової допомоги та власного капіталу визначається як середнє арифметичне значення (на початок та кінець звітного періоду); в) для фізичних осіб - чоловік (дружина), батьки (у тому числі усиновлювачі), діти (повнолітні/неповнолітні, у тому числі усиновлені), повнорідні та неповнорідні брати і сестри, опікун, піклувальник, дитина, над якою встановлено опіку чи піклування (п. 14.1159 ПКУ).

Повірений — особа, яка діє на підставі договору доручення з експрес-перевізником і здійснює пред'явлення міжнародних експрес-відправлень митному органу за місцезнаходженням одержувача (відправника) (п. 4.1.40 МКУ).

Повного висвітлення — принцип бухгалтерського обліку, згідно з яким фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки операцій та подій, яка може вплинути на рішення, що приймаються на її основі (п.6 розділу III НП(с)БО 1).

Поворотна фінансова допомога — сума коштів, що надійшла платнику податків у користування за договором, який не передбачає нарахування процентів або надання інших видів компенсацій у вигляді плати за користування такими коштами, та є обов'язковою до повернення (п. 14.1.257 ПКУ).

Пов'язані сторони — особи, стосунки між якими обумовлюють можливість однієї сторони контролювати іншу або здійснювати суттєвий вплив

на прийняття фінансових і оперативних рішень іншою стороною (п. 4 НП(с)БО 23).

Податкова база активу і зобов'язання — оцінка активу і зобов'язання, яка використовується з метою оподаткування цього активу і зобов'язання при визначенні податку на прибуток (п. 3 НП(с)БО 17).

Податкова декларація, розрахунок, звіт — документ, що подається платником податків (у тому числі відокремленим підрозділом у випадках, визначених ПКУ) контролюючим органам у строки, встановлені законом, на підставі якого здійснюється нарахування та/або сплата грошового зобов'язання, у тому числі податкового зобов'язання або відображаються обсяги операції (операцій), доходів (прибутків), щодо яких податковим та митним законодавством передбачено звільнення платника податку від обов'язку нарахування і сплати податку і збору, чи документ, що свідчить про суми доходу, нарахованого (виплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, суми утриманого та/або сплаченого податку, а також суми нарахованого єдиного внеску (п. 46.1 ПКУ).

Податкова застава — спосіб забезпечення сплати платником податків грошового зобов'язання та пені, не сплачених таким платником у строк, визначений ПКУ. Податкова застава виникає на підставах, встановлених ПКУ (п. 14.1.155 ПКУ).

Податкова пільга — передбачене податковим та митним законодавством звільнення платника податків від обов'язку щодо нарахування та сплати податку та збору, сплата ним податку та збору в меншому розмірі за наявності підстав, визначених пунктом п. 30.2 ПКУ (п. 30.1 ПКУ).

Податкове зобов'язання — сума коштів, яку платник податків, у тому числі податковий агент, повинен сплатити до відповідного бюджету або на єдиний рахунок як податок або збір на підставі, в порядку та строки, визначені податковим законодавством (у тому числі сума коштів, визначена платником податків у податковому векселі та не сплачена в установленій законом строк), та/або сума коштів, сформована за рахунок податкових пільг, що були використані платником податків не за цільовим призначенням чи з порушенням порядку їх надання, встановленим цим Кодексом та/або Митним кодексом України (п. 14.1.156 ПКУ).

Податкове правопорушення — протиправне, винне (у випадках, прямо передбачених ПКУ) діяння (дія чи бездіяльність) платника податку (в тому числі осіб, прирівняних до нього), контролюючих органів та/або їх посадових (службових) осіб, інших суб'єктів у випадках, прямо передбачених ПКУ (п. 109.1 ПКУ).

Податковий агент — особа, на яку ПКУ покладається обов'язок з обчислення, утримання з доходів, що нараховуються (виплачуються,

надаються) платнику, та перерахування податків до відповідного бюджету від імені та за рахунок коштів платника податків (п. 18.1 ПКУ).

Податковий борг — сума узгодженого грошового зобов'язання, не сплаченого платником податків у встановлений ПКУ строк, та непогашеної пені, нарахованої у порядку, визначеному ПКУ (п. 14.1.175 ПКУ).

Податковий контроль — система заходів, що вживаються контролюючими органами та координуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, з метою контролю правильності нарахування, повноти і своєчасності сплати податків і зборів, а також дотримання законодавства з питань регулювання обігу готівки, проведення розрахункових та касових операцій, патентування, ліцензування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи (п. 61.1 ПКУ).

Податковий кредит — сума, на яку платник податку на додану вартість має право зменшити податкове зобов'язання звітного (податкового) періоду, визначена згідно з розділом V цього Кодексу (п. 14.1.181 ПКУ).

Податковий обов'язок — обов'язок платника податку обчислити, задекларувати та/або сплатити суму податку та збору в порядку і строки, визначені ПКУ, законами з питань митної справи (п. 36.1 ПКУ).

Податковий період — встановлений ПКУ період часу, з урахуванням якого відбувається обчислення та сплата окремих видів податків та зборів (п. 33.1 ПКУ).

Податковий прибуток (збиток) — сума прибутку (збитку), визначена за податковим законодавством об'єктом оподаткування за звітний період (п.3 НП(с)БО 17).

Податкові повідомлення — рішення, податкові вимоги або інші документи з питань адміністрування податків, зборів, платежів, податкового контролю, у тому числі з питань проведення перевірок, звірок, адресовані контролюючим органом платнику податків, повинні бути складені у письмовій формі, відповідним чином підписані та у випадках, передбачених законодавством, завірені печаткою такого контролюючого органу і відображатися в електронному кабінеті (п. 42.1 ПКУ).

Податок — обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету або на єдиний рахунок, що справляється з платників податку відповідно до ПКУ (п. 6.1 ПКУ).

Податок на додану вартість — непрямий податок, який нараховується та сплачується відповідно до норм розділу V ПКУ (п. 14.1.178 ПКУ).

Подібні (однорідні) об'єкти — об'єкти, які мають однакове функціональне призначення та однакову справедливу вартість (п. 4 НП(с)БО 7).

Подія після дати балансу — подія, яка відбувається між датою балансу і датою затвердження керівництвом фінансової звітності, підготовленої до

оприлюднення, яка вплинула або може вплинути на фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів підприємства (п. 3 НП(с)БО 6).

1. Події, які надають додаткову інформацію про обставини, що існували на дату балансу: оголошення банкрутом дебітора підприємства, заборгованість якого раніше була визнана сумнівною; переоцінка активів після звітної дати, яка свідчить про стійке зниження їхньої вартості, визначеної на дату балансу; отримання інформації про фінансовий стан і результати діяльності дочірніх і асоційованих підприємств, яка свідчить про стійке зниження вартості їхніх акцій на фондових біржах; продаж запасів, який свідчить про необґрунтованість оцінки чистої вартості їх реалізації на дату балансу; отримання від страхової організації матеріалів про уточнення розміру страхового відшкодування, переговори щодо якого велись на звітну дату; виявлення помилок або порушень законодавства, що призвели до перекручення даних фінансової звітності (додаток до НП(с)БО 6).

2. Події, які вказують на обставини, що виникли після дати балансу: прийняття рішення щодо реорганізації підприємства; придбання єдиного (цілісного) майнового комплексу; рішення про припинення операцій, які становлять значну частину основної діяльності підприємства; знищення (втрата) активів підприємства внаслідок пожежі, аварії, стихійного лиха або іншої надзвичайної події; прийняття рішення щодо емісії цінних паперів; непрогнозовані зміни індексів цін і валютних курсів; укладення контрактів щодо значних капітальних і фінансових інвестицій; прийняття законодавчих актів, які впливають на діяльність підприємства; дивіденди за звітний період оголошені підприємством після дати балансу (додаток до НП(с)БО 6).

Позика — грошові кошти, що надаються резидентами, які є фінансовими установами, або нерезидентами, крім нерезидентів, які мають офшорний статус, позичальнику на визначений строк із зобов'язанням їх повернення та сплатою процентів за користування сумою позики (п. 14.1.267 ПКУ).

Попередження як адміністративне стягнення за порушення митних правил — офіційне попередження правопорушника стосовно недопустимості таких діянь у майбутньому (п. 463.1 МКУ).

Попереднє повідомлення — завчасне повідомлення митному органу про намір ввезти товари на митну територію України або вивезти їх за її межі (п. 4.1.41 МКУ).

Попередній документальний контроль — форма здійснення заходів офіційного контролю, яка полягає у проведенні в пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України посадовими особами митних органів перевірки відповідних документів і відомостей, а в разі потреби, за результатами застосування автоматизованої системи управління ризиками — візуального інспектування товарів, транспортних засобів, які ввозяться на

митну територію України або поміщуються в митний режим транзиту (п. 4.1.42 МКУ).

Порівнюваної неконтрольованої ціни — метод оцінки активів або зобов'язань в операціях пов'язаних осіб за яким застосовується ціна, яка визначається за ціною на аналогічну готову продукцію (товари, роботи, послуги), що реалізується не пов'язаному з продавцем покупцеві за звичайних умов діяльності (п.7 НП(с)БО 23).

Порушення митних правил — адміністративне правопорушення, яке являє собою протиправні, винні (умисні або з необережності) дії чи бездіяльність, що посягають на встановлений МКУ та іншими актами законодавства України порядок переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, пред'явлення їх митним органам для проведення митного контролю та митного оформлення, а також здійснення операцій з товарами, що перебувають під митним контролем або контроль за якими покладено на митні органи МКУ чи іншими законами України, і за які МКУ передбачена адміністративна відповідальність (п. 458.1 МКУ).

Посадові особи підприємств — керівники та інші працівники підприємств (резиденти та нерезиденти), які в силу постійно або тимчасово виконуваних ними трудових (службових) обов'язків відповідають за додержання такими підприємствами вимог, встановлених МКУ, законами та іншими нормативно-правовими актами України, а також міжнародними договорами України, укладеними у встановленому законом порядку (п. 4.1.43 МКУ).

Посадові особи представництв іноземних держав та міжнародних організацій — акредитовані в Україні глави дипломатичних представництв та члени дипломатичного персоналу, посадові особи консульських установ, представники іноземних держав при міжнародних організаціях, посадові особи міжнародних організацій (п. 4.1.44 МКУ).

Послідовність — принцип бухгалтерського обліку, який передбачає постійне (із року в рік) застосування підприємством обраної облікової політики. Зміна облікової політики повинна бути обґрунтована і розкрита у фінансовій звітності (п.6 розділу III НП(с)БО 1).

Постачання послуг — будь-яка операція, що не є постачанням товарів, чи інша операція з передачі права на об'єкти права інтелектуальної власності та інші нематеріальні активи чи надання інших майнових прав стосовно таких об'єктів права інтелектуальної власності, а також надання послуг, що споживаються в процесі вчинення певної дії або провадження певної діяльності.

З метою оподаткування постачанням послуг, зокрема є:

а) досягнення домовленості утримуватися від певної дії або від конкуренції з третьою особою чи надання дозволу на будь-яку дію за умови укладення договору;

б) постачання послуг за рішенням органу державної влади чи органу місцевого самоврядування або в примусовому порядку;

в) постачання послуг іншій особі на безоплатній основі;

г) передача результатів виконаних робіт, наданих послуг платнику податку, уповноваженому згідно з договором вести облік результатів спільної діяльності без утворення юридичної особи, а також їх повернення таким платником податку після закінчення спільної діяльності;

г) передача (внесення) виконаних робіт, наданих послуг як вклад у спільну діяльність без утворення юридичної особи, а також повернення послуг; д) постачання послуг з розміщення знаку відповідної торгової марки або самого товару чи послуги в кінофільмі, серіалі або телевізійній програмі, які є візуальними (глядачі лише бачать продукт або знак торговельної марки, продукт чи торговельна марка згадується у розмові персонажа; товар, послуга чи торговельна марка органічно вплітаються в сюжет і є його частиною) (п. 14.1.185 ПКУ).

Постачання товарів — будь-яка передача права на розпоряджання товарами як власник, у тому числі продаж, обмін чи дарування такого товару, а також постачання товарів за рішенням суду.

Постачанням товарів також вважаються:

а) фактична передача матеріальних активів іншій особі на підставі договору про фінансовий лізинг (повернення матеріальних активів згідно з договором про фінансовий лізинг) чи іншої домовленості, відповідно до якої оплата відстрочена, але право власності на матеріальні активи передається не пізніше дати здійснення останнього платежу;

б) передача права власності на матеріальні активи за рішенням органу державної влади або органу місцевого самоврядування чи відповідно до законодавства;

в) будь-яка із зазначених дій платника податку щодо матеріальних активів, якщо платник податку мав право на віднесення сум податку до податкового кредиту у разі придбання зазначеного майна чи його частини (безоплатна передача майна іншій особі; передача майна у межах балансу платника податку, що використовується у господарській діяльності платника податку для його подальшого використання з метою, не пов'язаною із господарською діяльністю такого платника податку; передача у межах балансу платника податку майна, що планувалося для використання в оподатковуваних операціях, для його використання в операціях, що звільняються від оподаткування або не підлягають оподаткуванню);

г) передача (внесення) товарів (у тому числі необоротних активів) як вклад у спільну діяльність без утворення юридичної особи, а також їх повернення;

д) ліквідація платником податку за власним бажанням необоротних активів, які перебувають у такого платника;

е) передача товарів згідно з договором, за яким сплачується комісія (винагорода) за продаж чи купівлю.

Не є постачанням товарів випадки, коли основні виробничі засоби або невиробничі засоби ліквідуються у зв'язку з їх знищенням або зруйнуванням внаслідок дії обставин непереборної сили, а також в інших випадках, коли така ліквідація здійснюється без згоди платника податку, у тому числі в разі викрадення необоротних активів, або коли платник податку надає контролюючому органу відповідний документ про знищення, розібрання або перетворення необоротних активів в інший спосіб, внаслідок чого необоротний актив не може використовуватися за первісним призначенням (п. 4.1.191 ПКУ).

Постійне місце проживання — місце проживання на території будь-якої держави не менше одного року громадянина, який не має постійного місця проживання на території інших держав і має намір проживати на території цієї держави протягом будь-якого строку, не обмежуючи таке проживання певною метою, і за умови, що таке проживання не є наслідком виконання цим громадянином службових обов'язків або зобов'язань за договором (контрактом) (п. 4.1.45 МКУ).

Постійне представництво — постійне місце діяльності, через яке повністю або частково проводиться господарська діяльність нерезидента в Україні, зокрема: місце управління; філія; офіс; фабрика; майстерня; установка або споруда для розвідки природних ресурсів; шахта, нафтова/газова свердловина, кар'єр чи будь-яке інше місце видобутку природних ресурсів; склад або приміщення, що використовується для доставки товарів, сервер (п. 14.1.193 ПКУ).

Потенційна проста акція — фінансовий інструмент або інша угода, які дають право на отримання простих акцій (п. 3 НП(с)БО 24).

Поточна дебіторська заборгованість — сума дебіторської заборгованості, яка виникає в ході нормального операційного циклу або буде погашена протягом дванадцяти місяців з дати балансу (п. 4 НП(с)БО 10).

Поточний податок на прибуток — сума податку на прибуток, визначена у звітному періоді відповідно до податкового законодавства (п.3 НП(с)БО 17).

Поточний рахунок — рахунок, що відкривається банком клієнту для зберігання коштів і виконання платіжних операцій відповідно до умов договору та вимог законодавства України (ст. 63 Закону України «Про платіжні послуги»).

Поточні біологічні активи — біологічні активи, здатні давати сільськогосподарську продукцію та/або додаткові біологічні активи, приносити

в інший спосіб економічні вигоди протягом періоду, що не перевищує 12 місяців, а також тварини на вирощуванні та відгодівлі (п. 4 НП(с)БО 30).

Поточні виплати працівнику — виплати працівнику (окрім виплат при звільненні та виплат інструментами власного капіталу підприємства), які підлягають сплаті в повному обсязі протягом дванадцяти місяців по закінченні місяця, у якому працівник виконував відповідну роботу (п. 3 НП(с)БО 26).

Поточні зобов'язання — зобов'язання, які будуть погашені протягом операційного циклу підприємства або повинні бути погашені протягом дванадцяти місяців, починаючи з дати балансу (п. 4 НП(с)БО 11).

Похідний фінансовий інструмент — фінансовий інструмент: розрахунки за яким провадитимуться у майбутньому; вартість якого змінюється внаслідок змін відсоткової ставки, курсу цінних паперів, валютного курсу, індексу цін, кредитного рейтингу (індексу) або інших змінних, що є базисними; який не потребує початкових інвестицій (п.4 НП(с)БО 13).

Початок строку оренди — дата, яка настає раніше: дата підписання орендної угоди або дата прийняття сторонами зобов'язань щодо основних положень угоди про оренду (п.4 НП(с)БО 14).

Права захисту інтересів інвесторів — повноваження, обмежений обсяг яких дає підприємству-інвестору лише можливість захистити свої права та інтереси стосовно підприємства, яке є об'єктом інвестицій, без надання можливості управляти найбільш значущими видами діяльності (п. 4 розділу I НП(с)БО 2);

Приклади прав захисту інтересів інвесторів:

1) право кредитора забороняти позичальникові провадити діяльність, яка може суттєво змінити кредитний ризик позичальника на шкоду кредитора;

2) право сторони, якій належить неконтрольована частка в підприємстві, яке є об'єктом інвестицій, узгоджувати рішення щодо інвестиційної діяльності у сумі більшій, ніж вимагається у нормальному процесі господарської діяльності, або ухвалювати рішення щодо емісії інструментів власного капіталу або боргових цінних паперів;

3) право кредитора вимагати обмеження права розпорядження активами позичальника, у разі якщо позичальник не виконує визначених умов погашення кредиту (Додаток до НП(с)БО 2).

Права користування майном — право користування земельною ділянкою відповідно до земельного законодавства, право користування будівлею, право на оренду приміщень тощо (п.5 НП(с)БО 8).

Права користування природними ресурсами — право користування надрами, іншими ресурсами природного середовища, геологічною та іншою інформацією про природне середовище тощо (п.5 НП(с)БО 8).

Права на комерційні позначення — права на торговельні марки (знаки для товарів і послуг), комерційні (фірмові) найменування тощо), крім тих, витрати на придбання яких визнаються роялті (п.5 НП(с)БО 8).

Права на об'єкти промислової власності — право на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, сорти рослин, породи тварин, компонування (топографії) інтегральних мікросхем, комерційні таємниці, у тому числі ноу-хау, захист від недобросовісної конкуренції тощо), крім тих, витрати на придбання яких визнаються роялті (п.5 НП(с)БО 8).

Правовласник — особа, якій відповідно до закону належать майнові права на об'єкт права інтелектуальної власності, або особа, яка діє від її імені в межах наданих повноважень (п. 4.1.47 МКУ).

Превалювання сутності над формою — принцип бухгалтерського обліку, за яким операції повинні обліковуватись відповідно до їх сутності, а не лише виходячи з юридичної форми (п.6 розділу III НП(с)БО 1).

Представники платника податків — особи, які можуть здійснювати представництво його законних інтересів та ведення справ, пов'язаних із сплатою податків, на підставі закону або довіреності (п. 19.2 ПКУ).

Презумпція правомірності рішень платника податку в разі, якщо норма закону чи іншого нормативно-правового акта, виданого на підставі закону, або якщо норми різних законів чи різних нормативно-правових актів припускають неоднозначне (множинне) трактування прав та обов'язків платників податків або контролюючих органів, внаслідок чого є можливість прийняти рішення на користь як платника податків, так і контролюючого органу — принцип податкового законодавства (п. 4.1.4 ПКУ).

Претензія за будівельним контрактом — сума майнової відповідальності замовника чи іншої сторони, яку вимагає відшкодувати підрядник понад ціну контракту (п. 2 НП(с)БО 18).

Прибуток — сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати (п. 3 розділу I НП(с)БО 1).

Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті — різниця між залишком коштів на кінець року до коригування та скоригованим за Національним положенням (стандартом) 22 залишком коштів на кінець року у звіті про рух грошових коштів (п. 3 НП(с)БО 22).

Прибуток від активів програми — дохід, отриманий від активів фонду, за вирахуванням витрат на його управління, податків і зборів (обов'язкових платежів), сплачених безпосередньо цим фондом (п. 3 НП(с)БО 26).

Примітки до фінансової звітності — сукупність показників і пояснень, які забезпечують деталізацію і обґрунтованість статей фінансової звітності, а також інша інформація, розкриття якої передбачено відповідними національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку або міжнародними стандартами фінансової звітності (п.3 розділу I НП(с)БО 1).

Примусове списання (стягнення)— платіжна операція з рахунку платника, що здійснюється стягувачем без згоди платника на підставі встановленого законом виконавчого документа у випадках, передбачених законодавством України, або на підставі рішення суду, що набрало законної сили, чи рішення керівника органу стягнення (його заступника або уповноваженої особи) у випадках, передбачених Податковим кодексом України (ст. 1 Закону України «Про платіжні послуги»).

Принцип бухгалтерського обліку — правило, яким слід керуватися при вимірюванні, оцінці та реєстрації господарських операцій і при відображенні їх результатів у фінансовій звітності (п.3 розділу I НП(с)БО 1).

Припаси — це: а) товари, призначені для споживання пасажирями та членами екіпажів (бригад) на борту транспортних засобів, незалежно від того, продаються ці товари чи ні; б) товари, необхідні для експлуатації і технічного обслуговування транспортних засобів на шляху прямування та у пунктах проміжних стоянок чи зупинок (у тому числі пально-мастильні матеріали), крім запасних частин та устаткування, які знаходяться у транспортних засобах на момент прибуття на митну територію України або доставляються на них під час перебування на цій території; в) товари, які призначаються для продажу на винос пасажиром та членам екіпажів (бригад) транспортних засобів і знаходяться у цих транспортних засобах на момент прибуття на митну територію України або доставляються на них під час перебування на цій території (п. 4.1.48 МКУ).

Припинена діяльність — це ліквідований або визнаний як утримуваний для продажу компонент підприємства, який являє собою: а) відокремлюваний напрям або сегмент діяльності підприємства; б) частину єдиного скоординованого плану відмови від окремого напрямку або сегменту діяльності підприємства; в) дочірнє підприємство, що було придбане винятково з метою його перепродажу (п.4 Розділу I НП(с)БО 27).

Прискореного зменшення залишкової вартості — метод амортизації основних засобів, за яким річна сума амортизації визначається як добуток залишкової вартості об'єкта на початок звітного року або первісної вартості на дату початку нарахування амортизації та річної норми амортизації, яка обчислюється, виходячи із строку корисного використання об'єкта, і подвоюється (п.26 НП(с)БО 7).

Провідний управлінський персонал — персонал, відповідальний за керівництво, планування та контролювання діяльності підприємства (п.4 НП(с)БО 23).

Програми виплат за участю кількох роботодавців — недержавні програми з визначеним внеском або з визначеною виплатою, які використовують сукупність унесених різними підприємствами активів, що не

перебувають під спільним контролем, для здійснення виплат працівникам більше ніж одного підприємства (п. 3 НП(с)БО 26).

Програми виплат інструментами власного капіталу підприємства — угоди, за якими підприємство здійснює виплати працівникам підприємства інструментами власного капіталу (п. 3 НП(с)БО 26).

Програми виплат по закінченні трудової діяльності — угоди, за якими підприємство здійснює виплати працівникам по закінченні ними трудової діяльності (п. 3 НП(с)БО 26).

Програми з визначеним внеском — програми виплат по закінченні трудової діяльності, за якими підприємство сплачує визначені відрахування фонду і не матиме зобов'язання сплачувати подальші внески, якщо фонд не матиме достатньо активів для сплати всіх виплат працівникам, пов'язаних з виконанням ними робіт у звітному та попередніх періодах (п. 3 НП(с)БО 26).

Програми з визначеною виплатою — усі програми виплат по закінченні трудової діяльності, крім програм з визначеним внеском (п. 3 НП(с)БО 26).

Продавець (постачальник) — фізична особа, фізична особа - підприємець або юридична особа, в якій лізингодавець набуває у власність майно на підставі договору купівлі-продажу або договору поставки для подальшої передачі лізингоодержувачу на підставі договору фінансового лізингу (ст.1 Закону України «Про фінансовий лізинг»).

Проміжні рахунки — рахунки за виконані роботи за будівельним контрактом, передані замовнику для оплати (п. 2 НП(с)БО 18).

Пропорційний викуп акцій — придбання акціонерним товариством розміщених ним акцій пропорційно кількості акцій певного типу та/або класу, запропонованих кожним акціонером до продажу (ст. 2 Закону України «Про акціонерні товариства»).

Пропуск товарів через митний кордон України — надання митним органом відповідній особі дозволу на переміщення товарів через митний кордон України з урахуванням заявленої мети такого переміщення (п. 4.1.49 МКУ).

Проста більшість голосів — більш як 50 відсотків голосів акціонерів, які брали участь у загальних зборах (ст. 2 Закону України «Про акціонерні товариства»).

Простій — це зупинення роботи, викликане відсутністю організаційних або технічних умов, необхідних для виконання роботи, невідвратною силою або іншими обставинами (ст.34 Кодексу законів про працю України).

Проценти — дохід, який сплачується (нараховується) позичальником на користь кредитора як плата за використання залучених на визначений або невизначений строк коштів або майна.

До процентів включаються:

а) платіж за використання коштів або товарів (робіт, послуг), отриманих у кредит;

б) платіж за використання коштів, залучених у депозит;

в) платіж за придбання товарів у розстрочку;

г) платіж за володіння та користування майном згідно з договорами фінансового лізингу (фінансової оренди) (без урахування частини лізингового платежу, що надається в рахунок компенсації частини вартості об'єкта фінансового лізингу);

г) винагорода (дохід) орендодавця як частина орендного платежу за договором оренди житла з викупом, сплачена фізичною особою платнику податку, на користь якого відступлено право на отримання таких платежів.

Проценти нараховуються у вигляді відсотків на основну суму заборгованості чи вартості майна або у вигляді фіксованих сум. У разі якщо залучення коштів здійснюється шляхом продажу облігацій, казначейських зобов'язань чи ощадних (депозитних) сертифікатів, емітованих позичальником, або шляхом врахування векселів та здійснення операцій з придбання цінних паперів із зворотним викупом, сума процентів визначається шляхом нарахування їх на номінал такого цінного паперу, виплати фіксованої премії чи виграшу або шляхом визначення різниці між ціною розміщення (продажу) та ціною погашення (зворотного викупу) такого цінного паперу. Платежі за іншими цивільно-правовими договорами незалежно від того, встановлені вони в абсолютних (фіксованих) цінах або у відсотках суми договору або іншої вартісної бази, не є процентами (п. 14.1.206 ПКУ).

Проценти — плата за використання грошових коштів, їх еквівалентів або сум, що заборговані підприємству (п. 4 НП(с)БО 15).

Прямі витрати — витрати, що можуть бути віднесені безпосередньо до конкретного об'єкта витрат економічно доцільним шляхом (п. 4 НП(с)БО 16).

Прямолінійний — метод амортизації основних засобів, за яким річна сума амортизації визначається діленням вартості, яка амортизується, на строк корисного використання об'єкта основних засобів (п. 26 НП(с)БО 7).

Публічне акціонерне товариство — акціонерне товариство, щодо акцій якого здійснено публічну пропозицію та/або акції якого допущені до торгів на організованому ринку капіталу (ст. 2 Закону України «Про акціонерні товариства»).

Рахунок умовного зберігання (ескроу) — рахунок, що відкривається банком клієнту на договірній основі для зарахування на рахунок коштів та перерахування їх особі (особам), зазначеній (зазначеним) клієнтом (бенефіціару або бенефіціарам), або повернення таких коштів клієнту у разі настання підстав, передбачених договором (ст. 63 Закону України «Про платіжні послуги»).

Реекспорт — це митний режим, відповідно до якого товари, що були раніше ввезені на митну територію України або на територію вільної митної зони, вивозяться за межі митної території України без сплати вивізного мита та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності (п. 85.1 МКУ).

Резиденти — це: а) юридичні особи та їх відокремлені особи, які утворені та провадять свою діяльність відповідно до законодавства України з місцезнаходженням як на її території, так і за її межами; б) дипломатичні представництва, консульські установи та інші офіційні представництва України за кордоном, які мають дипломатичні привілеї та імунітет; в) фізична особа - резидент - фізична особа, яка має місце проживання в Україні (п. 14.1.213 ПКУ).

Резиденти — це: а) юридичні особи, які утворені та провадять свою діяльність відповідно до законодавства України, з місцезнаходженням на її території, а також їх відокремлені підрозділи за кордоном, що не здійснюють господарської діяльності; б) дипломатичні представництва, консульські установи та інші офіційні представництва України за кордоном, які мають дипломатичні привілеї та імунітет; в) фізичні особи: громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які мають постійне місце проживання в Україні, у тому числі ті, які тимчасово перебувають за кордоном; г) відокремлені підрозділи іноземних юридичних осіб з місцезнаходженням на території України, які здійснюють господарську діяльність відповідно до законодавства України; г) інвестор (оператор) за угодою про розподіл продукції, у тому числі постійне представництво інвесторанерезидента (п. 4.1.50 МКУ).

Реімпорт — це митний режим, відповідно до якого товари, що були вивезені або оформлені для вивезення за межі митної території України, випускаються у вільний обіг на митній території України зі звільненням від сплати митних платежів, встановлених законами України на імпорт цих товарів, та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності (п. 77.1 МКУ).

Ремонт — операції, що здійснюються для усунення недоліків товарів, приведення їх у робочий стан, відновлення ресурсу або характеристик та не призводять до зміни коду цих товарів згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності (п. 4.1.51 МКУ).

Ризик — ймовірність недекларування (неповного декларування) платником податків податкових зобов'язань, невиконання платником податків іншого законодавства, контроль за яким покладено на контролюючі органи (п. 14.1.221 ПКУ).

Ризик — ймовірність недотримання вимог законодавства України з питань митної справи (п. 361.1 МКУ).

Ризик грошового потоку — імовірність зміни величини майбутнього грошового потоку, пов'язаного з монетарним фінансовим інструментом (п. 4 НП(с)БО 13).

Ризик ліквідності — імовірність втрат внаслідок неспроможності виконати свої зобов'язання у зв'язку з неможливістю реалізувати фінансові активи за справедливою вартістю (п.4 НП(с)БО 13).

Ринкова вартість фінансової інвестиції — сума, яку можна отримати від продажу фінансової інвестиції на активному ринку (п.3 НП(с)БО 12).

Ринкова ціна — ціна, за якою товари (роботи, послуги) передаються іншому власнику за умови, що продавець бажає передати такі товари (роботи, послуги), а покупець бажає їх отримати на добровільній основі, обидві сторони є взаємно незалежними юридично та фактично, володіють достатньою інформацією про такі товари (роботи, послуги), а також ціни, які склалися на ринку ідентичних (а за їх відсутності - однорідних) товарів (робіт, послуг) у порівняних економічних (комерційних) умовах (п. 14.1.219 ПКУ).

Ринковий ризик — імовірність того, що вартість фінансового інструмента буде змінюватися внаслідок змін ринкових цін незалежно від того, чи спричинені ці зміни факторами, які притаманні конкретному типу цінних паперів чи їх емітенту, або факторами, які впливають на вартість всіх цінних паперів в обігу на ринку (п.4 НП(с)БО 13).

Рівність усіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації — принцип податкового законодавства, згідно якого передбачається забезпечення однакового підходу до всіх платників податків незалежно від соціальної, расової, національної, релігійної приналежності, форми власності юридичної особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу (п. 4.1.2 ПКУ).

Рівномірність та зручність сплати — принцип податкового законодавства, згідно якого передбачається установлення строків сплати податків та зборів, виходячи із необхідності забезпечення своєчасного надходження коштів до бюджетів для здійснення витрат бюджету та зручності їх сплати платниками (п. 4.1.10 ПКУ).

Робота, виконана працівником, — виконання обов'язків працівником відповідно до угоди з підприємством (п. 3 НП(с)БО 26).

Роботодавець — юридична особа (її філія, відділення, інший відокремлений підрозділ чи її представництво) або самозайнята особа, яка використовує найману працю фізичних осіб на підставі укладених трудових договорів (контрактів) та несе обов'язки із сплати їм заробітної плати, а також нарахування, утримання та сплати податку на доходи фізичних осіб до бюджету, нарахувань на фонд оплати праці, інші обов'язки, передбачені законами (п. 14.1.222 ПКУ).

Розбавляюча потенційна проста акція — фінансовий інструмент або інша угода, конвертація яких у прості акції призведе до зменшення чистого прибутку (збільшення чистого збитку) на одну просту акцію від звичайної діяльності у майбутньому (п.3 НП(с)БО 24).

Розвідка запасів корисних копалин — пошук та визначення обсягів і якості корисних копалин, включаючи нафту, природний газ та інші невідтворювані природні ресурси, що здійснюється підприємством після отримання права на розвідку запасів корисних копалин у межах визначеної ділянки (території), а також визначення технічної можливості та економічної доцільності видобутку корисних копалин (п. 3 Розділу I НП(с)БО 33).

Розкриття — надання інформації, яка є суттєвою для користувачів фінансової звітності (п.3 розділу I НП(с)БО 1).

Розрахунковий банк — уповноважений оператором відповідної платіжної системи банк, що бере участь у проведенні розрахунків у платіжній системі (ст. 1 Закону України «Про платіжні послуги»).

Розрахунковий рахунок — рахунок, що відкривається банком небанківському надавачу платіжних послуг виключно для цілей забезпечення виконання платіжних операцій його користувачів (ст. 63 Закону України «Про платіжні послуги»).

Розробка — застосування підприємством результатів досліджень та інших знань для планування і проектування нових або значно вдосконалених матеріалів, приладів, продуктів, процесів, систем або послуг до початку їхнього серійного виробництва чи використання (п.4 НП(с)БО 8).

Роялті — будь-який платіж, в тому числі платіж, що сплачується користувачем об'єктів авторського права і (або) суміжних прав на користь організацій колективного управління, відповідно до Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав», отриманий як винагорода за використання або за надання права на використання об'єкта права інтелектуальної власності, а саме на будь-які літературні твори, твори мистецтва або науки, включаючи комп'ютерні програми, інші записи на носіях інформації, відео- або аудіокасети, кінематографічні фільми або плівки для радіо- чи телевізійного мовлення, передачі (програми) організацій мовлення, інші аудіовізуальні твори, будь-які права, які охороняються патентом, будь-які зареєстровані торговельні марки (знаки на товари і послуги), права інтелектуальної власності на дизайн, секретне креслення, модель, формулу, процес, права інтелектуальної власності на інформацію щодо промислового, комерційного або наукового досвіду (ноу-хау) (п. 14.1.225 ПКУ).

Не вважаються роялті платежі, отримані:

як винагорода за використання комп'ютерної програми, якщо умови використання обмежені функціональним призначенням такої програми та її

відтворення обмежене кількістю копій, необхідних для такого використання (використання «кінцевим споживачем»);

за придбання примірників (копій, екземплярів) об'єктів інтелектуальної власності, у тому числі в електронній формі, для використання за своїм функціональним призначенням для кінцевого споживання або для перепродажу такого примірника (копії, екземпляра);

за придбання речей (у тому числі носіїв інформації), в яких втілені або на яких містяться об'єкти права інтелектуальної власності, визначені в абзаці першому цього підпункту, у користування, володіння та/або розпорядження особи; за передачу прав на об'єкти права інтелектуальної власності, якщо умови передачі прав на об'єкт права інтелектуальної власності надають право особі, яка отримує такі права, продати або здійснити відчуження в інший спосіб права інтелектуальної власності або оприлюднити (розголосити) секретні креслення, моделі, формули, процеси, права інтелектуальної власності на інформацію щодо промислового, комерційного або наукового досвіду (ноу-хау), крім випадків, коли таке оприлюднення (розголошення) є обов'язковим згідно із законодавством України;

за передачу права на розповсюдження примірників програмної продукції без права на їх відтворення або якщо їх відтворення обмежено використанням кінцевим споживачем.

Роялті — будь-який платіж, отриманий як винагорода за користування або за надання права на користування будь-яким авторським та суміжним правом на літературні твори, твори мистецтва або науки, включаючи комп'ютерні програми, інші записи на носіях інформації, відео- або аудіокасети, кінематографічні фільми або плівки для радіо- чи телевізійного мовлення, будь-яким патентом, зареєстрованим знаком на товари і послуги чи торговельною маркою, дизайном, секретним кресленням, моделлю, формулою, процесом, правом на інформацію щодо промислового, комерційного або наукового досвіду (ноу-хау) (п.4 НП(с)БО 15).

Рух грошових коштів (грошей) — надходження і вибуття грошей та їхніх еквівалентів (п.3 розділу I НП(с)БО 1).

Ручна поклажа — товари, що належать громадянам і переміщуються через митний кордон України разом з цими громадянами або уповноваженими ними особами без оформлення багажних чи інших перевізних документів (п. 4.1.52 МКУ).

Самозайнята особа — платник податку, який є фізичною особою - підприємцем або провадить незалежну професійну діяльність за умови, що така особа не є працівником в межах такої підприємницької чи незалежної професійної діяльності (п. 14.1.226 ПКУ).

Своп — цивільно-правова угода про здійснення обміну потоками платежів (готівкових або безготівкових) чи іншими активами, розрахованими

на підставі ціни (котирування) базового активу, в тому числі процентних ставок, в межах суми, визначеної договором на конкретну дату платежів (дату проведення розрахунків) протягом дії контракту (п. 14.1.45.1 ПКУ).

Сезонне мито — встановлюється на окремі товари законом на строк не менше 60 та не більше 120 послідовних календарних днів з дня встановлення сезонного мита (п. 274.1 МКУ).

Середній відсоток транспортно-заготівельних витрат — визначається діленням суми залишків транспортно-заготівельних витрат на початок звітного місяця і транспортно-заготівельних витрат за звітний місяць на суму залишку запасів на початок місяця і запасів, що надійшли за звітний місяць (п. 9 НП(с)БО 9).

Середньооблікова кількість працівників — кількість працівників у юридичних осіб, визначена за методикою, затвердженою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері статистики, з урахуванням усіх найманих працівників і осіб, що працюють за цивільно-правовими договорами та за сумісництвом більш як один календарний місяць, а також найманих працівників представництв, філій, відділень та інших відокремлених підрозділів в еквіваленті повної зайнятості, крім найманих працівників, які перебувають у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами та у відпустці по догляду за дитиною до досягнення нею передбаченого законодавством віку (п. 14.1.227 ПКУ).

Середньорічна кількість простих акцій — середньозважена кількість простих акцій, які перебували в обігу протягом звітного року (п. 3 НП(с)БО 24).

Сільськогосподарська діяльність — процес управління біологічними перетвореннями з метою отримання сільськогосподарської продукції та/або додаткових біологічних активів (п. 4 НП(с)БО 30).

Сільськогосподарська продукція — актив, одержаний в результаті відокремлення від біологічного активу, призначений для продажу, переробки або внутрішньогосподарського споживання (п. 4 НП(с)БО 30).

Сільськогосподарська продукція (сільськогосподарські товари) — продукція/товари, що підпадають під визначення груп 1-24 УКТ ЗЕД, якщо при цьому такі товари (продукція) вирощуються, відгодовуються, виловлюються, збираються, виготовляються, виробляються, переробляються безпосередньо виробником цих товарів (продукції), а також продукти обробки та переробки цих товарів (продукції), якщо вони були придбані або вироблені на власних або орендованих потужностях (площах) для продажу, переробки або внутрішньогосподарського споживання (п. 14.1.234 ПКУ).

Сільськогосподарський товаровиробник — юридична особа незалежно від організаційно-правової форми або фізична особа - підприємець, яка займається виробництвом сільськогосподарської продукції та/або розведенням, вирощуванням та виловом риби у внутрішніх водоймах (озерах, ставках та

водосховищах) та її переробкою на власних чи орендованих потужностях, у тому числі власновиробленої сировини на давальницьких умовах, та здійснює операції з її постачання (п. 14.1.235 ПКУ).

Сільськогосподарські угіддя — рілля, багаторічні насадження, сіножаті, пасовища та перелоги (п. 14.1.233 ПКУ).

Склад тимчасового зберігання — це відповідним чином облаштовані приміщення та/або криті чи відкриті майданчики, резервуари, холодильні чи морозильні камери, призначені для тимчасового зберігання товарів під митним контролем до поміщення їх у митний режим (п. 437.1 МКУ).

Складний фінансовий інструмент — фінансовий інструмент, що містить компонент фінансового зобов'язання і компонент інструмента власного капіталу (п. 4 НП(с)БО 13).

Скоригована середньорічна кількість простих акцій — середньорічна кількість простих акцій в обігу, скоригована на кількість потенційних простих акцій (п. 3 НП(с)БО 24).

Скоригований чистий прибуток (збиток) — чистий прибуток (збиток) після вирахування дивідендів на привілейовані акції, скоригований на вплив розбавляючих простих акцій (п. 3 НП(с)БО 24).

Скорочення програми з визначеною виплатою — дія підприємства, що призводить до суттєвого скорочення кількості працівників, охоплених програмою, або до змін умов програми з визначеною виплатою, унаслідок яких виконання робіт теперішніми працівниками в майбутньому не враховуватиметься під час визначення виплат або враховуватиметься лише при визначенні зменшення таких виплат (п. 3 НП(с)БО 26).

Собівартість кваліфікаційного активу — витрати на придбання, будівництво, створення, виготовлення, виробництво, вирощування і доведення кваліфікаційного активу до стану, у якому він придатний для використання із запланованою метою або продажу (далі — витрати на створення кваліфікаційного активу) (п. 3 НП(с)БО 31).

Соціальна справедливість — принцип податкового законодавства, згідно якого передбачається установа податків та зборів відповідно до платоспроможності платників податків (п. 4.1.6 ПКУ).

Спеціальне мито — встановлюється відповідно до Закону України «Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну»: 1) як засіб захисту національного товаровиробника, у разі якщо товари ввозяться на митну територію України в обсягах та/або за таких умов, що їх ввезення заподіює або створює загрозу заподіяння значної шкоди національному товаровиробнику; 2) як заходи у відповідь на дискримінаційні та/або недружні дії інших держав, митних союзів та економічних угруповань, які обмежують реалізацію законних прав та інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності України (п. 275.3 МКУ).

Спеціальний податковий режим - система заходів, що визначає особливий порядок оподаткування окремих категорій господарюючих суб'єктів (п. 11.2 ПКУ).

Спеціально виготовлене сховище (тайник) — сховище, виготовлене з метою незаконного переміщення товарів через митний кордон України, а також обладнані та пристосовані з цією метою конструктивні ємності чи предмети, які попередньо піддавалися розбиранню, монтажу тощо (п. 4.1.53 МКУ).

Спільна діяльність — господарська діяльність зі створенням або без створення юридичної особи, яка є об'єктом спільного контролю двох або більше сторін відповідно до письмової угоди між ними (п. 3 НП(с)БО 12).

Спільний контроль — розподіл контролю за господарською діяльністю відповідно до угоди про ведення спільної діяльності (п. 3 НП(с)БО 12).

Справедлива вартість — сума, за якою можна продати актив або оплатити зобов'язання за звичайних умов на певну дату (п.4 НП(с)БО 7).

Справедлива вартість — сума, за якою можна продати актив або оплатити зобов'язання за звичайних умов на певну дату (п. 4. НП(с)БО 19).

Спрощена система оподаткування, обліку та звітності — особливий механізм справляння податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податків і зборів, встановлених п. 297.1 ст. 297 ПКУ, на сплату єдиного податку в порядку та на умовах, визначених цією главою, з одночасним веденням спрощеного обліку та звітності (п. 291.2 ПКУ).

Стабільність — принцип податкового законодавства, згідно якого зміни до будь-яких елементів податків та зборів не можуть вноситися пізніше як за шість місяців до початку нового бюджетного періоду, в якому будуть діяти нові правила та ставки. Податки та збори, їх ставки, а також податкові пільги не можуть змінюватися протягом бюджетного року (п. 4.1.9 ПКУ).

Ставка відсотка на можливі позики орендаря — ставка відсотка, яку мав би сплачувати орендар за подібну оренду або (якщо цей показник визначити неможливо) ставка відсотка за позиками для придбання подібного активу (на той самий термін та з подібною гарантією) на початку строку оренди (п. 4 НП(с)БО 14).

Ставка податку — розмір податкових нарахувань на (від) одиницю (одиниці) виміру бази оподаткування (п. 25.1 ПКУ).

Стаття — елемент фінансового звіту, який відповідає критеріям, установленим цим Національним положенням (стандартом) (п. 3 розділу I НП(с)БО 1).

Статутний капітал — капітал товариства, що утворюється з суми номінальної вартості всіх розміщених акцій товариства (ст.2 Закону України «Про акціонерні товариства»).

Страховий стаж — період (строк), протягом якого особа підлягає соціальному страхуванню відповідно до видів соціального страхування (ст. 1 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»).

Строк корисного використання (експлуатації) — очікуваний період часу, протягом якого необоротні активи будуть використовуватися підприємством або з їх використанням буде виготовлено (виконано) очікуваний підприємством обсяг продукції (робіт, послуг) (п.4 НП(с)БО 7).

Строк оренди — період дії невідмовної орендної угоди, а також період продовження цієї угоди, обумовлений на початку строку оренди (п. 4 НП(с)БО 4).

Строк сплати податку та збору — період, що розпочинається з моменту виникнення податкового обов'язку платника податку із сплати конкретного виду податку і завершується останнім днем строку, протягом якого такий податок чи збір повинен бути сплачений у порядку, визначеному податковим законодавством (п. 31.1 ПКУ).

Строк фінансового лізингу — передбачений лізинговим договором строк, який розпочинається з дати передання ризиків, пов'язаних із зберіганням або використанням майна, чи права на отримання будь-яких вигод чи винагород, пов'язаних з його використанням, або будь-яких інших прав, що слідує з прав на володіння, користування або розпоряджання таким майном, лізингоодержувачу та закінчується строком закінчення дії лізингового договору, включаючи будь-який період, протягом якого лізингоодержувач має право прийняти одноосібне рішення про продовження строку лізингу згідно з умовами договору (п. 14.1.97 ПКУ).

Суб'єкт господарювання (торговець) — суб'єкт господарювання (юридична особа або фізична особа, яка здійснює підприємницьку діяльність, незалежну професійну діяльність), який відповідно до договору з відповідним надавачем платіжних послуг (еквайром або іншим) приймає до обслуговування платіжні інструменти для здійснення оплати вартості товарів чи послуг, включаючи послуги з видачі коштів у готівковій формі (ст. 1 Закону України «Про платіжні послуги»).

Суборенда — угода про передачу орендарем орендованого ним об'єкта в оренду третій особі (п.4 НП(с)БО 14).

Судно закордонного плавання — українське або іноземне судно, яке здійснює міжнародні перевезення товарів та/або пасажирів та прибуває на митну територію України або вибуває за її межі (п. 4.1.54 МКУ).

Сукупний дохід — зміни у власному капіталі протягом звітного періоду внаслідок господарських операцій та інших подій (за винятком змін капіталу за рахунок операцій з власниками) (п.3 розділу I НП(с)БО 1).

Сума очікуваного відшкодування активу — найбільша з двох оцінок: чиста вартість реалізації активу або теперішня вартість майбутніх чистих грошових надходжень від активу (п. 4 НП(с)БО 28).

Сума очікуваного відшкодування необоротного активу — найбільша з двох оцінок: чиста вартість реалізації або теперішня вартість майбутніх чистих грошових надходжень від використання необоротного активу, включаючи його ліквідаційну вартість (п.4 НП(с)БО 7).

Сума платіжної операції — відповідна сума коштів, яка в результаті виконання платіжної операції має бути зарахована на рахунок отримувача або видана отримувачу в готівковій формі (ст. 1 Закону України «Про платіжні послуги»).

Сума погашення — недисконтована сума грошових коштів або їх еквівалентів, яка, як очікується, буде сплачена для погашення зобов'язання в процесі звичайної діяльності підприємства (п. 4 НП(с)БО 11).

Сумнівний борг — поточна дебіторська заборгованість, щодо якої існує невпевненість її погашення боржником (п. 4 НП(с)БО 10).

Супроводжуваний багаж — товари, що належать громадянам і переміщуються через митний кордон України у багажних відділеннях транспортних засобів, якими прямують ці громадяни, з оформленням багажних або інших перевізних документів (п. 4.1.55 МКУ).

Суттєва інформація — інформація, відсутність якої може вплинути на рішення користувачів фінансової звітності. Суттєвість інформації визначається відповідними національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку або міжнародними стандартами фінансової звітності та керівництвом підприємства (п. 3 розділу I НП(с)БО 1).

Суттєвий вплив — повноваження брати участь у прийнятті рішень з фінансової, господарської та комерційної політики об'єкта інвестування без здійснення контролю цієї політики. Свідченням суттєвого впливу, зокрема, можуть бути: 1) володіння двадцятьма або більше відсотками акцій (статутного капіталу) підприємства; 2) представництво в раді директорів або аналогічному керівному органі підприємства; 3) участь у прийнятті рішень; 4) взаємообмін управлінським персоналом; 5) забезпечення підприємства необхідною техніко-економічною інформацією (п.3 НП(с)БО 12).

Таксономія фінансової звітності — склад статей і показників фінансової звітності та її елементів, які підлягають розкриттю. Таксономія фінансової звітності затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку (ст. 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»).

Тарифна квота — визначений обсяг товару, в межах якого ввезення або вивезення такого товару здійснюється за пільговою ставкою мита або без застосування мита (п. 4.1.56 МКУ).

Твердий контракт — контракт у письмовій формі, що передбачає обмін визначеної кількості ресурсів за встановленою ціною на конкретну майбутню дату (дати), має визначений строк виконання, не містить відкладальних або скасувальних умов, не може бути розірваний і змінений в односторонньому порядку, та передбачає забезпечення виконання контракту (п.4 НП(с)БО 13).

Теперішня вартість — дисконтована сума майбутніх платежів (за вирахуванням суми очікуваного відшкодування), яка, як очікується, буде потрібна для погашення зобов'язання в процесі звичайної діяльності підприємства (п. 4 НП(с)БО 11).

Теперішня вартість зобов'язання за програмою з визначеною виплатою — теперішня вартість (без вирахування активів програми) очікуваних майбутніх платежів, необхідних для погашення заборгованості, що виникає в результаті виконання робіт працівниками у звітному та попередніх періодах (п. 3 НП(с)БО 26).

Тимчасова податкова різниця — різниця між оцінкою активу або зобов'язання за даними фінансової звітності та податковою базою цього активу або зобов'язання відповідно (п.3 НП(с)БО 17).

Тимчасова податкова різниця, що підлягає вирахуванню — тимчасова податкова різниця, що призводить до зменшення податкового прибутку (збільшення податкового збитку) у майбутніх періодах (п.3 НП(с)БО 17).

Тимчасова податкова різниця, що підлягає оподаткуванню — тимчасова податкова різниця, що включається до податкового прибутку (збитку) у майбутніх періодах (п.3 НП(с)БО 17).

Тимчасове ввезення — це митний режим, відповідно до якого іноземні товари, транспортні засоби комерційного призначення ввозяться для конкретних цілей на митну територію України з умовним повним або частковим звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності і підлягають реекспорту до завершення встановленого строку без будь-яких змін, за винятком звичайного зносу в результаті їх використання (п. 103.1 МКУ).

Тимчасове вивезення — це митний режим, відповідно до якого українські товари або транспортні засоби комерційного призначення вивозяться за межі митної території України з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності і підлягають реімпорту до

завершення встановленого строку без будь-яких змін, за винятком звичайного зносу в результаті їх використання (п. 113.1 МКУ).

Товари — будь-які рухомі речі, у тому числі ті, на які законом поширено режим нерухомої речі (крім транспортних засобів комерційного призначення), валютні цінності, культурні цінності, а також електроенергія, що переміщується лініями електропередачі (п. 4.1.57 МКУ).

Товари — матеріальні та нематеріальні активи, у тому числі земельні ділянки, земельні частки (паї), а також цінні папери та деривативи, що використовуються у будь-яких операціях, крім операцій з їх випуску (емісії) та погашення (п. 14.1.244 ПКУ).

Товари, що підозрюються у порушенні прав інтелектуальної власності — це: а) товари з ознаками порушення авторського права і суміжних прав, прав інтелектуальної власності на винаходи, промислові зразки, торговельні марки, географічні зазначення, сорти рослин, компонування напівпровідникових виробів, прав, що надаються за сертифікатами додаткової охорони на лікарські засоби та засоби захисту рослин; б) пристрої, продукти або компоненти, призначені, виготовлені або адаптовані головним чином для забезпечення або полегшення обходу технології, пристрою або компонента, що у звичайному режимі функціонування попереджують або обмежують дії, не дозволені правовласником авторського права і суміжних прав; в) будь-яка форма або матриця, яка спеціально призначена або адаптована для виробництва товарів, що є предметом порушення прав інтелектуальної власності (п. 4.1.57¹ МКУ).

Товарний кредит — товари (роботи, послуги), що передаються резидентом або нерезидентом у власність юридичних чи фізичних осіб на умовах договору, що передбачає відстрочення остаточних розрахунків на визначений строк та під процент. Товарний кредит передбачає передачу права власності на товари (роботи, послуги) покупцеві (замовникові) у момент підписання договору або в момент фізичного отримання товарів (робіт, послуг) таким покупцем (замовником), незалежно від часу погашення заборгованості (п. 14.1.245 ПКУ).

Торгівля валютними цінностями — операції, пов'язані з переходом права власності на національну валюту України, іноземну валюту, платіжні документи та інші цінні папери, виражені у національній валюті України, в іноземній валюті або банківських металах, банківські метали (п. 14.1.247 ПКУ).

Торгівля іноземною валютою — валютні операції, пов'язані з переходом права власності на валютні цінності, за винятком операцій, що здійснюються між резидентами за умови, що такими валютними цінностями є національна валюта України, цінні папери та чеки, виражені у національній валюті України (п. 14.1.248 ПКУ).

Торгівля у розстрочку — господарська операція, яка передбачає продаж резидентом або нерезидентом товарів фізичним чи юридичним особам на умовах розстрочення кінцевого розрахунку, на визначений строк та під процент (п. 14.1.249 ПКУ).

Транзит — це митний режим, відповідно до якого товари та/або транспортні засоби комерційного призначення переміщуються під митним контролем між двома митними органами України або в межах зони діяльності одного митного органу без будь-якого використання цих товарів, без сплати митних платежів та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності (п. 90.1 МКУ).

Транспортні засоби — транспортні засоби комерційного призначення, транспортні засоби особистого користування, трубопроводи та лінії електропередачі (п. 4.1.58 МКУ).

Транспортні засоби комерційного призначення — будь-яке судно (у тому числі самохідні та несамохідні ліхтери та баржі, а також судна на підводних крилах), судно на повітряній подушці, повітряне судно, автотранспортний засіб (моторні транспортні засоби, причепи, напівпричепи) чи рухомий склад залізниці, що використовуються в міжнародних перевезеннях для платного транспортування осіб або для платного чи безоплатного промислового чи комерційного транспортування товарів разом з їхніми звичайними запасними частинами, приладдям та устаткуванням, а також мастилами та паливом, що містяться в їхніх звичайних баках упродовж їхнього транспортування разом із транспортними засобами комерційного призначення (п. 4.1.59 МКУ).

Транспортні засоби особистого користування — наземні транспортні засоби товарних позицій 8702, 8703, 8704 (загальною масою до 3,5 тонни), 8711 згідно з УКТ ЗЕД та причепи до них товарної позиції 8716 згідно з УКТ ЗЕД, плавучі засоби та повітряні судна, що зареєстровані на території відповідної країни, перебувають у власності або тимчасовому користуванні відповідного громадянина та ввозяться або вивозяться цим громадянином у кількості не більше однієї одиниці на кожен товарну позицію виключно для особистого користування, а не для промислового або комерційного транспортування товарів чи пасажирів за плату або безоплатно (п. 4.1.60 МКУ).

Транспортно-заготівельні витрати — затрати на заготівлю запасів, оплата тарифів (фрахту) за вантажно-розвантажувальні роботи і транспортування запасів усіма видами транспорту до місця їх використання, включаючи витрати зі страхування ризиків транспортування запасів (п. 9 НП(с)БО 9).

Українські товари — товари: а) які повністю отримані (вироблені) на митній території України та які не містять товарів, ввезених із-за меж митної території України. Товари, повністю отримані (вироблені) на митній території України, не мають митного статусу українських товарів, якщо вони отримані

(вироблені) з товарів, які не перебувають у вільному обігу на митній території України; б) ввезені на митну територію України та випущені для вільного обігу на цій території; в) отримані (вироблені) на митній території України виключно з товарів, зазначених у підпункті «б», або з товарів, зазначених у підпунктах «а» і «б» п. 4.1.61 МКУ (п. 4.1.61 МКУ).

Умовне звільнення від оподаткування митними платежами — звільнення від сплати нарахованого податкового зобов'язання у разі поміщення товарів у митні режими, що передбачають звільнення від оподаткування митними платежами за умови дотримання вимог митного режиму (п. 4.1.62 МКУ).

Уніфікована митна квитанція — документ встановленої форми, що у випадках, передбачених МКУ, засвідчує факт справляння митним органом грошових коштів, прийняття грошової застави, передачі йому товарів, транспортних засобів на зберігання (п. 4.1.62¹ МКУ).

Уповноважена особа (представник) — особа, яка на підставі договору або належно оформленого доручення, виданого декларантом, наділена правом вчиняти дії, пов'язані з проведенням митних формальностей, щодо товарів, транспортних засобів комерційного призначення від імені декларанта (п. 4.1.63 МКУ).

Управління ризиками — це робота митних органів з аналізу ризиків, виявлення та оцінки ризиків, розроблення та практичної реалізації заходів, спрямованих на мінімізацію ризиків, оцінки ефективності та контролю застосування цих заходів (п. 361.1 МКУ).

Утворенням без статусу юридичної особи — утворення, створене на підставі правочину або зареєстроване відповідно до законодавства іноземної держави (території) без створення юридичної особи, яке відповідно до законодавства та/або документів, що регулюють її діяльність (особистого закону), має право здійснювати діяльність, спрямовану на отримання доходу (прибутку) в інтересах своїх учасників, партнерів, засновників, довіритель або інших вигодоотримувачів (п. 39-2.1.1 ПКУ).

Фактична перевірка — перевірка, що здійснюється за місцем фактичного провадження платником податків діяльності, розташування господарських або інших об'єктів права власності такого платника. Така перевірка здійснюється контролюючим органом щодо дотримання норм законодавства з питань регулювання обігу готівки, порядку здійснення платниками податків розрахункових операцій, ведення касових операцій, наявності ліцензій, свідоцтв, у тому числі про виробництво та обіг підакцизних товарів, дотримання роботодавцем законодавства щодо укладення трудового договору, оформлення трудових відносин з працівниками (найманими особами) (п. 75.1.3 ПКУ).

Фізична особа — громадянин України, іноземець, особа без громадянства, яка не здійснює підприємницької діяльності (п. 3 Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні).

Фінансова гарантія — передбачене контрактом право позикодавця отримувати грошові кошти від гаранта і відповідно зобов'язання гаранта сплатити грошові кошти позикодавцеві, якщо позичальник не виконає своїх зобов'язань (п.4 НП(с)БО 13).

Фінансова діяльність — діяльність, яка призводить до змін розміру і складу власного та позикового капіталів підприємства (п.3 розділу I НП(с)БО 1).

Фінансова допомога — фінансова допомога, надана на безповоротній або поворотній основі (п. 14.1.257 ПКУ).

Фінансова звітність — звітність, що містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства (п.3 розділу I НП(с)БО 1).

Фінансова звітність — звітність, що містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства (ст.1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»).

Фінансова оренда — оренда, що передбачає передачу орендарю всіх ризиків та вигод, пов'язаних з правом користування та володіння активом. Оренда вважається фінансовою за наявності хоча б однієї з наведених нижче ознак: 1) орендар набуває права власності на орендований актив після закінчення строку оренди; 2) орендар має можливість та намір придбати об'єкт оренди за ціною, нижчою за його справедливую вартість на дату придбання; 3) строк оренди становить більшу частину строку корисного використання (експлуатації) об'єкта оренди; 4) теперішня вартість мінімальних орендних платежів з початку строку оренди дорівнює або перевищує справедливую вартість об'єкта оренди; 5) орендований актив має особливий характер, що дає змогу лише орендареві використовувати його без витрат на його модернізацію, модифікацію, дообладнання; 6) орендар може продовжити оренду активу за плату, значно нижчу за ринкову орендну плату; 7) оренда може бути припинена орендарем, який відшкодовує орендодавцю його втрати від припинення оренди; 8) доходи або втрати від змін справедливої вартості об'єкта оренди на кінець терміну оренди належать орендарю (п. 4 НП(с)БО 14).

Фінансове зобов'язання — контрактне зобов'язання: а) передати грошові кошти або інший фінансовий актив іншому підприємству; б) обмінятися фінансовими інструментами з іншим підприємством на потенційно не вигідних умовах (п. 4 НП(с)БО 13).

Фінансове зобов'язання, призначене для перепродажу — фінансове зобов'язання, що виникає внаслідок випуску фінансового інструмента з метою подальшого продажу для отримання прибутку від короткотермінових коливань його ціни та/або винагороди посередника (п.4 НП(с)БО 13).

Фінансовий актив — це: а) грошові кошти та їх еквіваленти; б) контракт, що надає право отримати грошові кошти або інший фінансовий актив від іншого підприємства; в) контракт, що надає право обмінятися фінансовими інструментами з іншим підприємством на потенційно вигідних умовах; г) інструмент власного капіталу іншого підприємства (п.4 НП(с)БО 13).

Фінансовий актив, призначений для перепродажу — фінансовий актив, придбаний з метою подальшого продажу для отримання прибутку від короткотермінових змін його ціни та/або винагороди посередника (п. 4 НП(с)БО 13).

Фінансовий інструмент — контракт, який одночасно приводить до виникнення (збільшення) фінансового активу в одного підприємства і фінансового зобов'язання або інструмента власного капіталу в іншого (п. 4 НП(с)БО 13).

Фінансовий інструмент — контракт, який одночасно приводить до виникнення (збільшення) фінансового активу в одного підприємства і фінансового зобов'язання або інструмента власного капіталу в іншого (п. 3 НП(с)БО 24).

Фінансовий лізинг — вид правових відносин, за якими лізингодавець зобов'язується відповідно до договору фінансового лізингу на строк та за плату, визначені таким договором, передати лізингоодержувачу у володіння та користування як об'єкт фінансового лізингу майно, що належить лізингодавцю на праві власності та набуте ним без попередньої домовленості із лізингоодержувачем, або майно, спеціально придбане лізингодавцем у продавця (постачальника) відповідно до встановлених лізингоодержувачем специфікацій та умов, а також які передбачають при цьому додержання принаймні однієї з ознак (умов) фінансового лізингу, передбачених пунктами 1-4 частини першої статті 5 цього Закону (ст. 1 Закону України «Про фінансовий лізинг»).

Фінансовий лізинг — господарська операція юридичної особи (лізингодавця), за якою лізингодавець передає лізингоодержувачу майно, яке є основним засобом і придбане або виготовлене лізингодавцем, а також усі ризики та винагороди, пов'язані з правом володіння та користування об'єктом фінансового лізингу. Лізинг вважається фінансовим за наявності хоча б однієї з таких умов: об'єкт лізингу передається на строк, протягом якого амортизується не менш як 75 відсотків його первісної вартості, а лізингоодержувач зобов'язаний на підставі лізингового договору та протягом строку його дії придбати об'єкт лізингу з подальшим переходом права власності від лізингодавця до лізингоодержувача за ціною, визначеною у такому лізинговому договорі; балансова (залишкова) вартість об'єкта лізингу на момент закінчення дії лізингового договору, передбаченого таким договором, становить не більш як 25 відсотків первісної вартості ціни такого об'єкта лізингу, що діє на початок

строку дії лізингового договору; сума лізингових платежів, зазначених у договорі лізингу на момент укладення такого договору, дорівнює первісній вартості об'єкта лізингу або перевищує її; майно, що передається у лізинг, виготовлене за замовленням лізингоодержувача та після закінчення дії лізингового договору не може бути використаним іншими особами, крім лізингоодержувача, виходячи з його технологічних та якісних характеристик (п. 14.1.97 ПКУ).

Фінансові витрати — витрати на проценти та інші витрати підприємства, пов'язані із запозиченнями (п. 3 НП(с)БО 31).

Фінансові інвестиції — активи, які утримуються підприємством з метою збільшення прибутку (відсотків, дивідендів тощо), зростання вартості капіталу або інших вигод для інвестора (п.4 НП(с)БО 13).

Фіскальна достатність — принцип податкового законодавства, згідно якого передбачається встановлення податків та зборів з урахуванням необхідності досягнення збалансованості витрат бюджету з його надходженнями (п. 4.1.5 ПКУ).

ФІФО — метод оцінки запасів при вибутті який базується на припущенні, що запаси використовуються у тій послідовності, у якій вони надходили до підприємства (відображені у бухгалтерському обліку), тобто запаси, які першими відпускаються у виробництво (продаж та інше вибуття), оцінюються за собівартістю перших за часом надходження запасів (п. 20 НП(с)БО 9).

Форвардний контракт — цивільно-правовий договір, за яким продавець зобов'язується у майбутньому в установлений строк передати базовий актив у власність покупця на визначених умовах, а покупець зобов'язується прийняти в установлений строк базовий актив і сплатити за нього ціну, визначену таким договором. Форвардний контракт виконується шляхом постачання базового активу та його оплати коштами або проведення між сторонами контракту грошових розрахунків без постачання базового активу (п. 14.1.45.3 ПКУ).

Фрахт — винагорода (компенсація), що сплачується за договорами перевезення, найму або піднайму судна або транспортного засобу (їх частин) для: перевезення вантажів та пасажирів морськими або повітряними суднами; перевезення вантажів залізничним або автомобільним транспортом (п. 14.1.260 ПКУ).

Ф'ючерсний контракт (ф'ючерс) — стандартизований строковий контракт, за яким продавець зобов'язується у майбутньому в установлений строк (дата виконання зобов'язань за ф'ючерсним контрактом) передати базовий актив у власність покупця на визначених специфікацією умовах, а покупець зобов'язується прийняти базовий актив і сплатити за нього ціну, визначену сторонами контракту на дату його укладення (п. 14.1.45.4 ПКУ).

Хеджування — застосування одного чи декількох інструментів хеджування з метою повної чи часткової компенсації змін справедливої вартості об'єкта хеджування або пов'язаного з ним грошового потоку (п. 4 НП(с)БО 13).

Хеджування грошових потоків — хеджування зміни грошових потоків щодо ризику, пов'язаного з визнаним активом чи зобов'язанням або з прогнозованою операцією, що впливатиме на чистий прибуток (збиток) (п. 4 НП(с)БО 13).

Хеджування справедливої вартості — хеджування змін справедливої вартості визнаного активу чи зобов'язання або ідентифікованої частини такого активу чи зобов'язання, яка відноситься до конкретного ризику і впливатиме на чистий прибуток (збиток) (п. 4 НП(с)БО 13).

Хеджування фінансових інвестицій у господарські одиниці за межами України — хеджування зміни вартості активів та зобов'язань господарської одиниці за межами України внаслідок зміни валютних курсів (п. 4 НП(с)БО 13).

Хронометраж — процес спостереження за веденням господарської діяльності платника податків, який здійснюється під час проведення фактичних перевірок та застосовується контролюючими органами з метою встановлення реальних показників щодо діяльності платника податків, яка здійснюється на відповідному місці її провадження (п. 14.1.264 ПКУ).

Ціни перепродажу — метод оцінки активів або зобов'язань в операціях пов'язаних осіб за яким застосовується ціна готової продукції (товарів, робіт, послуг) за вирахуванням відповідної націнки (п.8 НП(с)БО 23).

Ціновий ризик — імовірність цінових змін внаслідок валютного, відсоткового та ринкового ризиків (п.4 НП(с)БО 13).

Часовий зважений коефіцієнт — частка від ділення загальної кількості днів (місяців), протягом яких акції перебували в обігу, на загальну кількість днів (місяців) у звітному році (п.3 НП(с)БО 24).

Частка меншості — частина чистого прибутку (збитку) та чистих активів дочірнього підприємства, яка не належить материнському підприємству (прямо або через інші дочірні підприємства) (п. 4. НП(с)БО 19).

Чиста вартість реалізації активу — справедлива вартість активу за вирахуванням очікуваних витрат на його реалізацію (п. 4 НП(с)БО 28).

Чиста вартість реалізації запасів — очікувана ціна реалізації запасів в умовах звичайної діяльності за вирахуванням очікуваних витрат на завершення їх виробництва та реалізацію (п. 4 НП(с)БО 9).

Чиста вартість реалізації необоротного активу — справедлива вартість необоротного активу за вирахуванням очікуваних витрат на його реалізацію (п. 4 НП(с)БО 7).

Чиста реалізаційна вартість дебіторської заборгованості — сума поточної дебіторської заборгованості за вирахуванням резерву сумнівних боргів (п. 4 НП(с)БО 10).

Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) — дохід, що визначається шляхом вирахування з доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг (у тому числі платежів від оренди об'єктів інвестиційної нерухомості) наданих знижок, вартості повернутих раніше проданих товарів, доходів, що за договорами належать комітентам (принципалам тощо), та податків і зборів (п.3 розділу I НП(с)БО 1).

Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) — визначається шляхом вирахування з доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг наданих знижок, вартості повернутих раніше проданих товарів, доходів, що за договорами належать комітентам (принципалам тощо), та податків і зборів (п.7 НП(с)БО 15).

Чисті активи — активи підприємства за вирахуванням його зобов'язань (п. 4. НП(с)БО 19).

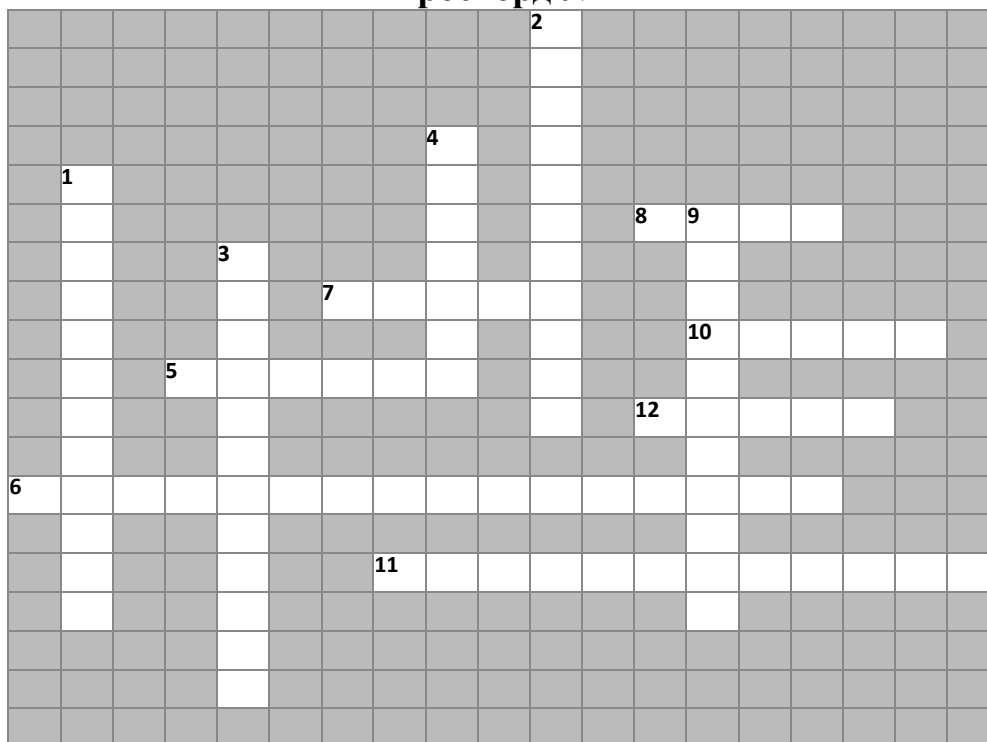
Штраф як адміністративне стягнення за порушення митних правил — покладення на особу, яка притягується до адміністративної відповідальності за таке правопорушення, обов'язку сплатити до державного бюджету грошові кошти у сумі, яка визначається МКУ залежно від виду та характеру вчиненого правопорушення (п. 464.1 МКУ).

Штрафна санкція (фінансова санкція, штраф) — плата у вигляді фіксованої суми та/або відсотків, що справляється з осіб, що вчинили податкове правопорушення або порушення іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, а також штрафні санкції за порушення у сфері зовнішньоекономічної діяльності (п. 14.1.265 ПКУ).

Юридична особа — корпоративне утворення (об'єднання) або організація, наділена правом володіти активами, мати права та обов'язки та здійснювати діяльність від власного імені та незалежно від засновників, учасників або форми власності (п. 39-2.1.1 ПКУ).

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Кросворд №1

За горизонталлю:

5. Вид операцій, пов'язаних з прийманням і видачею готівки.

6. Особа, яка відповідно до договору фінансового лізингу отримує від лізингодавця об'єкт фінансового лізингу у володіння та користування.

7. Особа, на яку покладається обов'язок з обчислення, утримання з доходів, що нараховуються платнику, та перерахування податків до відповідного бюджету від імені та за рахунок коштів платника податків.

8. Сума узгодженого грошового зобов'язання, не сплаченого платником податків у встановлений ПКУ строк, та непогашеної пені.

10. Ймовірність недекларування (неповного декларування) платником податків податкових зобов'язань, невиконання ним іншого законодавства, контроль за яким покладено на контролюючі органи.

11. Діяльність, пов'язана з придбанням і реалізацією тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів (грошей).

12. Плата у вигляді фіксованої суми та/або відсотків, що справляється з осіб, що вчинили податкове правопорушення або порушення іншого законодавства.

За вертикаллю:

1. Принцип бухгалтерського обліку, згідно якого кожне підприємство розглядається як юридична особа, що відокремлена від власників.

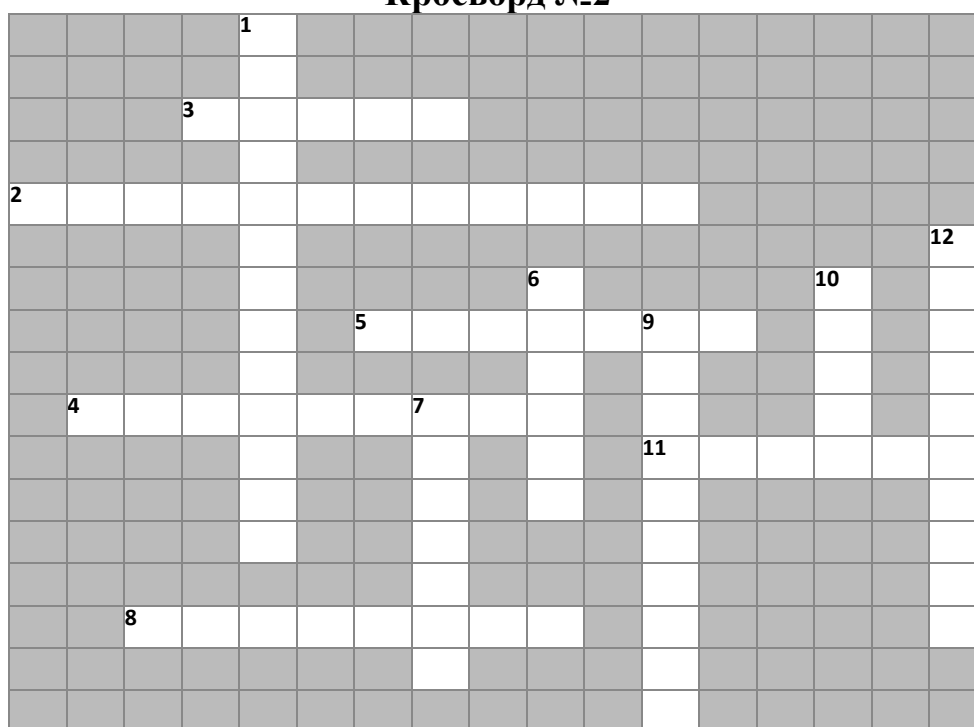
2. Процес спостереження за веденням господарської діяльності платника податків, який здійснюється під час проведення фактичних перевірок та застосовується контролюючими органами з метою встановлення реальних показників щодо діяльності платника податків, яка здійснюється на відповідному місці її провадження.

3. Вид сировини, що є власністю замовника та передається виробнику для виробництва готової продукції, з подальшим переданням або поверненням такої продукції або її частини їх власникові або за його дорученням іншій особі.

4. Вид податків і зборів, що встановлені відповідно до переліку і в межах граничних розмірів ставок, визначених ПКУ, рішеннями сільських, селищних, міських рад та рад об'єднаних територіальних громад, і є обов'язковими до сплати на їх території.

9. Різновидність лізингу.

Кросворд №2

За горизонталлю:

2. Вид фінансової допомоги, яка передана платнику податків згідно з договорами дарування, іншими подібними договорами або без укладення таких договорів.

3. Вексельне поручительство, згідно з яким банк бере на себе відповідальність перед векселедержателем за виконання векселедавцем оплати податкового векселя, яке оформляється шляхом проставляння гарантійного напису банку на кожному примірнику податкового векселя.

4. Ставка відсотка, що визначається діленням суми річного відсотка та дисконту (або різниці річного відсотка та премії) на середню величину собівартості інвестиції (або зобов'язання) та вартості її погашення.

5. Діяльність, пов'язана з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), що є головною метою створення підприємства і забезпечують основну частку його доходу.

8. Вид рахунку, що відкривається банком клієнту для зберігання коштів і виконання платіжних операцій відповідно до умов договору та вимог законодавства України.

11. Цивільно-правовий договір, згідно з яким одна сторона контракту одержує право на придбання (продаж) базового активу, а інша сторона бере на себе безумовне зобов'язання продати (придбати) базовий актив у майбутньому протягом строку дії цього договору чи на встановлену дату (дату виконання) за визначеною під час укладання такого контракту ціною базового активу.

За вертикаллю:

1. Сума дебіторської заборгованості, яка не виникає в ході нормального операційного циклу та буде погашена після дванадцяти місяців з дати балансу.

6. Будь-які рухомі речі, у тому числі ті, на які законом поширено режим нерухомої речі (крім транспортних засобів комерційного призначення), валютні цінності, культурні цінності, а також електроенергія, що переміщується лініями електропередачі.

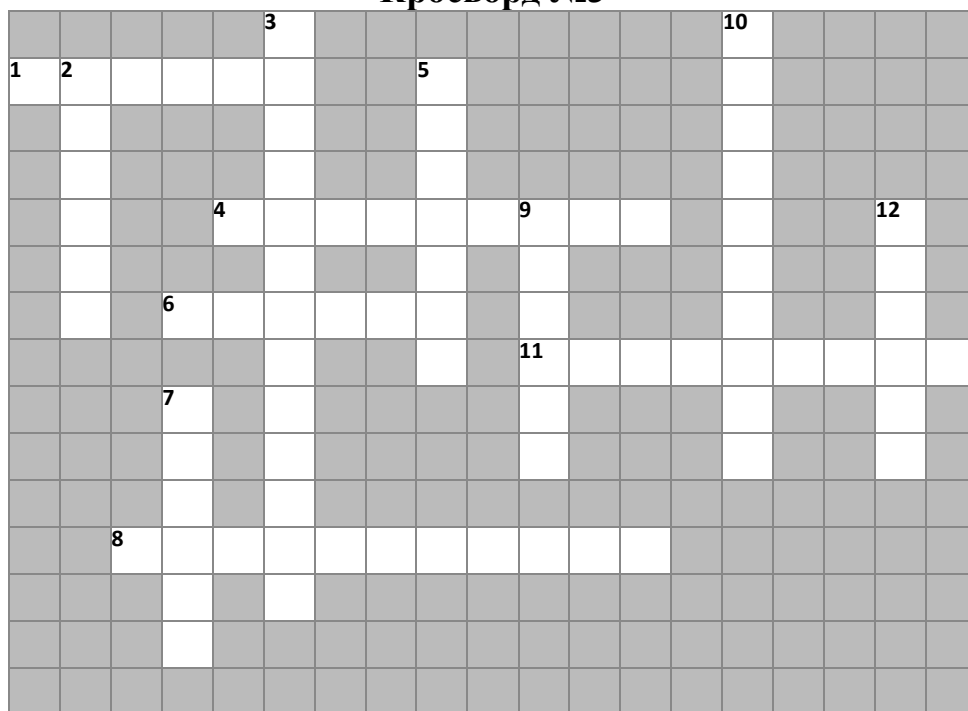
7. Мито, яке встановлюється законом на українські товари, що вивозяться за межі митної території України.

9. Сума амортизації об'єкта нематеріальних активів з початку його корисного використання.

10. Готівка, кошти на рахунках у банках та депозити до запитання.

12. Склад статей і показників фінансової звітності та її елементів, які підлягають розкриттю.

Кросворд №3

За горизонталлю:

1. Мито, яке встановлюється на товари, що ввозяться на митну територію України.

4. Статті балансу про грошові кошти, а також про такі активи й зобов'язання, які будуть отримані або сплачені у фіксованій (або визначеній) сумі грошей або їх еквівалентів.

6. Перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати.

8. Форма організації праці, за якої робота виконується працівником поза робочими приміщеннями чи територією власника, в будь-якому місці за вибором працівника та з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

11. Вид операції з передачі основних засобів у володіння та користування фізичним та/або юридичним особам за плату та на визначений строк.

За вертикаллю:

2. Грошові знаки у вигляді банкнотів, казначейських білетів, монет та в інших формах, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території України.

3. Принцип бухгалтерського обліку, що припускає розподіл діяльності підприємства на певні періоди з метою складання фінансової звітності.

5. Вид забезпечення виконання зобов'язання нерухомим майном.

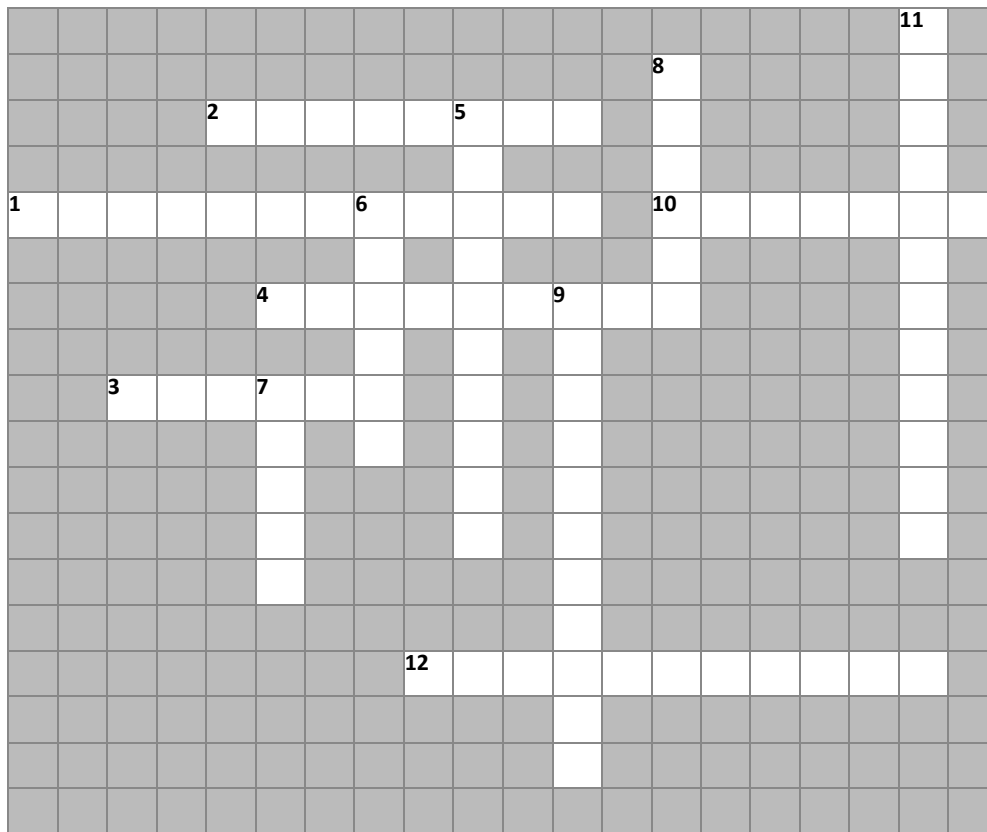
7. Ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, призведе до отримання економічних вигод у майбутньому.

9. Будь-який платіж, отриманий як винагорода за користування або за надання права на користування будь-яким авторським та суміжним правом на літературні твори, твори мистецтва або науки тощо.

10. Вид цивільно-правового договору, за яким продавець зобов'язується у майбутньому в установлений строк передати базовий актив у власність покупця на визначених умовах, а покупець зобов'язується прийняти в установлений строк базовий актив і сплатити за нього ціну, визначену таким договором.

12. Перевищення вартості придбання над часткою покупця у справедливій вартості придбаних ідентифікованих активів, зобов'язань і непередбачених зобов'язань на дату придбання.

Кросворд №4

За горизонталлю:

1. Сукупність майнових і немайнових прав акціонера – власника акцій товариства, які впливають з права власності на акції, що включають право на участь в управлінні товариством, отримання дивідендів та активів у разі його ліквідації та інші права.

2. Фінансовий інструмент, розрахунки за яким провадитимуться у майбутньому.

3. Підприємство, що надає послуги з декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення, які переміщуються через митний кордон України.

4. Частина чистого прибутку, розподілена між учасниками (власниками) відповідно до частки їх участі у власному капіталі підприємства.

10. Публічний спосіб продажу активів з метою отримання максимальної виручки від продажу активів у визначений час і в установленому місці.

12. Систематичний розподіл вартості, яка амортизується, необоротних активів протягом строку їх корисного використання (експлуатації).

За вертикаллю:

5. Вид орендної угоди, за якою орендарем на початок строку оренди сплачено таку суму орендної плати, яка дає змогу орендодавцю бути впевненим у продовженні строку оренди.

6. Матеріальні та нематеріальні активи, у тому числі земельні ділянки, земельні частки (паї), а також цінні папери та деривативи, що використовуються у будь-яких операціях, крім операцій з їх випуску (емісії) та погашення.

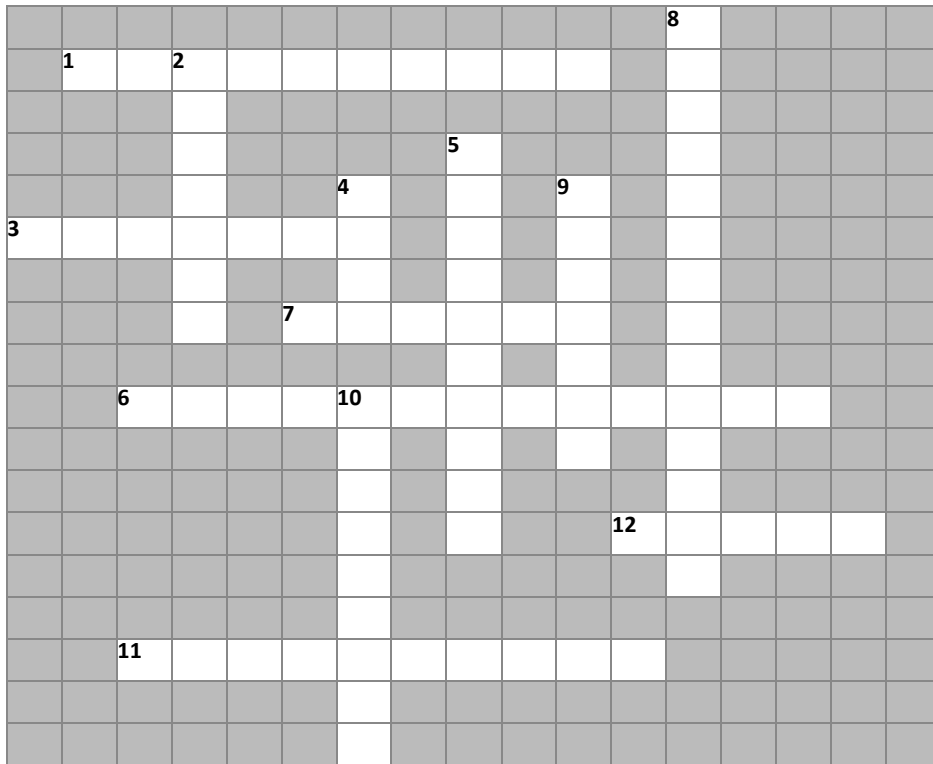
7. Гривня або іноземна валюта.

8. Активи, які утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством.

9. Усі активи, крім грошових коштів, їх еквівалентів та дебіторської заборгованості у фіксованій (або визначеній) сумі грошей.

11. Вид операції як дії або події, яка викликає зміни в структурі активів та зобов'язань, власному капіталі підприємства.

Кросворд №5

За горизонталлю:

1. Похідний фінансовий інструмент, що забезпечує повну чи часткову компенсацію змін справедливої вартості об'єкта або пов'язаного з ним грошового потоку.

3. Спосіб забезпечення зобов'язань.

6. Метод амортизації основних засобів, за яким річна сума амортизації визначається діленням вартості, яка амортизується, на строк корисного використання об'єкта основних засобів.

7. Звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал.

11. Господарські операції, які передбачають придбання основних засобів, нематеріальних активів, корпоративних прав та/або цінних паперів в обмін на кошти або майно

12. Покладення на особу, яка притягується до адміністративної відповідальності за таке правопорушення, обов'язку сплатити до державного бюджету грошові кошти у сумі, яка визначається МКУ залежно від виду та характеру вчиненого правопорушення.

За вертикаллю:

2. Особа, у якої внаслідок минулих подій утворилася заборгованість перед іншою особою у формі певної суми коштів, їх еквіваленту або інших активів.

4. Приміщення або місце здійснення готівкових розрахунків, а також приймання, видачі, зберігання готівки, інших цінностей, касових документів.

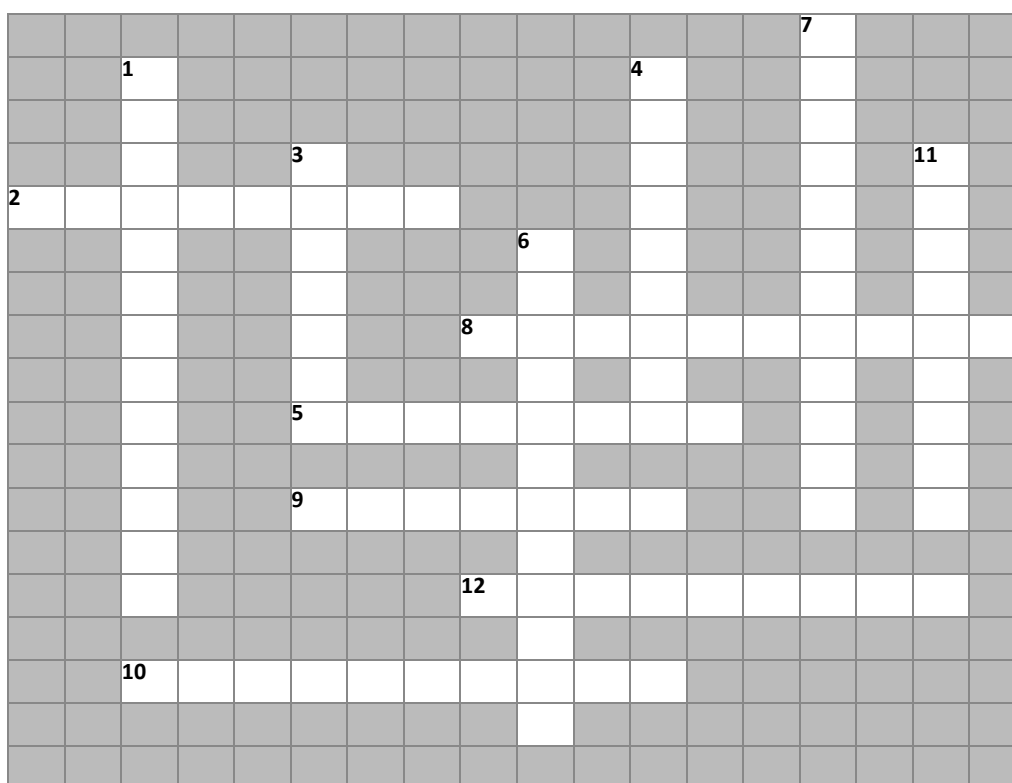
5. Основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю.

8. Принцип бухгалтерського обліку, що передбачає оцінку активів і зобов'язань підприємства, виходячи з припущення, що його діяльність триватиме далі.

9. Зупинення роботи, викликане відсутністю організаційних або технічних умов, необхідних для виконання роботи, невідвратною силою або іншими обставинами.

10. Принцип бухгалтерського обліку, згідно з яким методи оцінки, що застосовуються в бухгалтерському обліку, повинні запобігати заниженню оцінки зобов'язань та витрат і завищенню оцінки активів і доходів підприємства

Кросворд №6

За горизонталлю:

2. Вирішальний вплив на фінансову, господарську і комерційну політику підприємства або підприємництва з метою одержання вигод від його діяльності.

5. Вид непрямого податку на споживання окремих видів товарів (продукції), визначених ПКУ, що включається до ціни таких товарів (продукції).

8. Вид контракту, витрати (яких не можна уникнути) на виконання якого перевищують очікувані економічні вигоди від цього контракту.

9. Стандартизований строковий контракт, за яким продавець зобов'язується у майбутньому в установленний строк передати базовий актив у власність покупця на визначених специфікацією умовах, а покупець зобов'язується прийняти базовий актив і сплатити за нього ціну, визначену сторонами контракту на дату його укладення.

10. Будь-яка передача права на розпорядження товарами як власник, у тому числі продаж, обмін чи дарування такого товару.

12. Юридичні особи, які утворені та провадять свою діяльність відповідно до законодавства України, з місцезнаходженням на її території.

За вертикаллю:

1. Принцип податкового законодавства, згідно якого передбачається установлення податків та зборів, обсяг надходжень від сплати яких до бюджету значно перевищує витрати на їх адміністрування.

3. Грошові знаки національної валюти України.

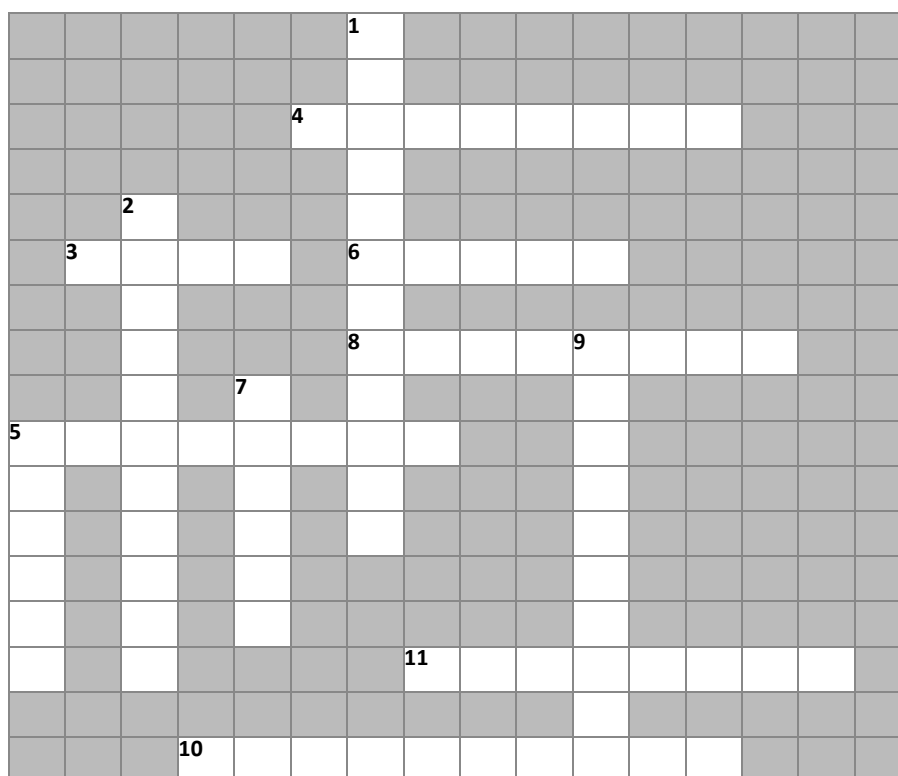
4. Фізичні особи.

6. Зобов'язання з невизначеними сумою або часом погашення на дату балансу.

7. Метод амортизації основних засобів, за яким річна сума амортизації визначається як добуток вартості, яка амортизується, та коефіцієнта, розрахованого діленням кількості років, що залишаються до кінця строку корисного використання об'єкта основних засобів, на суму числа років його корисного використання.

11. Вид документа, який містить відомості про господарську операцію.

Кросворд №7

За горизонталлю:

3. Сума коштів у вигляді відсотків, нарахована на суми податкових зобов'язань та/або на суми штрафних (фінансових) санкцій, не сплачених у встановлені законодавством строки.

4. Вид господарської операції, яка передбачає проведення розрахунків за товари (роботи, послуги) у негрошовій формі в рамках одного договору.

5. Гроші та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи використання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу.

6. Придбання акціонерним товариством за плату розміщених ним акцій.

8. Ринок, якому притаманні такі умови: предмети, що продаються та купуються на цьому ринку, є однорідними; у будь-який час можна знайти зацікавлених продавців і покупців; інформація про ринкові ціни є загальнодоступною.

10. Вид поточної дебіторської заборгованості, щодо якої існує впевненість про її неповернення боржником або за якою минув строк позовної давності.

11. Будь-яка основна діяльність підприємства, а також операції, що її забезпечують або виникають внаслідок її проведення.

За вертикаллю:

1. Особа, якій відповідно до закону належать майнові права на об'єкт права інтелектуальної власності, або особа, яка діє від її імені в межах наданих повноважень.

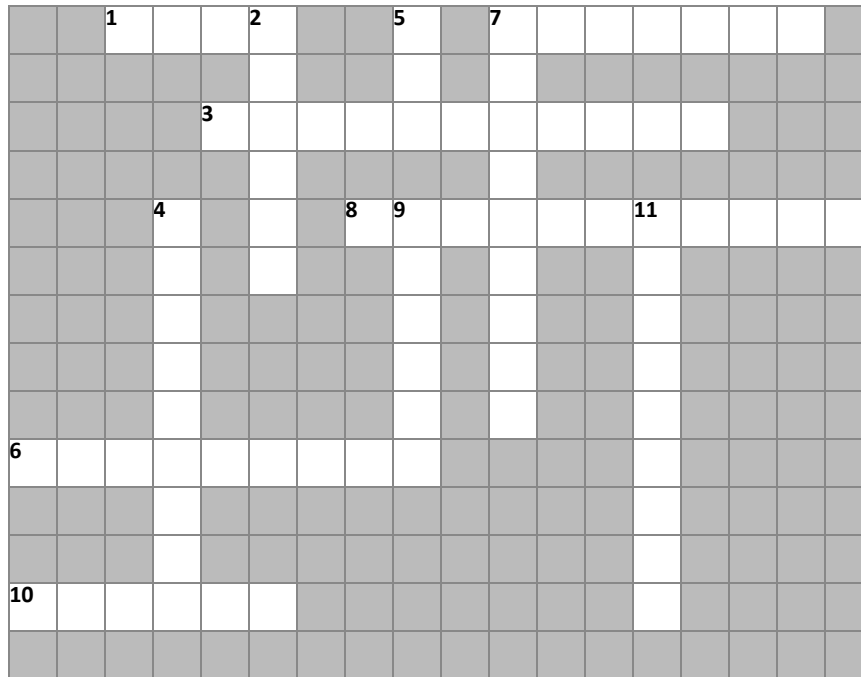
2. Сума заборгованості інших суб'єктів підприємству на певну дату.

5. Угода, за якою суб'єкт набуває права користування необоротним активом за плату протягом погодженого з строку.

7. Збільшення економічних вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань, яке призводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників).

9. Метод амортизації основних засобів, за яким місячна сума амортизації визначається як добуток фактичного місячного обсягу продукції (робіт, послуг) та ставки амортизації, обчисленої діленням вартості, яка амортизується, на загальний обсяг продукції (робіт, послуг), який підприємство очікує виробити (виконати) з використанням об'єкта основних засобів.

Кросворд №8

За горизонталлю:

1. Сума амортизації об'єкта основних засобів з початку його корисного використання.

3. Принцип бухгалтерського обліку, згідно з яким доходи і витрати відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності в момент їх виникнення незалежно від часу надходження або сплати грошових коштів (грошей).

6. Вид вартості активу, за якою він включається до підсумку балансу.

7. Сума дебіторської заборгованості, яка виникає в ході нормального операційного циклу або буде погашена протягом дванадцяти місяців з дати балансу.

8. День, протягом якого надавач платіжних послуг платника або надавач платіжних послуг отримувача, залучений до виконання платіжної операції, здійснює свою діяльність, необхідну для виконання платіжних операцій.

10. Надання особі митним органом усно, письмово чи шляхом проставляння відбитка особистої номерної печатки на супровідних документах права на вчинення певних дій.

За вертикаллю:

2. Елемент фінансового звіту.

4. Документ, що засвідчує право та/або зобов'язання придбати чи продати у майбутньому цінні папери, матеріальні або нематеріальні активи, а також кошти на визначених ним умовах.

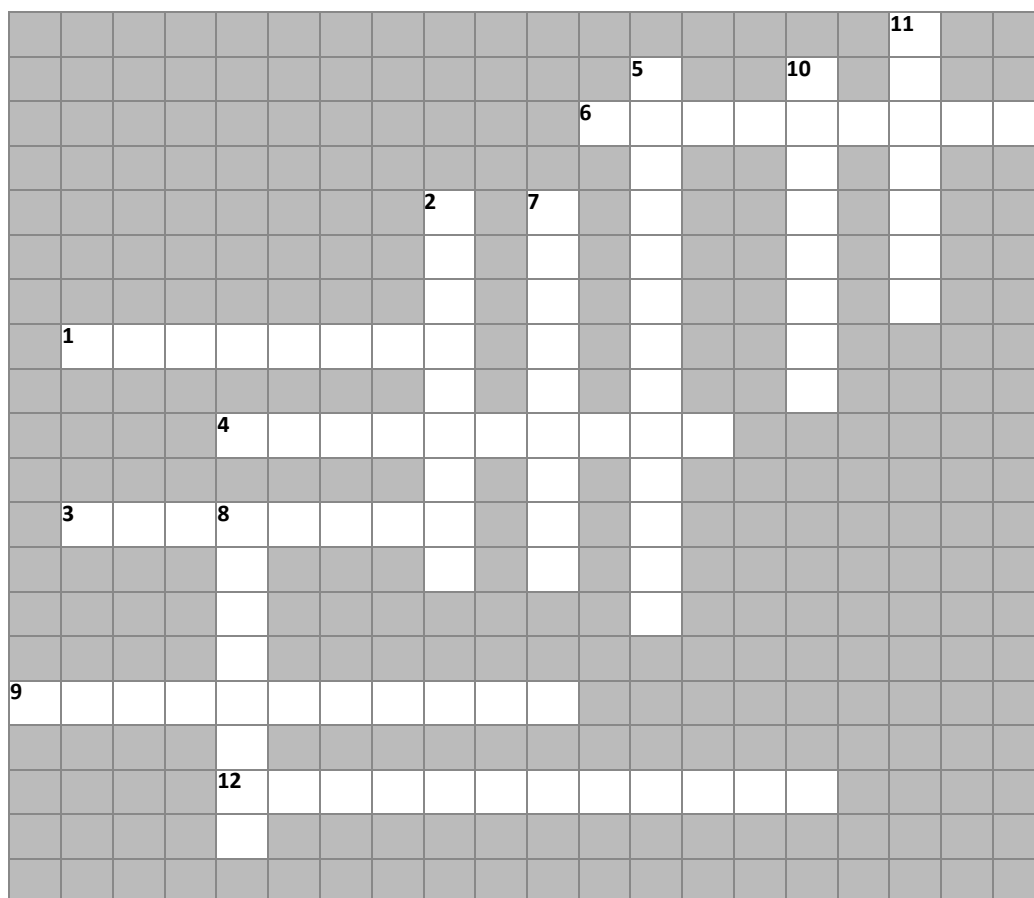
5. Надходження і вибуття грошей та їхніх еквівалентів.

7. Особа, яка діє на підставі договору доручення з експрес-перевізником і здійснює пред'явлення міжнародних експрес-відправлень митному органу за місцезнаходженням одержувача (відправника).

9. Грошові кошти, що надаються резидентами, які є фінансовими установами, або нерезидентами, крім нерезидентів, які мають офшорний статус, позичальнику на визначений строк із зобов'язанням їх повернення та сплатою процентів за користування сумою позики.

11. Вид товарів (робіт, послуг), що мають однакові характерні для них основні ознаки.

Кросворд №9

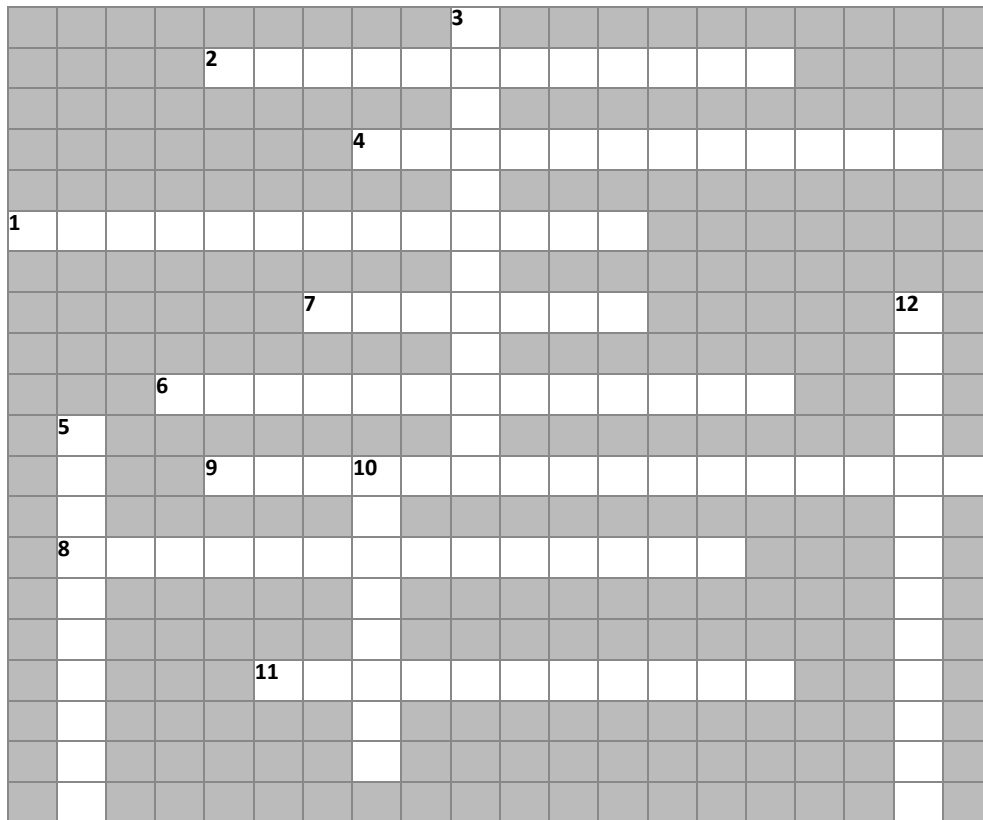
За горизонталлю:

1. Дохід, який сплачується (нараховується) позичальником на користь кредитора як плата за використання залучених на визначений або невизначений строк коштів або майна.
3. Винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором роботодавець виплачує працівникові за виконану ним роботу.
4. Будь-які дії платника податків, унаслідок вчинення яких такий платник податків втрачає право власності на майно, що належить такому платнику податків, або право користування.
6. Надання інформації, яка є суттєвою для користувачів фінансової звітності.
9. Вид підприємства, на яке інвестор має суттєвий вплив і яке не є дочірнім або спільним підприємством інвестора.
12. Товари, що є предметами порушення прав інтелектуальної власності на торговельну марку в Україні, на яких без дозволу міститься позначення, тотожне із охоронюваною в Україні торговельною маркою стосовно одного й того самого виду товарів.

За вертикаллю:

2. Особа, на рахунок якої зараховується сума платіжної операції або яка отримує суму платіжної операції в готівковій формі.
5. Принцип бухгалтерського обліку, який передбачає постійне (із року в рік) застосування підприємством обраної облікової політики.
7. Угода про передачу орендарем орендованого ним об'єкта в оренду третій особі.
8. Сукупність показників і пояснень, які забезпечують деталізацію і обґрунтованість статей фінансової звітності, а також інша інформація, розкриття якої передбачено відповідними НП(с)БО або МСФЗ.
10. Сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати.
11. Зменшення економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками).

Кросворд №10

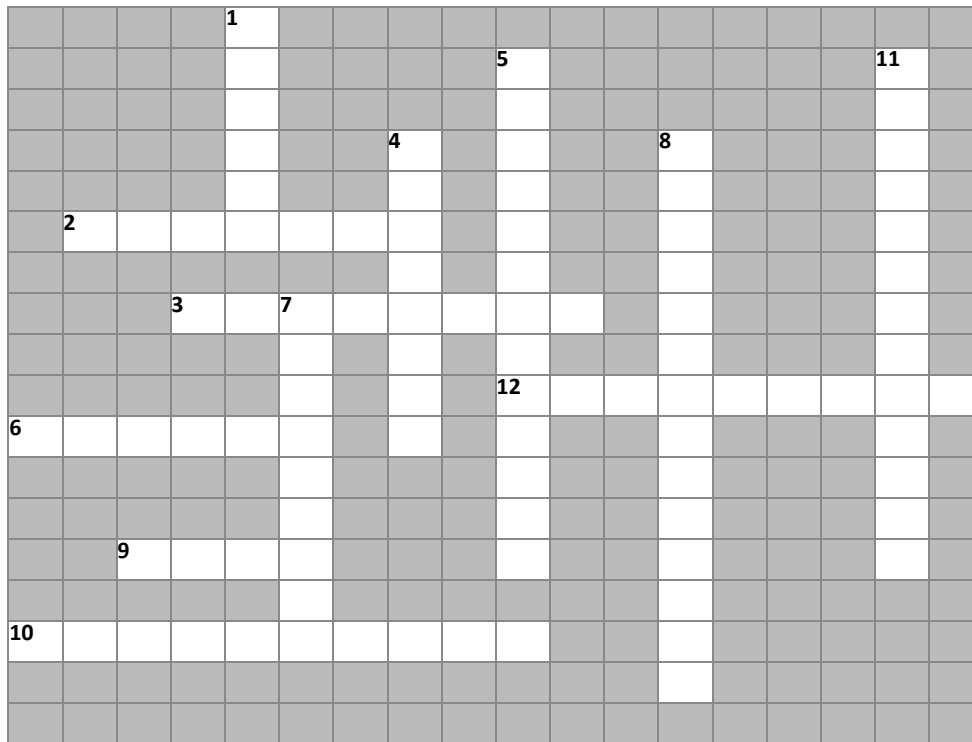
За горизонталлю:

1. Вид додаткових сум, що сплачуються підряднику за виконання (перевиконання) умов контракту.
2. Вид розрахунків шляхом перерахування коштів з рахунків платників на рахунки отримувачів.
4. Заборгованість підприємства, що виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, приведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди.
6. Вид мита, що встановлюється у разі ввезення на митну територію України товарів, які є об'єктом субсидованого імпорту, що заподіює шкоду або створює загрозу заподіяння шкоди національному товаровиробнику.
7. Територіальний орган центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну митну політику.
8. Проведення суб'єктами господарювання обліку готівки в касі на повну суму її фактичних надходжень у касовій книзі/книзі обліку доходів і витрат.
9. Вид податків і зборів, які встановлені ПКУ і є обов'язковими до сплати на усій території України.
11. Іноземні компанії, організації, утворені відповідно до законодавства інших держав, їх зареєстровані відповідно до законодавства України філії, представництва з місцезнаходженням на території України.

За вертикаллю:

3. Принцип податкового законодавства, згідно якого зміни до будь-яких елементів податків і зборів не можуть вноситися пізніше як за шість місяців до початку нового бюджетного періоду, в якому будуть діяти нові правила та ставки.
5. Вид рахунку, що відкривається банком клієнту на договірній основі для зберігання коштів, що передаються клієнтом банку на встановлений строк та під визначений процент (дохід) відповідно до умов договору.
10. Вид демографічних і фінансових припущень, що використовуються для обчислення теперішньої вартості зобов'язання за програмою з визначеною виплатою.
12. Юридична особа, яка набула у встановленому законом порядку право надавати послуги з фінансового лізингу і на підставі договору фінансового лізингу передає лізингоодержувачу у володіння та користування об'єкт фінансового лізингу.

Кросворд №11

За горизонталлю:

2. Обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету або на єдиний рахунок, що справляється відповідно до ПКУ.

3. Вид ставки податку як максимальний або мінімальний її розмір за певним податком, встановлений ПКУ.

6. Передбачене податковим і митним законодавством звільнення платника податків від обов'язку щодо нарахування та сплати податку та збору, сплата ним податку та збору в меншому розмірі за наявності підстав, визначених ПКУ.

9. Обов'язковий платіж до відповідного бюджету або на єдиний рахунок, що справляється з його платників, з умовою отримання ними спеціальної вигоди, у тому числі внаслідок вчинення на користь таких осіб державними органами, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами та особами юридично значимих дій.

10. Перевірка, яка проводиться у приміщенні контролюючого органу виключно на підставі даних, зазначених у податкових деклараціях (розрахунках) платника податків і даних системи електронного адміністрування ПДВ.

12. Вид ставки податку, згідно з якою розмір податкових нарахувань встановлюється як фіксована величина стосовно кожної одиниці виміру бази оподаткування.

За вертикаллю:

1. Розмір податкових нарахувань на (від) одиницю (одиниці) виміру бази оподаткування.

4. Перевірка, що здійснюється за місцем фактичного провадження платником податків діяльності, розташування господарських або інших об'єктів права власності такого платника.

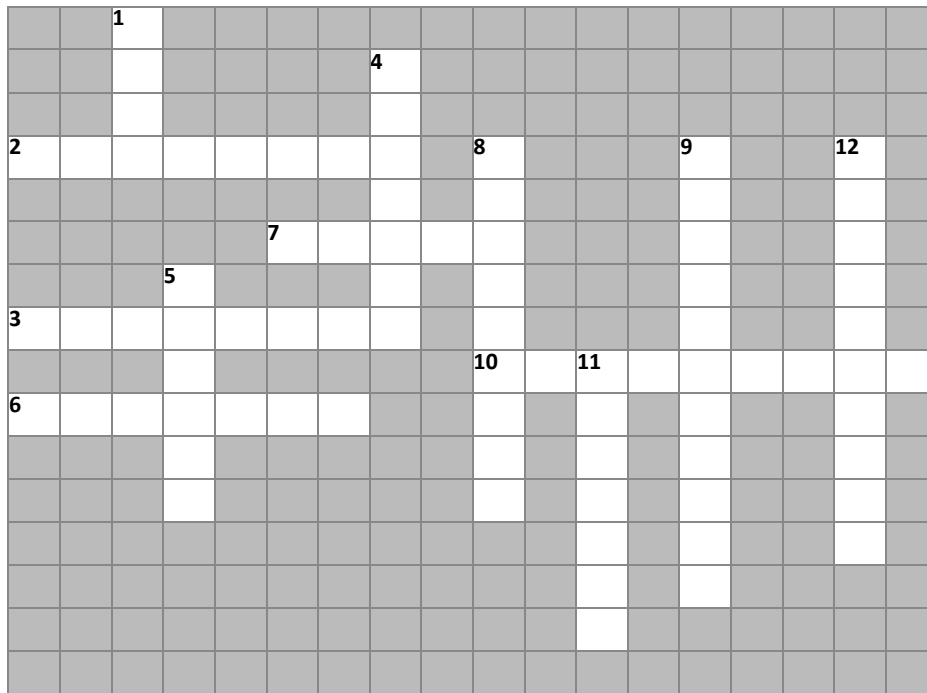
5. Перевірка, предметом якої є своєчасність, достовірність, повнота нарахування та сплати усіх передбачених ПКУ податків та зборів, що проводиться на підставі податкових декларацій (розрахунків), фінансової, статистичної та іншої звітності, реєстрів податкового та бухгалтерського обліку, первинних документів.

7. Вид ставки податку, згідно з якою розмір податкових нарахувань встановлюється у відсотковому або кратному відношенні до одиниці вартісного виміру бази оподаткування.

8. Протиправне, винне діяння (дія чи бездіяльність) платника податку, контролюючих органів та/або їх посадових (службових) осіб, інших суб'єктів.

11. Принцип податкового законодавства, згідно якого передбачається установа податків і зборів у спосіб, який не впливає на збільшення або зменшення конкурентоздатності платника податків.

Кросворд №12

За горизонталлю:

2. Валюта інша, ніж валюта звітності.
3. Митний режим, відповідно до якого товари, що були вивезені або оформлені для вивезення за межі митної території України, випускаються у вільний обіг на митній території України зі звільненням від сплати митних платежів, встановлених законами України на імпорт цих товарів, та без застосування заходів регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
6. Перевезення українських та іноземних товарів шляхом завантаження їх на морське (річкове) судно в одному пункті на митній території України і транспортування в інший пункт території України, де здійснюватиметься їх вивантаження.
7. Ймовірність недотримання вимог законодавства України з питань митної справи.
10. Митний режим, відповідно до якого товари, що були раніше ввезені на митну територію України або на територію вільної митної зони, вивозяться за межі митної території України без сплати вивізного мита та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

За вертикаллю:

1. Загальнодержавний податок, встановлений ПКУ та МКУ, який нараховується та сплачується відповідно до МКУ, законів України та міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана ВРУ.
4. Митний режим, відповідно до якого товари переміщуються під митним контролем між двома митними органами України або в межах зони діяльності одного митного органу без будь-якого використання цих товарів, без сплати митних платежів та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
5. Митний режим, відповідно до якого іноземні товари після сплати всіх митних платежів, встановлених законами України на імпорт цих товарів, та виконання усіх необхідних митних формальностей випускаються для вільного обігу на митній території України.
8. Особа, яка самостійно здійснює декларування або від імені якої здійснюється декларування.
9. Примусове вилучення товарів, транспортних засобів і безоплатна передача їх у власність держави.
11. Митний режим, відповідно до якого українські товари випускаються для вільного обігу за межами митної території України без зобов'язань щодо їх зворотного ввезення.
12. Документ встановленої форми, що подається декларантом і містить відомості щодо митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України чи стосовно яких змінюється митний режим.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Кодекс законів про працю України: Закон України від 10 груд. 1971 року №322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
2. Митний кодекс України : Закон України від 13 берез. 2012 року № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затв. наказом М-ва фінансів України від 07 лют. 2013 року №73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» : затв. наказом М-ва фінансів України від 08 жовт. 1999 року №237. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0725%2D99&p=1154500791191400#Text>
5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» : затв. наказом М-ва фінансів України від 31 січ. 2000 року №20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0085%2D00&p=1154500791191400#Text>
6. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції» : затв. наказом М-ва фінансів України від 26 квіт. 2000 року №91. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0284-00#Text>
7. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти» : затв. наказом М-ва фінансів України від 30 листоп. 2001 року №559. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z1050%2D01&p=1154500791191400#Text>
8. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда» : затв. наказом М-ва фінансів України від 28 лип. 2000 року №181. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00#Text>
9. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» : затв. наказом М-ва фінансів України від 29 листоп. 1999 року №290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>
10. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : затв. наказом М-ва фінансів України від 31 груд. 1999 року №318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>
11. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток» : затв. наказом М-ва фінансів України від 28 груд. 2000 року №353. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0047%2D01&p=1154500791191400#Text>
12. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти» : затв. наказом М-ва фінансів України від 28 квіт. 2001 року №205. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0433-01#Text>

13. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств» : затв. наказом М-ва фінансів України від 07 лип. 1999 року №163. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99#Text>
14. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність»: затв. наказом М-ва фінансів України від 27 черв. 2013 року № 628. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13#Text>
15. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів» : затв. наказом М-ва фінансів України від 10 серп. 2000 року №193. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text>
16. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 22 «Вплив інфляції» : затв. наказом М-ва фінансів України від 28 лют. 2002 року №147. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0269%2D02&p=1154500806233111#Text>
17. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін» : затв. наказом М-ва фінансів України від 18 черв. 2001 року №303. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0539-01#Text>
18. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 24 «Прибуток на акцію» : затв. наказом М-ва фінансів України від 16 лип. 2001 року №344. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0647-01#Text>
19. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам» : затв. наказом М-ва фінансів України від 28 жовт. 2003 року №601. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z1025%2D03&p=1154499496004944#Text>
20. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність» : затв. наказом М-ва фінансів України від 07 листоп. 2003 року №617 в редакції Наказу від 03 жовт. 2007 року №1100. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1054-03#Text>
21. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 «Зменшення корисності активів» : затв. наказом М-ва фінансів України від 24 груд. 2004 року №817. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0035%2D05&p=1154499496004944#Text>
22. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 29 «Фінансова звітність за сегментами» : затв. наказом М-ва фінансів України від 19 трав. 2005 року №412. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0621%2D05&p=1154467260800345#Text>
23. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи» : затв. наказом М-ва фінансів України від 18 листоп.

2005 року №790. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z1456%2D05&p=1154467260800345#Text>

24. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати» : затв. наказом М-ва фінансів України від 28 квіт. 2006 року №415. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0610-06#top>

25. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 32 «Інвестиційна нерухомість» : затв. наказом М-ва фінансів України від 02 лип. 2007 року №779. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0823-07#top>

26. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 33 «Витрати на розвідку запасів корисних копалин» : затв. наказом М-ва фінансів України від 26 серп. 2008 року №1090. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0844-08#top>

27. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 34 «Платіж на основі акцій» : затв. наказом М-ва фінансів України від 30 груд. 2008 року №1577. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0057-09#top>

28. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» : затв. наказом М-ва фінансів України від 28 трав. 1999 року №137. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0392%2D99&p=1154500791191400#Text>

29. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» : затв. наказом М-ва фінансів України від 27 квіт. 2000 року №92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0288%2D00&p=1154500791191400#Text>

30. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи» : затв. наказом М-ва фінансів України від 18 жовт. 1999 року №242. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0750%2D99&p=1154500791191400#Text>

31. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» : затв. наказом М-ва фінансів України від 20 жовт. 1999 року №246. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99/print>

32. Податковий кодекс України : Закон України від 02 груд. 2010 року №2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

33. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: затв. Постановою НБУ від 29 груд. 2017 року №148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text>

34. Про акціонерні товариства: Закон України від 17 верес. 2008 року №514-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>

35. Про заставу: Закон України від 02 жовт. 1992 року №2654-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2654-12#Text>

36. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08 лип. 2010 року №2464-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17/conv#n633>

37. Про іпотеку: Закон України від 05 черв. 2003 року №898-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-15#Text>

38. Про оплату праці: Закон України від 24 берез. 1995 року №108/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80#Text>

39. Про платіжні послуги: Закон України від 30 черв. 2021 року № 1591-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>

40. Про фінансовий лізинг: Закон України від 04 лют. 2021 року №1201-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1201-20#Text>